

MAGYAR NŐK LAPJA

I. ÉVFOLYAM, 4. SZÁM

ÁRA NYOLCVAN FILLER

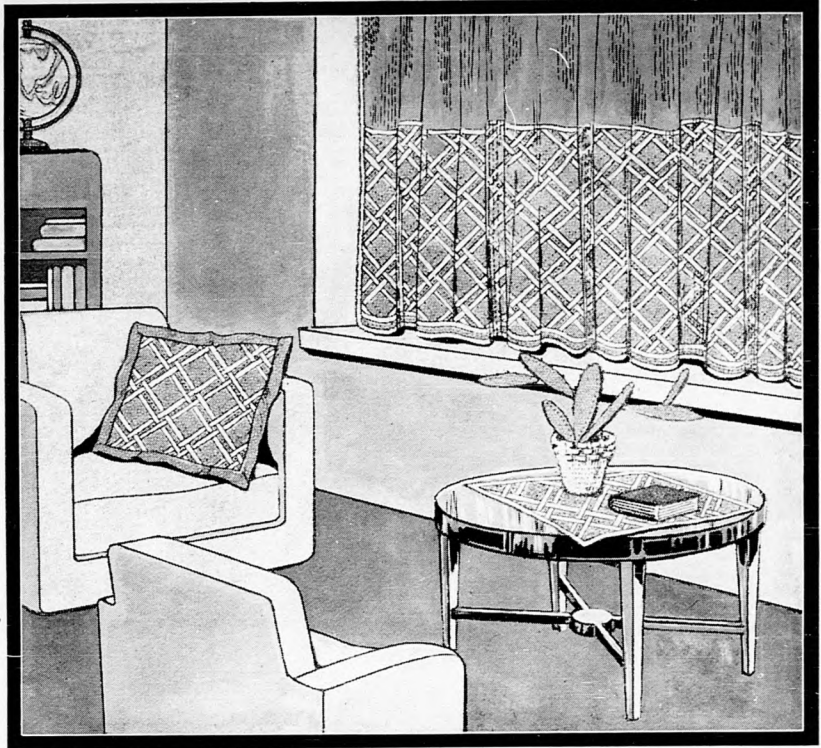
BUDAPEST, 1939 FEBR. 1

Foto: Angelo, IV., Váci-u. 24.

ANGELO
PHOTOS

G R Ö F P A L F F Y D A U N J Ö Z S E F N É

Modern
szoba-
részlet

A Fuzsijama-
hegy
Japánban

MAGYAR NŐK LAPJA

I. ÉVFOLYAM 4. SZÁM

BUDAPEST, 1939 FEBR. 1

SZÉPIRODALMI, TÁRSADALMI, DIVAT, KÉZIMUNKA ÉS HÁZTARTÁSI FOLYÓIRAT

Megjelenik havonta háromszor: 1-én, 10-én és 20-án. Postatakarékpénzlári csekkszámla: 41.490. Előfizetési ár: Magyarország egész évre, egy darab előrajzolt kézimunkával együtt, 24 P. félévre 12 P. negyedévre 6 P. Belgiumban, Franciaországban, Németországban, Svájcban és Olaszországban: egész évre, egy darab előrajzolt kézimunkával együtt 30 P. félévre 15 P. negyedévre 7.50 P.

SZERKESZTI:
PAPP JENŐ

Csehszlovákiában: egész évre, egy darab előrajzolt kézimunkával együtt, 180 csehszlovákiai koronára, félévre 90 csehszlovákiai koronára, negyedévre 50 csehszlovákiai koronára. Romániában: egész évre, egy darab előrajzolt kézimunkával együtt, 900 lei, félévre 450 lei, negyedévre 250 lei. Angliában és Amerikában: egész évre, egy darab előrajzolt kézimunkával együtt, 40 P. félévre 20 P. Egyes szám ára 80 fill. Előfizetési ára az ingyenes gyermekrovalmelléklettel együtt évi 24 P.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: BUDAPEST, VI., BERLINI-TÉR 2. TELEFON: 11-12-93

N Ő V É D E L E M

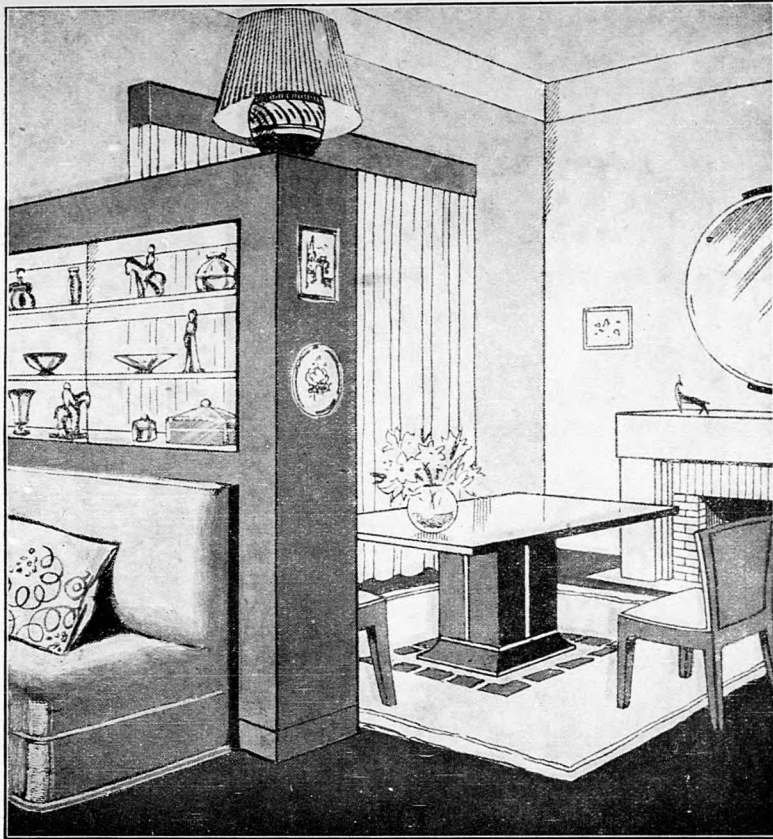
Ha már odáig jutottunk, hogy a nő gépír, könyvel, szegényeket látogat és politizál, nagyon helyes, hogy törvényeket hozunk és biztosítjuk a dolgozó nők jogait és kötelességeit. Az anya jogait és kötelességeit úgyse lehet paragrafusokba szedni. Az otthon és a család olyan óriási birodalma a feleségnek, hogy ezt írott szabályokkal meg se lehet állapítani. Az anya részére nem lehet előírni formulákat, hogy gyermekét és férjét hogyan szeresse. Nem lehet őt korlátok közé préselni, hogy övéit így, meg úgy gondozza. Egyesegyedül szívére hallgathat, mikor gyermekét pólyába rakja, vagy mikor a leányát menyegzőre készíti elő a templomba. Az anyai jószág száz veszélytől óvja meg az ifjúságot és száz kísértést hárít el férje feje felől. A lelkét rakhatja be egy húsleves ízébe és úgy elsózhatja a férfi egész életét, úgy elkozmasíthatja az egész házasságot, hogy mind a ketten naponta ugranak fel az asztaltól, míg végre szét nem mennek. Még a tízparancsolat is csak általánosságban tud hozzászólni a nő védelméhez. A részletek szabályozását a Bibliától kezdve Goetheig a világirodalom minden rendű és rangú írója és bölcse is műveli már, hosszú évszázadok óta. Végérvényes normákat azonban soha senki se tud felállítani, mert a nő igazi védelme az egyéneken múlik, magánügy és az intézkedések és kikötések milliárdjai se volnának

elégességek arra, hogy a szívet és a hangulatokat, amelyekből a nő él, tökéletes törvényekbe lehetne önteni.

A mi nőink boldog hona és hazája a család s az a meleg keret, amely a szeretet von az otthon köré. Amelyik nő kívül kerül az otthon és a család ősi határain és nekivág a nagyvilágnak, hogy saját lábán éljen meg és saját erejével boldoguljon: azt az önálló és független nőt mi — kevés kivétellel — hontalannak és száműzöttnek tartjuk, aki elvesztette lába alól azt a talajt, amelyre őt Isten helyezte s amelyre sajtóságos alkata és természete is utalják. A zseniális nők lázadása tűnik csak úgy fel, mintha ebben az

esetben jogos volna zendülésük a családi keretek ellen. S ezek a zseniális nők meg is fizetnek ezért a vakmerőségükért, amellyel feltámadnak saját rendeltetésük és hivatásuk: a gyerek és a közös fészek rendbentartása ellen. A milliók és milliók sorsát a férfi mellett jelölte ki az Ég, ott kell, hogy megtalálják helyüket mellettük, hogy a nő szívéből zárt sugárzó jóssággal megkönnyítsék mindannyiunk életét s a harc után, a hajszá után, a sebek nyaldosása idején és utódaink dalba, mesébe burkolt ajnározásával mindig eszünkbe juttassák, hogy múlt minden fájdalom. Nekünk örök forrás a nő. A változathatatlan és elpusztíthatatlan természet szól hozzánk e forráson át. Kultúrák és civilizációk emelkedhetnek ki a kezünk alól, tündöklő korok, találmányok és gyönyörök: a nővel való viszonyunk soha és semmiképpen se változik. Az alapokat Isten rakta le közöttünk s mi erre a tévedhetetlen alapokra hivatkozunk, mikor azt mondjuk, hogy az igazi nővédelem a férfiakon múlik. A mi belátásunk és pallérozottságunk szabja meg a nővédelem és nőtisztelet minőségét. Az ősi hivatását követő és annak parancsait betartó nővel szemben minden írott malaszt nélkül is lovaknak kell lennünk s fegyverzetünkön, mikor a nő elé lépünk, az erő mellett ott csillogjon a gyöngédség is. Hordozzuk őt tenyerünkön: s ez lesz a tökéletes nővédelem. (P. J.)

Modern lakásberendezés

Komárom és Mercz generális

Írta: székelyi NYIRY LÁSZLÓ ny. vezérkari ezredes

Az alábbi kis történet Komárom nevéhez fűződik. Igaz, megtörtént esemény, amelyről a 48-as idők elsárgult okmányai mesélnek s a császári királyi uralkodóház titkos kabinettjének feljegyzései diszkrétén suttnak!

1848 márciusában vagyunk! Európában szabadság szele fujdogál! A bécsi Schottentor előtt egy fiatal magyar huszártiszt siet a Hofkriegsrat épülete felé. Egy csoport munkással találkozik, akik „vivát” kiáltással fogadják, majd utána rögtön „percat camarillá”-t ordítanak. A Hof-on magyar gránátosok álltak őrséget. A haditanács épületének udvarán egy hatfontos ágyú toroka ásított az izgatottan keresztül-kasul siető osztrák tisztekre. A déleg magyar huszártisztnak az volt a benyomása, hogy Bécsben nemskóra nagy tömegmozdulások lesznek. A szomszédságban lévő fegyvertár kiürített terméinek ablakaiból nők és fiatal emberek néztek a térre, mintha csak azt akarták volna ezzel mutatni, hogy itt nemskóra ők lesznek az urak! Gróf Ficquelmont tábornagy, a haditanács elnöke, pár perc mulva fogadta Latkóczyt, a daliás magyar huszárkapitányt.

— Ön azonnal Komáromba indul, — kezdte meg beszédét a tábornagy, — ahol Mercz altábornagy ottani várparancsnoknál jelentkezik... Levelet nem visz magával... No ne értsen félre... nem bizalom hiánya ez, kapitány úr, hanem csupán elővigyázatosság. Nem akarom, hogy útközben baja történhessék és a rendkívül fontos levelet elrabolják öntől. Jól értsen meg: azt kell mondania, milyen a hangulat Komáromban, e fontos várbán, amely a rebellesek főfészke lehet... Ezt csak Mercz altábornagytól tudhatja meg. Legjobban szerettem volna, ha lóháton tenné meg az utat egy huszár kíséretében, de biztos, ami biztos, kocsin kell mennie. Jól értsen meg küldetését: az összirodalom léte vagy bukása függ küldetésének gyors és sikeres megoldásától... Isten önnel.

Latkóczy kapitány átérezte, hogy magyar szívének minden lüktetésével, dobogásával a magyar ügy mellé kell állnia. Tudta, hogy Komárom védelme ma még osztrák kézben van. Érezte tehát azt is, hogy Mercz generálist ha lehet, meg kell nyernie a magyar ügynek, vagy ha ez nem lehetséges, úgy figyelmeztet valamilyen módon el kell vonni a vár ügyeiről.

Délután két óra felé egy bécsi bérkocsi haladt Pozsony felé. Ketten ültek benne. Egy huszárkapitány és egy ragyogó dáma... Magyarul csevegtek, mert a gyönyörű hölgy egy magyar mágnásnő volt, nevezzük Sz. grófnőnek, a kapitány Latkóczy. Pozsonyban csak nagy pénzzel és szép szóval sikerült a kapitánynak kocsit szereznie a továbbutazáshoz. Másnap délelőtt 10 órakor az előkelő vendégek Komáromba érkeztek. (A városban néhány nemzetiszínű zászlócskán kívül nem sem mutatott még a március 15-ike után kiróbbant szabadsámozgalomra, bár a kapitány és a főúri dáma 13-án érkezett Komáromba.)

A tárt várkapuban olasz katonák álldogáltak. Az egyik sáncban rabok gyomlátkák a gazt. A belső udvaron idillikus csend, a főbejárat alatt takaros magyar szolgálok ruhát tergettek. Végre egy álmosképű cseh tűzterisztől tudta meg a huszárkapitány, hogy Mercz altábornagy ilyenkor a főtéren sétálgat, segítőtstje pedig mocsári szalonkára vadászik. A kapitány a továbbiakat így meséli el emlékirataiban:

— Sokáig barangoltam Sz. grófnővel a város szűk sikátorain, de Mercz tábornokot seholsem találtam. Végre egy mézeskalácsos, helyesebben „bábos” boltjában ráakadtam. A grófnővel kint beszélgettem, várho, míg Mercz kijön az üzlethől. De biz erre hiába vártunk, így hát beléptem a boltba, megkérve a grófnőt, várna reám kúnt.

— Jöjjön este a lakásomra, — mondotta mogorván Mercz jelentkezésemre, — kissé rosszszul érzem magam.

Ezzel a szalmából font karosszékre visszaülve, újra a bábossal beszélgettem.

Ezek után mit volt mit tennem, egy szerény kávéházcaeskába térünk be, ahol a grófnővel megbeszéltem a haditervet, ami így hangzott: Mercz altábornagy, — ez közismert volt, — nagy hódolója a női nemnek. Köztudomású volt az is, hogy a bőbeszédű öreg katoná, — aki egyébként kötelességteljesítő hű katonatiszt volt, — mindenről megfelejtkezett, ha csinos dámmakkal akadt össze. Megmagyaráztam Sz. grófnőnek, e lelkes magyar honleánynak, hogy reá vár a feladat, Mercz generális minden szabad idejét lefoglalni. A dolog azért sürgős, mert Mercz bizonyára kapott már jelentéseket a készülődő magyar szabadsámozgalmakról és így előreláthatólag

most fogja Komárom várát harcra kész állapotba helyezni, élelmiszer és egyéb készleteket bevásároltatni, szóval olyan intézkedéseket tenni, amelyeket ma már a magyar megmozdulás, esetleg nyílt harc kemény akadályainak kell tekintenünk. A grófnő feladata lesz Mercz generálist minden társadalmi összeköttetésének felhasználásával abban a hitben tartani, hogy az országban nem lesz felfordulás. Igyekeznie kell arra is, hogy őt szépségével, modorával leküsse és a kritikus pár napon keresztül a szolgálati ténykedéstől lehetőleg elvonja. A grófnő szívvel-lélekkel vállalkozott e feladatra, márcsak azért is, mert Komáromban ösmerősei voltak, akiket természetesen szövetségeseinek tekinthetett. Elhatároztuk, hogy a grófnőt, valamilyen ürügy alatt én mutatom be Mercznek. Úgy beszéljük meg, hogy a grófnő velem jön Mercz lakására, hogy „rokonainak beutazási engedélyt szerezzen Bécsbe“, ahová pár nap óta csak így lehetett eljutni.

Merczet nem találtuk otthon, így hivatalába mentünk. Ezúttal szerencsénk volt. Mercz szívesen fogadott minket, különösen Sz. grófnőt! Látszott beszédén, szeme csillogásán, hogy a grófnő megnyerte tetszését. Azonnal rendelkezésére állott és az ő jelenlétében foglalkozott velem is, illetve küldetéssel.

— Jelentse Ficquelmont önmagmértóságának, hogy mostanáig nincs mitől tartanunk, mindamellet szeretném, ha Pozsonyból legalább két gyalogezredet küldene, esetleg Linzből. Báró Léderer pesti főhadparancsnok, akihez fordultam, azt felelte, hogy egy embert sem nélkülözhet, sőt azt akarta, hogy én küldjek neki egy zászlóaljút Budára, a várba.

Ezután a grófnőt udvariasan a segédtsiztje szobájába kísérve, visszajött és így folytatta:

— A várban, itt nálunk, sajnos nincs élelem. A szállítók még nem jelentkeztek és ha lármát csinálnék ebből, azt jent vennék rossz néven. A bécsi komédiák lármája még nem jutott el ide, de felő, nemsokára az is megtörténik és akkor a kapukat be kell záratnom. Ezeket jelentse öccexcellenciájának...

Tudja Isten, az volt az érzésem, hogy nekem most Komáromban kell maradnom, magyar földön. De erőt vett rajtam a kötelességérzet és így elhatároztam, hogy két óra múlva mégis visszaindulok Bécsbe.

Szép kíséremőmtől csak rövid búcsút vehettem. Ennek ellenére magyar szívem sugallatára hallgatva, elbeszéltem neki mindazt, amit Mercz velem közölt, különösen hangsúlyozva előtte Mercz legközelebbi terveit, amiket neki kellett megakadályozni. Nyugodtan utazhattam el, mert tudtam, hogy Mercz „jó kezekbe kerül“. Sz. grófnőnek lesz rá gondja, hogy a vezénylő generális e perctől fogva az ő ösmerősei, rokonai társaságában töltse idejét, minél több óráját.

Ficquelmont minden részlet iránt érdeklődött! Amikor meghallotta, hogy Merczet a mézeskalácsosnál találtam meg, akaratra ellenére ént dörmögte maga elé:

„Ez az ember a várát elveszti és ha Komárom a forradalom kezére jut, a bírodalom is elveszti, különösen ha valami csinos dáma lefoglalja Merczet.“

E pillanatban nem mertem a tábornagy szemébe nézni, féltem, hogy elpirulok, vagy ő néz rám gyanus szemmel...

Eddig tart a daliás magyar huszárkapitány elbeszélése. A többit a történelemből, a bécsi hadilevélár és a császári ház titkos kabinetjének feljegyzéseiből tudhatjuk meg. Mercz generálist március 15-ike után egy Forgács grófi családnál lehetett sokat látni, ahol természetesen Sz. grófnő társaságában töltötte idejét. Segédtsiztje legtöbbször itt talált reá. Itt írta alá postáját is, innét adta ki — Istennek hála, sok esetben elkéve — parancsait, intézkedéseit. A mézeskalácsosnál csokoládéját úgyszólván naponta Sz. grófnővel és egy Forgács komteszettel fogyasztotta el.

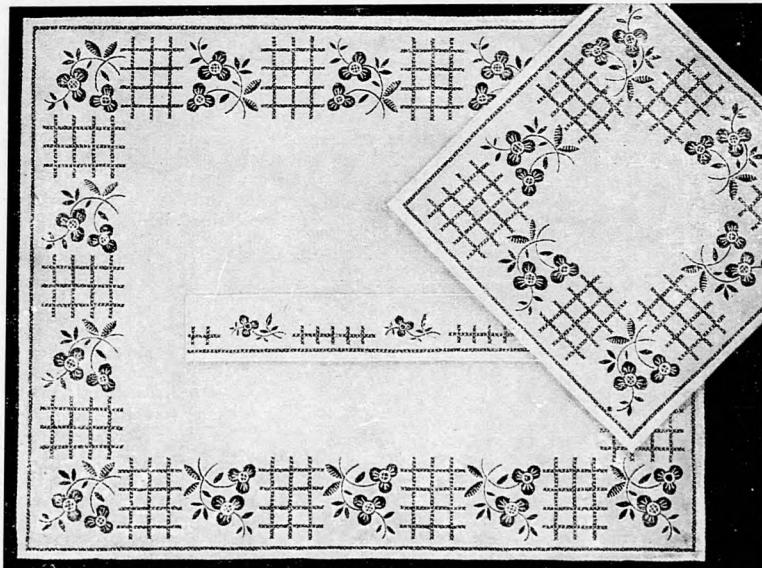
Teljesen elkes két magyar úridáma irányította hangulatát, politikai és katonai judiciumát, helyzetbírálatát. A jó öreg Mercz fölött elsivított a forradalom, illetve a szabadságharc előszele, de ő szentül hitte, hogy „nem lesz baj“, a császári ház trónját nem fenyegeti veszély... Katonai intézkedései is természetesen e hangulathoz igazodtak, legalább is, amíg Bécs bele nem szólt. De akkor már késő volt! Soha ember kezéből nem csavartak ki oly könnyű szerrel valamit, mint a jámbor, szerelmes Merczből Komáromot!

Midőn Haynaut Leiningen honvéd vitézei a Csallóközben naponként elverték, a bresciai hína dühében Merczet átkozta, aki aligha kerülte volna el a haditörvényszéket, ha idejekorán az árnyékvilágba nem költözik.

Naivság volna azt hinnünk, hogy mindezeket az eredményeket kizárólag Sz. grófnő ragyogó szemének varázsa idézte elő. Tény azonban, hogy ez a lelkes honleány rokonságával és ösmerőseivel együtt mindent elkövetett, hogy Merczet magyar szellemben foglalkoztassa és hogy eszmévilágát és ténykedését a magyar viszonyokhoz idomítsa.

A császári ház titkos kabinetjéhez pedig hetente futott be Sz. grófnő bizalmas jelentése arról, hogy „Mercz generális kötelességét hű osztrák tiszthez méltóan teljesíti“. A grófnő ahhoz is értett, hogy nagy és előkelő összeköttetések igénybevetélével a titkos kamarilla névjegyzékébe kerüljön, csak azért, hogy magyar hazájának ügyét minél jobban szolgálhassa és hogy a bécsi urakat Komáromra vonatkozólag az „orruknál vezesse“.

Most, amikor Komáromban a 48-as időkhöz hasonlóan ismét a magyar lobogót lengeti a szél, úgy érzem, helyénvaló e kis történetet leírnom.

Színes hímzésű konyhagarnitúra

A kozák menyasszonya

IRTA NAGYIVÁNYI ZOLTÁN

Irkuck és Jakuck között két közlekedési út bonyolítja le a forgalmat a transzszibériai vasút nagy állomása és a jakutok földjének hideg északi fővárosa között. Egy régi és egy új. Úgy is lehet mondani, egy alsó és egy felső, mert a régi ma is huszoneg napi szánutat jelent váltott lovakkal, akár a delizsánszos világ romantikus korában, fent pedig nagy orosz postagépek vágják a Léna fölötti hideg levegőt.

Repülőgép van, vasút nincs. Áruval jövő-menő kereskedők, nagycsaládos tisztviselők, prémvadászok ma is úgy utaznak, mint régen. A Léna mentén kanyargó szánúton végeláthatatlan őserdőkön át, aranyosok telepek érintésével, együtlen postaállomástól a másikig csilingelő szánok suhannak a havon. És nyáron? Jakúciában nem szabad komolyan venni a nyarat. Igaz, hogy a Kirenga beömlésétől kezdve nyáron szép fehér gőzhajók közlekednek az óriási folyamon, no de meddig? Hermelin, coboly, mindenféle róka, fent a Léna-torkolatnál fóká és jegesmedve tanyázik, ez a sok díszállat pedig mind a hosszú telet jelenti. A Bajkál-tó fölötti részeken meg más aggályosabb állat is akad, mint a nemes prémeke viselői, a csapatban bitangoló nagy szibériai farkas, mely néha ugyan megszorítja a szánokat. Az oroszok ismerik a bajt és olyankor, mikor a több kilométer szélességben hőmpolygó Léna mentén éjszakánként a farkasok versenyt sárnak a széllel, a postajáratokat lovas kozákok kísérik. Néha még a karabély sem elég. Végső veszedelem esete a szánból előkerülnek a szorosra font szalmacsövák, melyeket egyenkint meggyújtva vágnak a félelmes dúvadak közé, hogy egérutat nyerjenek.

A váltóállomások nagy távolságnyira, többnyire valamelyik falucska szélén vannak elhelyezve, mely erdőirtáson, öttornyú orosz templom körül húzódik meg behavazott kicsiny faházaival és a jakut lakosság kúpalakú vályog jurtáival.

Még a cári kormányok telepítették ide a politikai száműzötteket, hogy a Lénából és száználvolvan mellékfolyójából mossák az aranyat, melyet a hideg sebes víz a nemesfémekben gazdag hegyekből görget a rónára. Télen az arany a vastag jégpáncél alatt pihen, az oroszok olyankor prémeke vadásznak és nagy búhos kemencék padkáin melegszenek, melyekben szeptember elejétől május végéig pattognak az öles száraz fahasábok. Ezekre a hasábokra nincs gond. A szibériai erdők fájával világ-részeket lehetne megre fűteni.

A postaszánok utasai legjobban szeretik az antonovkai váltóállomáson töltött órákat. Ki ezért, ki azért. Az állomás négy napi járóföldre fekszik a Kirengától északra és innen kezdve fölfelé már a farkas is ritkul. Itt már olyan ordas hideg zóna kezdődik, melyet az erdő edzett fenavadja se szível, no de az antonovkai postamester lánya, a Súra a legvadabb télben is úgy virít, mint a tavasz. A rókaprémes bundában, nyakig érő lábzsákban is átfagyott utas csak szívesebben szűresöli a forró teát, melyet olyan lány hord a nagy vörös szamovárból a faragott tölgyasztalhoz, ki járás közben úgy hajlik, mint a nyírfa a tavaszi szelőlöben. Az antonovkai domb előtt a kocsis vígabbán fújja a kurtót, mint másutt, cifrázza a dallamot és a szán mögött lovagló kozákok megcsentintik a nogajkát, mert ők is tudják, amit tudnak.

Súra már egy félév óta Jegornak, az Amur mellől idehelyezett kozák őrmesternek a menyasszonya, ki havonta egyszer, hol délről, hol északról érkezik egy fontosabb szállítmánnyal és olyankor a posta többórás kíséssel fut ki az antonovkai állomás udvaráról. A késés okát a kozákok is, a szomszédos postamesternek is jól ismerik és a ráéró végtelen orosz télben megértően bólogatnak.

— Két napig se mozdulnék ki a lány mellől, — mondja egyik-másik forróbb vérű moszkovita, dehát a szolgálat végre is szolgálat a Léna partján is.

— Hallod-e Súra, a tegnapi kirangai posta még mindig nem jött meg — szól a postamester egy februári estén a lányához —, pedig már megint besötétedett. — Az ember a nagy zöld kemencének támaszkodott és a szakállát simogatta.

A lány himzörámája fölé hajolva dolgozott, apja szavára fölvetette a fejét és a szélre figyelt, mely vad erővel rázta az ablakot.

— Biztosan a farkasok miatt kellett visszafordulni — folytatta az orosz ember a kemencénél —, de Jegort nem kell félni —, tette hozzá bizakodva.

A délről jövő postakísérettel Jegor volt esedékes, a vőlegény.

A lány nem felelt, a szelet hallgatta, azután megint lehajította a fejét. Egy ideig dolgozott, azután hirtelen fölkel és kigyenesedve tényleg olyan volt, mint egy karcsú nyírfa. Szótlanul kiment a nagy szobából, a tágas előcsarnokban felöltötte a bundáját, halinacsizmát húzott és

Szerelmem

különböző népek közmondásaiban

ARAB: — A szerelmem hét másodpercig tart, a fantázia hét percig, de a szenvedés az egész életen keresztül.

EGYIPTOMI: — A szerelmesnek még az ütésc is édes, mint a kalácsban a mazsola.

SKÓT: — A szerelmem soha nem lehet csúnya.

ANGOL: — Levesben és szerelmemben mindig a legjobb: az első.

FRANCIA: — Féltekenység nélkül nincs valódi szerelmem.

IR: — Szeress minden embert, az ügypédek kivételével.

LETT: — A szerelmemet, mint a sűrű szirupot, végtelen hosszúra ki lehet húzni.

LENGYEL: — A szerelmem a férfi szívébe a szemén keresztül, a nő szívébe azonban a fülén keresztül lopódzik.

OROSZ: — Szerelmem és tojás csak frissen élvezhető.

SVÉD: — A szerelmemet épp oly nehéz eltávolítani, mint a tüzet elrejtjeni kobútunk alá.

IR: — A férfi szerelmesét szereti a legforróbban, feleségét a legnagyobb gondoskodással, édesanyját azonban örökké!

végül nagy prémes sipkáját a szőke fűrtre vágta. Egy pillanatilag megállt, a szoba felé figyelt és kisorsrant az udvarra vezető ajtón. A szél úgy szembevágta, hogy megtántorodott, de azután összeszedte magát és a csillogó havon átszaladt az udvaron a szomszéd faházig, hol kis öklével addig verte az ajtót, míg Fedor Mihajlovics, a gazda beeresztette.

— Azért jöttem Fedor Mihajlovics, hogy fogj be azonnal a trojkába, — szolt a lány és parancsolóan kemény volt a hangja.

— Hogy befogjak? Azt mondod Súra galambocskám, hogy befogjak? — álmélkodott a meglepett ember és csóválta a fejét. — Ilyen időben fogjak be, mikor még a holló is elbujik valamilyen fa odvába?

— Kimegyünk a kirengai útra, Fedor — mondta a lány —, a déli posta egy teljes napot késik és azzal jön Jegor, a völegényem.

— És az atyád, Súrucska, az atyád mit szól ehhez a dologhoz?

— Az atyám nem tud róla és nem is szabad tudnia, mert biztosan nem engedne. Azért jöttem hozzád Fedor, mert tudom, hogy te nem félsz. — Gúny csengett a hangjából és mikor látta, hogy a gazda húzódozik, határozottan folytatta: — Most átmegyek a bátyádhoz, Vasszilijhez. Ő is hoz puskát és szalmát, tíz perc múlva indulunk. — Ezzel már ment is. — Vasszja, édes testvérem, ez a lány megbabonázott minket, — sügta negyedóra múlva Fedor a szánon mellette gubbasztó bátyjának, míg a lány megeresztett kantárral hajtott a trojkát a kirengai úton.

— Okosan tetted, hogy a csengőt levetted a szánról — felelt a másik —, így legalább nem hívjuk a veszedelmet magunkra, ha már kijöttünk a meleg szobából a bajba, — tette hozzá és a kétszövű fegyvert görcsösen markolta a negyvenfokos fagyon.

A trojka némán repült a hó alatt roskadó fenyesek között és még egy elkeseredett fekete varjú se libbent szárnyra a futató lovak patái előtt. A lány szabadjára engedte a gyeplőt, a prém fül- és orrvédőt néha megigazította és összeszorított ajakkal dacosan hajolt előre a hideg éjszakába. A szán egy éles kanyarodót vett, a fagyott hó porzott a lovak alatt és messziről síró hang ütötte meg a trojkan ülő utasok fülét.

— Csodatevő szent Izsák segíts — mondta Fedor —, ez, vagy a posta kürtje, vagy a farkasok — és fölemelte a fegyverét.

A három orosz ló szügybe vágta fejét és olyan sebes vágatába kezdett, hogy percek alatt szembejötték a késett postával. A kocsis fújta a kürtöt, a csilingők csilingeltek és a három kozák vállra szíjazott karabéllyal lovagolt a szán mögött, élükön Jegor, a völegény.

A lány megrántotta a gyeplőt, a trojka horkolva megállott és az első kozák villámgyorsan leugrott a lóról.

— Mit kereshet egy fiatal nő itt éjjel, ezen az átkozott úton? — kérdezte a posta egyik utasa a másiktól, mikor szorosan a trojka mellé értek és bámulva gyönyörködött a kipirult leányban.

— Ez Súra, a kozák menyasszonya, — sügta a kérdezett, gyorsan háromszor keresztet vetett és orosz módra szelíden mosolygott.

A három kozák úgy állt a lány mellett az úton, mint három védő szálfa a szélben a hajladozó nyír körül.

Gazdagság és örökkévalóság

A cárok birodalmában a világi javak, bizony, nagyon egyenlőtlenül voltak elosztva. Egyiknek nagyon sok juttott és nagyon soknak nagyon kevés. Ez azonban nem támasztott akkora irigységet, mint gondolni lehetne. A legtöbben türelmesek voltak és beérték szűkösré mért részükkel. Ha pedig mégis igényesebbek voltak, hát — legfeljebb álmotk.

Iván Ivanovics Ivanov nagyon szeretett álmolni. Olyan szép az, amikor elérhetetlen kék világokban merülünk el és a szabadjakra engedett vágyak bearayozzák a szürke hétköznapiakat. Egyszer aztán olyan álmot látott, ami annyira felzágatta, hogy ébredés után azonnal a pópához sietett és megkérdézte:

— Igaz az, amit állandóan prédikálsz nekünk az Isten mindenhatóságáról, hogy az Ő számára nincs lehetetlen?

A pápa igenlően bólintott.

— Hát én — folytatta Iván Ivanovics Ivanov — ma éjszaka azt álmotam, hogy fönn jártam az Égben és letérdeltem a jóságos Isten elé. Valami nagyon szépet akartam mondani és magasztaltam az Ő nagyságát. «Édes jó Istenem» mondtam «mi a Te szemedben az örökkévalóság?»... És Isten mosolygott: «Az örökkévalóság? Az örökkévalóság annyi nekem, mint egyetlen perc.»

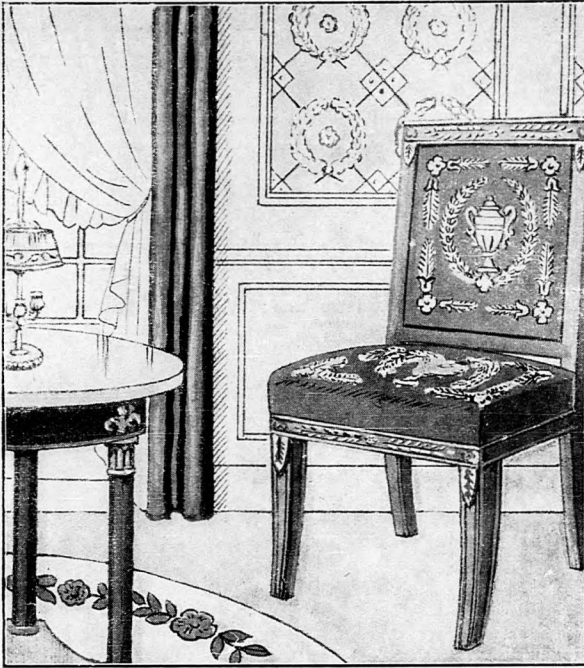
...Ekezdem gondolkodni: ha az örökkévalóság egyetlen perc, amikor minden egyéb, amit én nagyra tartok, vajon mi lehet? És megkérdéstem: «Édes jó Istenem, mi a Te szemedben egy millió rubel?»... «Egy millió rubel» — válaszolta a jó Isten — «csak annyi, mint neked egyetlen kopek»... És aztán rögtön ideszaladtam, hogy megkérdézzem, igazat álmotam-e?

— Miért ne álmotál volna igazat? — mondta a pápa. — Feltétlenül igazság ez.

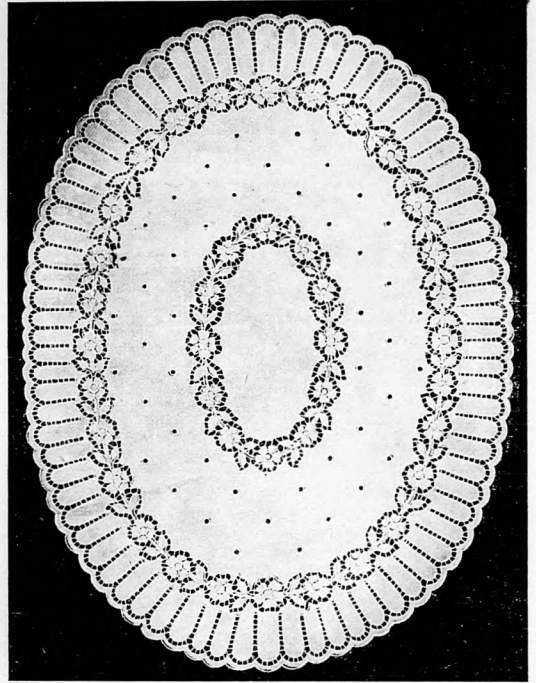
Iván Ivanovics Ivanov dadogni kezdett: — De... de... de hisz... akkor... a jó Isten ajándékozhat nekem... egyetlen kopeket...

A pápa kis ideig gondolkodott, aztán nagy kezével végigsímitotta Iván Ivanovics Ivanov dűshaját: — Feltétlenül, Iván, feltétlenül... De várj egyetlen percig...

Gobelin hímzésű szék

Riseliő hímzésű miliő

GYOMAY GYÖRGY: ANDRÁS

Az asszony egy pillanatra megállt a tanyasarkon. Fájdalmas pillantást vetett az urára. Egy szóra várt, egy intésre. Csak annyira, hogy moradj. De az ura úgy mordult rá most is, mint akinek utálja testét, lelkét.

— Takarodj, mert agyonváglak!

Az asszony erre megindult. A pirosfűs, sárga kendőt, melyet eddig a kezében tartott, a fejére kötötte. S izmos, sebes lépésekkel nekivágott toronyiránt a földeknek, hogy a kanyargó dülőútra térve visszajuthasson a szülői házba. Kora nyári reggel volt. A búzaszálak még le sem törölték arcukról a vízcseppeket, amiket a hajnal szentelt álmos szemükbe. A fűszálak, mint a kisgyerek, most ébredtek nagy könnycseppekkel pilláikon. A nyulak most kezdtek mosakodni a répák szélén. És az asszony lábát gyöngycseppekkel csókolták végig a jószagú virágok.

Jókedvű nyári reggel volt. Tele fűtylel és fénnel. De az asszony mindebből nem látott semmit. Előtte hályogos volt minden. Csak egy fénylett előtte tüzes bizonyossággal. Az, hogy felesztendei házasság után hazazavarta az ura, aki örök hűséget esküdött neki. Hazazavarta, még hozzá ok nélkül. Mert ő nem vétett ellene egy szóval sem. Soha. Mégis kirugta, mert nagy az áhitása valamire, amit úgy neveznek: hozomány. Hozomány, hozomány, hajtogatta elkeseredve az asszony s kötője alával megtörölte a szemét. A hozomány az oka mindennek. Mert az emberek legnagyobb része azt tartja már a tanyák közt is, hogy ez igen okos kitalalmány

az urak részéről. Nem is lehet rossz az, mikor esküvő előtt a vőlegénynek a markába nyom az após egy ezresekkel telt bugyellárist. De az se utolsó ipar ám, amikor tanyán felpakolják a kocsi-ra a köteles járandóságot, az ágyat, székeket, szekrényt, dunnát, párnákat s mindezeket felül még adnak hozománynak egy hízót, vagy tinót, vagy két-három birkát. Nagy öröm az ilyen hozomány a kinti világban, mert mingyárt könnyebb az élet sora, ha nem üres állal, meg istállóval kell nekikezdeni, hanem valami értelmes hozománnyal, ami rőfőgni, vagy bögni is tud, ha rájön az érzelem.

Ezért bizony, már a tanyák közt is ismeretes a hozomány fogalma. Különösen a legények közt. S egyre sűrűbb az olyan esetek száma, amikor a legény este a sötét konyhában azt súgja a kiválasztottnak:

— Hallod-e, én elvennék, ha apád adna veled valamit.

Az ilyen társalgások sora azután rendszeren az, hogy másnap a lány elkezd bögni, de nagyon. Bög egy hétiig. Akkor nagy vallatásra kivallja, mi a bánata. Erre a szülők elkezdnek gyönyörűn káromkodni. Szidják azt a betyárt, aki olyan pofátlan rabló, hogy elkívánja az övéket. S kijelentik, ha még egyszer ide meri tolni a képét, luggal vakítják ki a két szemét. De hogy a lánynak csak nem áll be a rivástól a szája, egy hét mulva leginkább ráordítanak:

— Ne bögi már mindig!

Ami magyarul annyit jelent, hogy lesz

hozomány, egye ki a fene, de többet aztán ne is lássunk. Tartson az a kutya urad.

Ilyen történelem volt az ő házasságukban is. Az ura, mármint András, addig suttogta a fölébe, hogy így kis csárdás galambom, meg úgy, szólj már apádnak, adjon valami hozományt, mert akkor itt hagyalak, hogy mikor megtörtént a nagy bútorpakolás, az após egy valóságos fejőstehenet kötött a saroglyához hozománynak.

Vitte is András akkor a kailaszarvú hozományt olyan diadallal hazafelé, hogy a feje majd az eget horzsolta. Útközben a boldogságtól be szeretett volna bömbölni minden tanyába: idenezzzen mindenki, mit kaptam!

A hozomány, persze, minderről nem vett tudomást. Egykedvű komolysággal lépkedett a kocsi után s néha bánatosan elbődült. Az új istállóban sem okoskodott. Egykettőre megszokott. Elfelejtette a régi helyét. Az új gazdával megbárátkozott. Igaz, nem is lehetett panasza semmire. Mert még tán fogpiszkálóval is cirógatták a fogait. Mégis, alig mult el egy felesztendő, a hozomány egy este szótlán lefeküdt és reggelre olyan gyönyörűen megdöglött, egy árva mukk nélkül, mint a pinty.

Ez történt pont mára virradóra. Káromkodott is András akkorát, mikor rész-mélt a valóságra, hogy majd összedől az istálló. De hiába. Segíteni már nem lehetett.

Keserűségében ekkor berontott hozzá, ahogy éppen az alsószyoknyát húzta magára. Erősen bevágta az ajtót.

— Megdöglött a hozományod, — csikorogta neki s úgy az asztalra vágott az öklével, hogy minden bolhává vált rajta.

— erre sirvakadt.

— Megdöglött Rózsa, — sikongta, mivel ez volt a hozomány törvényes neve s kifutott az istállóba. Ráborult a tehén fejére. Szólitgatni kezdte.

— Rózsa, kedves jószágom, kelj fel.

De Rózsa nem mozdult. Hideg szemekkel meredt a végtelenség zöldelő mezőjé felé. S a szelid szavakat, melyekre máskor mindig megnyalta asszonya kezét, most figyelemre sem méltatta.

Nagy sírás, gondolkodás után az asszony látta be, mit is veszítettek valtképpen, s mit jelentett nekik ez a pirostarka, kajla jószág. Belőle tört ki a rémület szava elsőnek:

— Most mi lesz velünk?

Az ura egy végtelenségig gondolkodott lilafeketébe borult arccal. Akkor vadagosni kezdte hozzá köszavait:

— Az lesz, hogy hazamégy. Megmondod, hogy megdöglött a hozomány. Oszt addig ide be nem teszed a lába, míg másik tehenet nem adnak. Értetted? Ő azt hitte, álmodik. Mintha nyársat forgattak volna meg a szívében, olyan szúrás érzett. Ez hát a szerelem, az eskü, a sok csók vége?

— Hát csak a tehénért vettél el, te piszok? — nézett Andrásra sápadtan.

— Persze, hogy azért. Tehén nélkül százszor külön lányt is kaptam volna, mint te, — zúdította rá továbbra is a sértések jégesőjét az ura s nagy káromkodással kifelé indult az istállóból,

hogy gödröt ásson valahol a dögnek. Ő egy darabig elálldogált még a meredt tehén mellett. Elsíratta vele önmagát is. Aztán, mikor látta, hogy a kutya sem törődik vele, bement a házba. Lassan felöltözött. Elbúcsúzott butoraitól, edényeitől. Kezébe vette a kendőt. S kitámolygott az udvarra.

Ott az ura már iszonyú munkában iz-zadt. Kötelet kötött a tehén nyakára. A kötel végét az istálló löstrángiához kötötte. Végtelen káromkodások közt kihúzatta a tetemet a mély gödörhöz. S belelökte. Ő akkor még egy pillanatra megállt. Rónézett esküdt urára. Egy szóra várt csupán. Egy intésre. Csak annyira, hogy maradj. De az ura úgy mordult rá, mint a kutya.

— Takarodj, mert agyonváglak! Így volt ez a történelem. Így ért el odáig, hogy most siet haza a szülői tanyába, mely ott van fent, a homokon. Siet, hogy minél messzebb legyen attól

a heitől, ahonnan így kirukták, kiver-ték a szavak ostorával.

Az asszony a kiserdónél megállt. Vé-gigtörölte kendőjével arcát. Visszanézett az elhagyott tanyára. S gyorsan tovább elphkedett a szőlők felé kigyózó gyalogúton.

— — — — —
András a kanapén fekszik a kisablak-nál. Kifelé les az égre. Nézi a sétáló felhőkisasszonyokat és felhőlegénye-ket. Milyen rózsaszín mosollyal bujnak egymás mellé. Össze is hajolnak. Nyil-ván megölelik egymást. De nini, most hirtelen szétválnak. Felhő anyós rohan fekete arccal utánuk. Dühösen fuj és acsarkodik rájuk már messziről, míg szét nem rebbenti őket.

A szétrebentésről eszébe vágódik Andrásnak, őt is szétrebentette a fele-ségétől a tehén, már egy hete. S eddig hibba nézett el mindennap ezerszer a messzeségbe, jön-e az asszony. Hozza-e a tehenet? Nem látott soha sem-mit. Az asszony azóta még csak nem is üzent, pedig pedig anyit már igazán meg-tehetett volna.

András a nagy csendességben elnéze-getti a szekrényt. Fel is áll. Kinyitja az ajtaját. Kiakasztja az asszony szoknyáit Megnézegeti mind. S arra gondol, mily-en jó lenne, ha most a szoknyában benne lenne az asszony is. Lenne kihez szólni. Nem kellene már anyi ideje ken-yvéren, szalonnán rágódni.

András voltaképpen most érzi először, ki is volt neki az asszony. Most döbben rá, hogy hiányzik neki. Mintha valami mély gödörre vált volna a szoba s ő a

gödör fenekén ténferegne céltalanul. Megállapítja újra, hogy kár volt neki-esni az asszonynak. Hisz nem oka sem-minek. S kár volt olyan csúnyán kiadni az útiát. Hiszen mégis csak a felesége volt, aki hozzánőtt már az életéhez. A feleségem volt, morogja, s valami melegség fut végig rajta. S újra meg-bánja, hogy egy tehén miatt elűzte a tanyából. Ha most úgy visszajönne, még azt is megmondaná neki, ne haragudj, egye ki a fene. Dehát nincs kihez in-tézni a szólást. Az asszony nem igyek-szik vissza.

Hirtelen kocsizörgés, kutyaugatás hal-latszlik. Andrásan végigremeg az öröm. Jön az asszony. Talán hozza a tehenet is, gondolja, amint kifelé szalad.

Az öröme azonban hirtelen ijedtséggé változik, amikor meglátja, kik ülnek az idegen kocsi. Az após meg a legény-fia. Mindkettő komor, mint öklelés előtt a bika.

— Baj lesz, — állapítja meg villám-gyorsan András és visszapislant a kony-hába. Mit kapjon fel, ha szükség lesz? A kocsit megáll az ajtó előtt. Az após leszáll. Utána lelép a fia is. Mindketten bemennek köszönés nélkül András mel-lett a szobába, mintha ott sem lenne. Bent megfogják a szekrényt, kihozzák. Óvatosan felteszik a kocsi. Kihordják a többi bútort is egy szálig. Kötéllal ta-karosan le is kötik az egészet. S még csak annyit se mondanak, hogy: állj odébb.

— Nem engedik haza az asszonyt, megsértődtek, — állapítja meg András és gúnyosan nevet a két emberre. Mint-ha csak mondaná: — Vihetitek azt a rongy bútort. Megleszek én anélkül is. Aztán mellbevágja valami. Részemél, hogy ez a hurcolkodás azt is jelenti, hogy többé ne várja az asszonyt. Erre dacosan felrántja a vállát. Legény le-szek újra, nyel nagyot s alig várja, hogy elmenjen a két kellemetlen vendég. Dehát a látogatók nem sietnek. Alapo-san megigazítják a bútorokat a kocsi. S mikor végre készen vannak s indul-hatnának, egy-egy vasvillát vesznek le takarosan a kocsizoldalról. Odalépnak András elé, úgy öt lépésre. S az após csak annyit mond, nagy kurtán:

— A tehén?

András nézi a két mérges embert, meg a két félelmetes vasvillát. S egyszerre átrohan rajta a félelem. Megbánja újra, amit tett. Mert könnyű dolog is egy asszonynak azt mondani, hogy taka-rodj. De nehéz szavakat találni akkor, amikor eljön annak az asszonynak az opja, meg a bátyja, hogy szamádot csináljanak. Férfi a férfival, amint illik. S azt kérdezik, mi is van hát azzal a tehénnel?

— Megdöglött, — nyögi ki András ke-servesen.

— Ez nem beszéd, — szúrja maga előtt dühösen a földre a villa hegyét az apa. — Mikor a lányom ide elhozta, tehenet kötöttem a kocsi után. Most hogy a lányom elviszem, vissza akarok vinni egy tehenet is!

— Tudhassa kend, hogy megdöglött, — húzódik egyre hátrább András.

— Tudom, de nem vagyok rá kíváncsi. Nekem egy tehén jár. Oszt azt az egy tehenet hozd is ide, amíg jól vagy! —

emelgeti a félelmetes villát az elkesere-dett apa.

— Mondtam már, hogy megdöglött.

— Adjál másikat. Tehénért tehén jár, — kiáltja reszelősen az após.

— De ha nincs.

— Vegyél.

— Ha volna rávaló.

— Már pedig, a hozomány visszajár az asszonnyal vóláskor, — billegeti a villát egyre szebben az apa. — Oszt ha tehened nincs, elviszünk helyette egy lo-va-t! Vezesd ki a lova-t!

András nézi sápadtan a két elkesere-dett embert. Most ugriani kéne valami ásórt, állapítja meg, de moccani sem mer, mert a legény kezében pont röp-penésre készen áll a villa. Csak egy moccanás és vér fröccsen a fehér falra, olyan a pillanat. Vagy betört koponya lesz, vagy lóvívés, ha megmozdul.

Andrásan a hideg, meleg úgy futkároz egyszerre, mint a villám. Mit tegyen? Mit mondjon? Egyszerre megembereli magát.

— Hallja-e, — néz az apósra. — Mon-dok én mást. Hagyjon itt mindent, oszt küldje vissza a lányt.

— Az én gyermekem nem kutya, te senki, akit csak úgy elzavarhatsz, ami-akor jól esik, — csikorogja vérig sértve az apa.

A fia, a sógor még segít neki:

— Az én testvérem többet nem jön hoz-zád vissza, te utolsó, — emeli fel a vil-lát.

— De elmegyek érte, oszt visszahivom, — hadarja halálsápadtan András s ke-zet nyújt az apósnak. — Tudhassa kend, hogy pártolom a lányát. Nem tehetek róla, hogy akkor első mérgem-ben olyan is kiszaladt a számon, ami-nek nem kellett volna. Minek ment el az első szóra? Minek hagyott itt? Ő a hi-básabb az egészben, nem én.

Az após nézi az élébe nyújtott kezet. Legszívesebben belerugna a csizmája orrával. A legény is legszívesebben ak-korát vágna a sógor fejére, hogy biz-tos kapna érte vagy tizenöt esztendő-t. De a szavak megállítják mérgük tengerét. Az após nézi a veje kezét s nem teszi bele a magáét.

— Nem kell a kezem? — kiáltja min-denne elszánva András s most már nem bánja, ha csakugyan agyonütik is.

Az após ránéz a fiára. Mintha csak kér-dezné, mit tegyen? A legénynek eszébe jut a testvére, aki otthon sir. Int az ap-jának.

— Vágjon bele, mert ha nem, én vágok agyon mindenkit!

Nagy csattanás hallatszik. Aztán And-rás a kocsihoz lép. Leoldja a köteleket. Mindent visszahord a házba. Mikor a szekrényre kerül a sor, int a sógorának: — Segíts már.

Azt ketten viszik be vigyázva a régi he-lyére.

Mikor ez is megvan, András befog a saját kocsiába. Bezárja az ajtót. A kul-csot zsebrevégja. Indulás előtt beszalad az istállóba. Üveget hoz. Odanyújtja az apósnak.

— Vóna egy kis borom.

Az após elfogadja az üveget. Iszik be-lőle. Továbbadja a fiának. S hogy im-máron teljes a béke, a két kocsi el-porol a kéklő szőlők felé.

Félrelökte az inas, bundában, kalapban berohant a szobába. Megállt, egy darabig maga elé meredt, aztán ideges mozdulatokkal lerángatta a kabátot. Maga mögé dobta. A finom prémes kabát ráesett egy szék támlájára, onnan lecsúszott és fucsamód elfeküdt a földön... olyan volt a homályos sarokban, mint egy halálosan fáradt ember... Az inas tett-vett az asztalon. Csinos ezüsttálban száraz süteményeket hozott. Kitöltötte a teát, keskeny kristályvázában virágot is rakott az asztalra.

A mester gyűlölködő szemmel nézte:

— Mit keres ez itt? Miért zavarja? Mit bibelődik azzal a terítéssel...! Hát még itt sem, még saját otthonában sem lehet egyedül...! Forró hullám öntötte el az agyát, oda tudott volna rohanni a fiúhoz és... igen... meg tudta volna tenni, sőt ebben a pillanatban talán megkönnyebbült volna tőle. Egy pillanatra szinte rázta az indulat... aztán elmult... mélységes csüggedés maradt helyébe. Halálosan fáradt volt. Lába remegett, le kellett ülnie. Már szólni is tudott, bár hangja színtelen, értelen hang volt, öregember hangja...

— Mehetsz, Fritz, nincsen szükségem rád, — mondta. Az inas nesztelenül távozott.

Egyedül maradt. Fáradt fejét belefektette hideg telynerébe, mozdulatlanul ült percekig. Agyába jöttek mentek a gondolatok, kavargotak, egymásba ütköztek, egyik gondolat elnyelte a másikat. Vissza akart gondolni a mai esetre, nem tudott. Nem is tudta, mi történt vele. Mintha eddig ájult lett volna.

Valami fáj belül... sőt minden tagja fáj... de mi történt hát?... Megverték talán? Igen, igen megverték, félrelökték, a mélységbe és még mindig zuhan, a sötétbe, a semmibe... és odafenn tapsolnak, öröngenek a gyönyörűségtől. Virágokat dobálnak egy ifjú lábához s nem gondolnak rá, hogy neki fáj...

Most már mindenre emlékezett. Látta annak a szakállas férfinak az arcát, aki felkérte, a hangja is a fülében csengett:

— Könyörgünk mester, vegyen részt a hangversenyen. Párizsban nincsen más vágya, minthogy lábai elé borulhasson. Hiszen már évek óta nem játszott nekünk... — esdekelt a férfi,

s elővette a műsor-tervezetét. Csupa ismeretlen név, az egyik mintha ismerős lenne: Juan Duanez... Duanez, hiszen a tanítványa volt... kedves spanyol fiú... boldog lesz, ha vele, a mesterrel ugyanazon az estén szerepelhet... Elfogadta a meghívást. Kedvelt darabjait választotta ki. Kedveskedni akart a lelkes, hálás párizsi közönségnek.

A hangverseny első száma Juan Duanez hegedűjátéka volt. Csak olyan bevezető számnak tartogatták, előjátéknak a mester szereplése elé. Őt várják. Minden látszó páholya felé fordult. A színpalak mögött már ott álltak a virágkosarak, babékoszorúk, amelyek rá vártak...

Juan játszani kezdett. Eleinte senki sem figyelt. Még izgtek, mozogtak, ismerőseiket üdvözölték, voltak, akik félhalkan beszélgettek is...

De a kritikusok az első sorban már figyelték, összenéztek. A kócoshajú művésznőendékek, ott hátul, könyökükkel lökdösték egymást...

Elűt a zaj, egy pissenés sem hallatszott. Érvényre jutottak a lehelletszerű pianók, a finom átmenetek, a diadalmasan szárnyaló fortissimók...

Lelkesedés csillant meg a szemekben... a muzsika felemelt, lenyűgözt, szívekbe markolt. A fiú istenáldotta művész volt.

A párizsiak még ilyen muzsikát nem hallottak, Párizs még nem ünnepelet így senkit.

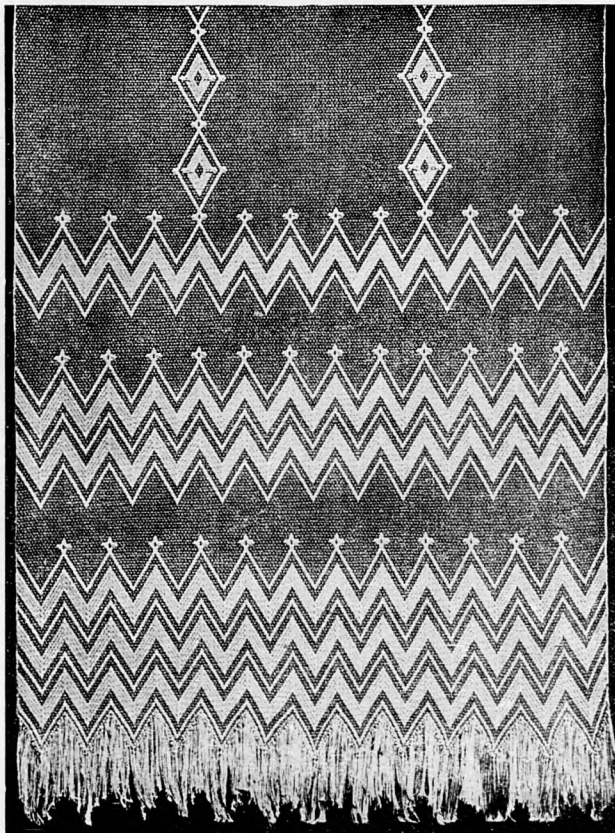
Öröngtek, kiabáltak, lábai elé borultak, csókolták kezét, arcát... s előhozták a színpalak mögül a virágokat, babérokot, amelyeket neki tartogattak...

Következett az ő száma.

Bravúros technikával, mély átgondoltsággal, hatalmas zenei tudással játszotta egyik darabot a másik után. Az utolsó akkord is elhangzott...

Ezeket az akkordokat húsz éven keresztül döngő taps követte.

Most is összeverődött néhány tenyér.

Horgolt díszfüggöny

Valaki ott hátul elkialtotta magát:

— Halljuk Juant! — és a terem visszhangozta a kiáltást:

— Halljuk Juant! — a közönséget elfogta a lát. Földáltak tapsoltak...

Az ifjú felállt páholyában, hajlongott...

Előtte meg megomozdult a függöny, lassan, lassan hűzödött lejjebb, aztán hirtelen összecsucozott...

Hogyan élte túl a szegényt, hogyan ért haza, nem tudta. Gyűlölte magában az erőt, amely hazahozta, az életet, amely még ezekután is karmaiban tartotta.

Az íróasztalhoz lépett. Keresgált a fiókokban. Valami hideg tárgyhoz ért a keze, megborzongott tőle... ebben a pillanatban belépett az inas. Táviratot hozott, tétováza állt meg, aztán letette az asztalra s szótlanul távozott.

A mester keze még mindig a vason pihent. Jeges hideg áradt ki a vasból, mintha annak a másik világnak a hidege lenne... Fel akarta emelni, hogy halántékára tegye... olyan merev volt a keze, oly súlyos a vas...

Körülnézett a szobában. Csak az ernyős lámpa világított, rózsaszínű fényt vetett a terített asztalkára.

Az ezüst csillogott, fényltek a tányérok, az egyik tányéron ott feküdt a távirat... vajon ki küldhette?

A szomszéd szobából áthallatszottak az inas lépteit, biztosan az ágyat vetette...

— Fr...itz, — szaladt ki a mester száján, de ki sem mondta egészen a nevet. Jáformán csak a kezdőbetűje röpönt ki a száján.

— Szólni tetszett, nagyságos úr? — kérdezte az inas.

A mester egy percig hallgatott, már majdnem letagadta, hogy hívta, de utólagra mégis megszólalt:

— Olvasd fel a táviratot... Az inas fennhangon, kissé akadozva olvasni kezdte:

«Mélységes szeretettel ölel öreg édesanyád.»

Valami belehasított a lel- A mester nem hallott más kébe:

— Olvasd még egyszer! Az inas újra elolvasta, most már folyékonyan.

belőle, csak egy szót: «Édesanyád.»

— Anya, édesanya... neki anyja van... nincs egyedül a világon, 80 esztendő édesanyja van... talán nem is nyolcvan éves, talán még öregebb... tíz éve nem látta, a leveleire sem felel, a

siker nem hagyott időt... csak olyankor gondol rá, ha sürgönyei itt-ott valamelyik sarkában a világnak, utólérik. Mind-egyiknek egyforma szövege van.

Az anyai szeretet csak egy húrton tud muzsikálni.

Betolta a fiúkat. Lerogyott a székre. Eltorzult arca lassan kismult. Kemény szája mosolyra húzódtott. Mosolygott, szeme meg könnyes volt... Nagy, rég nem érzett öröm töltötte el a szívét... gyermeki öröm.

Átköltött a másik szobába:

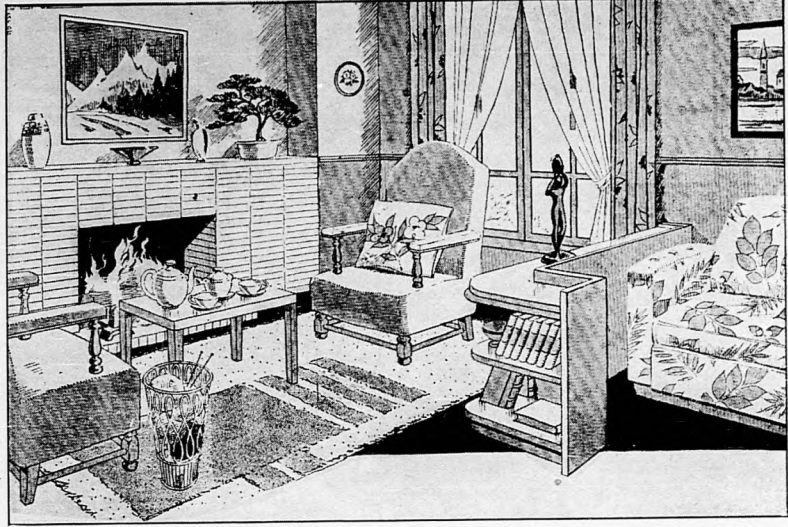
— Fritz, csomagoli, holnap utazunk haza Kopenhágába... — mondta.

Felcsavarta a villanyt, vakító fény öntötte el a szobát. Egyszerre mintha feltámadt volna minden, ami még az imént a félhomályban, hidegen, holtan sötétlen meredt rá. A hegedű ott feküdt a zongorán. Ösztönösen utána nyúlt.

Játszani kezdett. A hangok egyszerűek, keresetlenek voltak... lelkéből fakadtak. Sirt és utjogott a hegedű, a temetés és a föltámadás felséges himnuszát játszotta... a hangokon át kereste és megtalálta önmagát.

Kereste önmagát és meg is találta. Diadalmasan zengett, szólt ez a muzsika, de mégis valahogyan másképpen, mint ahogy eddig... Valami furcsa, édes íze volt ennek a hegedűszónak... simogató és bársonyos volt, mint az áldott anyakéz érintése... hűsítő, mint lázas gyermek arcán az anyai csók... Igen, ez a muzsika egészen más volt, mint eddig... Ebben a muzsikában valóban megtalálta önmagát, azt az embert, akit az elmúlt órákban hiába keresett...

Most már tudta, hogy játszani fog ezután is... mint másodrangú művész, mint zenetanár, mint egy senki a zenekarban, talán mint útszéli hegedűs... de játszani fog... nem tapsért... muzsikáért... önmagáért...

Modern nappali szoba

Illat Miből készült a régi parfóm? Miből készül az új parfóm? Hogyan fényképezik az illatot?

Az „illat” — földi tünemények legtitokzatosabbika — hosszú évszázadokon át a költők tulajdona volt. Ők zengtek róla, ők dicsérték. A tudomány nem foglalkozott vele.

Vagyis dehogyan nem! Mialatt egy párizsi manzard-szobában így dalolt a költő: „Ó illatok, csodás hatalmak, emlékidéző istenek...”, azalatt Párizsban máskor negyedében kíváncsian hajolt lombikja fölé egy fiatal tudós. Ő is illatokkal foglalkozott. De nem szavakba gyűjtötte őket, hanem retortákba. Negyven kerek évig dolgozott a makacs fiatalember. Negyven évig kísérletezett az illatokkal. Közben főhéher lett a haja, de ő ezt nem bánta. Fő, hogy a keze ne reszkessen... s a keze nem reszkedett. Emberfeletti erő vitte a cél felé. Negyvenéves munka után — nemrég — lefektette az illatok tudományának alapelveit. Megállapította, hogy ami szaglószerveinket megüti, nem hullám, melyet a virág küld felénk, hanem kimondhatatlanul apró kémiai részecske. Devaux professzor — így hívják az illatok nagy tudósát — fényképfelvételeket is készített az illatok működéséről s ezek a fényképek legnagyobb érdekességei voltak a nemrég megnyitott londoni fényképképzőintézetnek.

„Hát ez mi lehet?” — kiáltották a kiállítás látogatói ama féltucat különös fénykép előtt, melyek egyike úgy nézett ki, mint a nap, másika, mint egy részeg csillag, harmadika, mint óriásira nagyított zebra-bőr foltjai s nem hittek szemüknek, mikor ezt olvasták a fénykép felett: „A rózsza illata”, vagy ezt: „Kámforszag”.

Pedig a fényképek hűséges képmásai az illatoknak, melyeket láthatóakká tenni sohasem sikerült senkinek Devaux tanár előtt.

De vajjon miként sikerült ez neki? Egyszerű kis tálban némi higany van. A higanyra fehér port szór Devaux professzor s egy rózsza, szegfű, vagy ibolya szirmát üvegdarabkára ragasztja. Az üveget a higany fölé tartja, úgy, hogy a szirm érintse a porral behintett részt. Egy pillanatig nyugalom van. Semmire történik majd, mintha dinamitot helyeztek volna belé, széjjel fut a por jobbra, balra, előre, hátra menekül s ott, ahol a virágszirom lebegett felette, nagy folt marad a higanyon. A foltra sugarakat, pettyeket, furcsa ábrákat rajzol az elmenekült fehér por, melyet a virágsziromból rálövelt apró részecskék kergettek el helyéről. Devaux tanár úr aztán ezeket lefotografálta.

Ez a néhány fénykép negyven év munkájának eredménye s bár negyven évig tanulmányozta az illatokat, Devaux tanár úr kevesebbet tud parfümökről, bármelyik nőnél. Őt nem érdekli, hogy — miközben láthatóakká tette őket — a parfümök forradalmi újításokat éltek meg. Eltűntek és újjászülettek, kimentek a divathól és feléledtek s mindez akkor kezdődött, mikor a Henry Devaux, a szegény kis kémikust bolondnak tartották kollégái, mert azt merete mondani, hogy az illatokat le fogják fényképezni valaha.

Az illatokat fényképezni?!... A kollégák felkacagtak, majd egymásra néztek és kacintottak. Valamennyien arra az édes parfümre gondoltak, mely e napokban — 1898 tavaszán — lengedett a párizsi nők nyomán.

Ibolya, rózsza, jácint, orgona, gyöngyvirág... Ezek voltak a háborúelőtti drága parfümök s egyetlen feladatuk, hogy híven és őszintén utánozzák annak a virágnak illatát, amelyből készültek. De bizony ezt a feladatot se teljesítették. Valamennyi háborúelőtti parfümnek „mellékszaga” volt. A jázmin körül mohailat is lengedett, a narcisz mellett földszag.

Alig fejeződött be azonban a háború, kíváncsi, mohó generáció került az élre. A nők nem egyeztek bele többé abba, hogy csak némely kiváltságos boldog társuk járjon bundában, selyemruhában, gyémánttal fülében, kábitó illattal nyomában... Addig rágták a férfiak fülét, addig mondogatták, hogy őket is megilleti gyöngy, gyémánt és selyem, míg azok bezárkóztak laboratóriumaikba. Ki se jöttek, amíg önagsága számára nem sikerült tökéletes álgyöngyöt, gyémántot, műselymet, műillatot gyártaniok. Valamennyi álgyártmány közül az illat fejlődött legszédületesebben. Vagy mondjuk, legkábitóbban. A kémiai anyagokból készült szintetikus virágitillat, melynek közelébe se ért soha ibolya, rózsza, narcisz, tartósabbnak, tökéletesebbnek bizonyult virágsziromból készült valódi ikerestíverénél.

Ne higgyük azonban, hogy a kémia boszorkánymesterei végkép kikapcsolták a parfümgyártásból a virágot. Szó sincs róla! A rivierai Grasse jázminkertjei ma is hétszázötvenezer kilogramm jázminat szállítanak évente azoknak a nyersanyaggyáraknak, itt addig főzik a virágsziromtól óriási lombikokban, míg a velük főző vízgőz magába nem szívja illatukat. Ha ez megtörtént, lehűtik a gőzt. Lehűtik, vagyis vízzé változtatják s e vízből vonják ki az illóolajakat.

Kémiai és virág-nyersanyagokon kívül állati nyersanyagokból is gyakran készítenek manapság parfümököt. Ilyen állati nyersanyag a cethal belsejéből származó ambra, ilyen bizonyos macskák belsejéből származó civette. Mindkettőt bődönökbé zárják s kloroformmal vagy étterrel szivatják ki belőlük az illatot, mely úgy hasonlít a virágéra, hogy szegény rózsza nagy harmatkönnyekeket sírna, ha megtudná, mily tökéletesen utánozza őt az egyszerű cica.

Persze a lombikban és bődönben nyert illat távolról sem az még, amit parfümnek nevezünk. Csak illatházis ez, melyhez alkohol és „fkszator” jár s ha e kettő galibát csinál, az ambra vagy a civette vállalja a békítő szerepét.

Most már tökéletes az illat. A laikus megelégedne vele, de a szakértő tudja, érzi, hogy a parfüm nem érett még. Elteszi hát s mint borkedvelő a nemes bort, évekg tartogatja. Mert — akár a bornak —, az illatszernak is az idő adja azt a megfoghatatlan valamit — itt illatot —, amit bouquetnek nevezünk.

Enélkül a bouquet nélkül a parfüm súlytalan, bájtalán, könnyű. Az öreg Guerlin, a legnemesebb parfümök atyja, nem bánta azt se, hogy mire a parfümjei megértek, beköszöntött a hét szűk esztendő s az amerikaiak nem ragaszkodnak többé ahhoz, hogy a gyűszűnyi nedű hús dollárba kerüljön.

„Sebaj” — mondták a franciák — „ezentűl olcsó parfümököt gyártunk.” Vitrinjeik sarkába állították a drága, kábitó illatokat s gőzerővel indították meg az úgynevezett szintetikus — vagyis kémiai — parfümök gyártását. Ma egymásután születnek az olcsó-parfüm-műremek.

Akár a gyöngy, a gyémánt és a prém, az illat is mindenkié a dolgozó nők világában.

L E V É L

A szerkesztőhöz egy diáklány

Bácsika kedves, kérem, megbocsásson, Ha tán zavarja, — most, — a levelem, De benne rosszat semmikép se lásson, Csak csuda dolog ez a szerelem... Hogyan lepett meg, magam sem tudom, Azóta nincsen éjem, nappalom...

(Ügy sajnálom a szegény Klárikát, Maga már vén, tán jó tanácsot ád!...)

Aranyló napfény sugárzott, cikázott, Szép volt ez a november, szép nagyon, Mi ültünk, azaz, jaj, mennyit hibáznak, A Dunaparton ülték egy padon, A báránnyelűs kék ég ránk hajolt És két bolond szív boldogan dalolt...

Másnapra nem készült el ám a lecke, Az algebra is csúf, száraz dolog, A két keze az én kezem kereste, — Hát nem furcsa, hogy rája gondolok?... S a fizikában az a «vonzalom»...! Nem úszhattam meg én se szárazon...

(Most látom: mindent összezavarok, De a szerelem: csuda nagy dolog.)

S találkoztunk, találkoztak még sokszor, Mert, — úgy-e mondtam?... — enyhe volt a nap,

Hol déliben, hol meg csöndes Lombhullató vadgesztenyék alatt, Valahol, lágyan, régi hárfá szólt, S dalolt az ősz, az ősz halkán dalolt!...

És terveztünk, — én Istenem!... — de mennyit, Didergő ágú, öreg fák alatt, Nem is hittem: a séta bút is enyhít, Mi napközben fájón reánk szakadt... Sebet szívünkön percig sem hagytott, Azt hittük: mindig fényes nap ragyog!...

(...Hogy minden szépnek el kell múlnia, Mert jött az intőkonferencia...!?)

Most érzem csak, hogy semmi a világon Nem lehet végig szép, zavartalan, Mióta útam egymagamba járom: A röpke fénynek mennyi árnya van, Hogy a szerelem, mily fájó dolog, Mikor a szívem folyton sír, zokog!...

Megszűntek már a séták, boldog esték, Égő szívemre rászakadt a gyász, A titkunok irigy emberek kilesték, S azóta, én rám, féltő szem vigyáz!... Ködruhát öltött ott künn már a táj, S én megtanultam, hogy csalódni fáj!...

(Azt mondta: mérnők!... S kisült, hogy: diák!...)

Vigasztalja meg szegény Klárikát!...)

THOMÉE JÓZSEF

Eszményi gyermek-paradicsom

A BAJHOZÓK

Írta: Ángyádi Mihály

Elnek közöttünk emberek, akik maguk talán nem is szerencsétlenek, de úgyszólván tapad hozzájuk a baj. A kártyások beszélnek szerencsétlen kezű emberekről és «nem tesznek a kezükre», mert azt hiszik róluk, hogy abban a kézben még a jó kártya is menten rosszra változik. Ez természetesen babona, de a kártya világa tele van ilyen babonákkal. Ambár hiszen nem lehet tagadni, hogy valóban vannak emberek, akik bárhová mennek, magukkal viszik a balszerencsét; mint valami láthatatlan üstökösövé, úgy vonul mögöttük. Néha nem is tudnak róla, hogy micsoda szörnyű végzet jár nyomukban, de az emberek tudják és ha megmondják nekik — legtöbbször megmondták, — a balszerencse hordozói végül maguk is boldogtalanok lesznek. Az a földbirtokos, aki hetven éves korában nemrég halt meg egy bácsmegyei birtokon, haláláig nem tudta, milyen bajt okozott. Anyja hagyta rá ezt a birtokot, anyja, akit ő sohasem ismert. Nem ismerte az apját sem. Kétéves korában egyszer játék közben feldöntött egy sósavas palackot, de olyan szerencsétlenül, hogy az egész folyadék édesapjára ömlött és az a rettenetes maré sebekbe bele is halt. Anyja rögtön Ausztriába küldte, ott rokonok nevelték fel. Soha többé nem is akarta látni a fiút.

Ez a bácskai földbirtokos csak egy pár nappal az előtt a híres angol Leach kapitány előtt halt meg, akin nagyobb méretekben és tragikus következményekkel teljesedett be a bajhordozó sorsa. Leach kapitány ágyban halt meg.

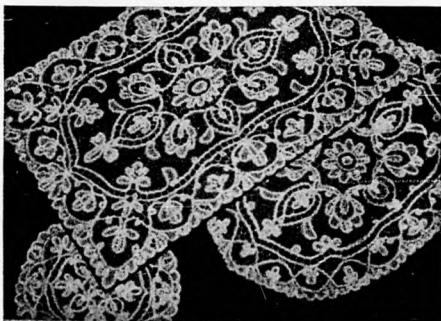

Akik Guernseyben ismerték az öregurat — utolsó éveit ott töltötte, látszólag békés és szelíd medítálásban, — tudták, hogy egy vágya volt: a tengerbe veszni. A hullámok közt olyan boldogan halt volna meg, amilyen boldogtalanul halt meg a párnák között. Egész Anglia ismerte életének történetét és hogy meghalt, minden újságolvasó könnyet ejtett ennek a szomorú embernek a szomorú vége fölött, akire azt

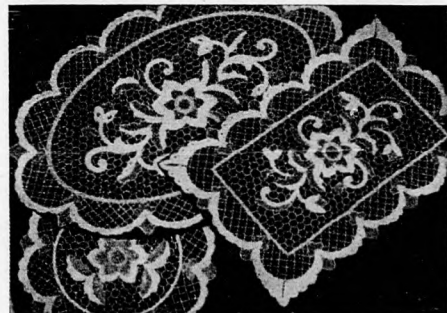
a csapást mérte a sors, hogy egymásután sok hajót vezessen a pusztulásba és túlélje valamennyit. Csak egy ember irigyli a halálát, az amerikai seattllei N. L. Johnson kapitány. Leach kapitány nem a nagy világtengerek hajója volt. Az ő szomorú sorsának színpada az Anglia körüli tengerek. Guernseybe, a csatornai szigetre a «Geraldine» nevű nagy bárkával érkezett, amely a sark magasságában zátonyra futott és megfeneklett. A «Geraldine» után a «Mary Lord» nevű schooner parancsnokságát vette át, a hajó orkánba került és a walesi part előtt elsüllyedt. Következő hajója, a «Leading Chief», szintén viharban Clacton előtt tűnt el a hullámokban. De akkor már kitört a világháború és a schoonert, amelyet Leach kapitányra bízta, ellenséges torpedó találta el. Mint minden esetben, ezúttal is rendkívül bátornak bizonyult a kapitány a veszedelemben, de mint minden esetben, ezúttal is sokan fultak a vízbe a gondjára bízott emberek közül, ő maga pedig megmenekült. Azután sokáig nem bíztak rá hajót, lehet, hogy félték tőle, lehet, hogy ő maga borzadt meg balszerencséjétől és nem mert parancsnokságot vállalni. Amikor öt év után a «Western Bell» nevű bárkával mégis tengerre szállt, nyílt tengeren tűz ütött ki a bárkán és a hajó nyomorultul elpusztult. Ezután csak még egyszer merete Leach kapitány kihívni a sorsot. A «Mary Walters»-t vette át. Ardrossanban, egy skót kikötőben, nekiment egy másik

hajó és elsüllyesztette. Ekkor feladta a hajóskapitányi pályát, visszavonult Guernsey szigetére és szállodát vett. A szálloda egy év múlva leégett. Soha senki nem mert neki a legkisebb szemrehányást sem tenni, ő maga sem tehetett magának szemrehányást, legfeljebb azért, hogy él és hogy élete minden ember és minden tárgy számára, amellyel érintkezésbe jut, baj forrásává válik. Nagyon jól tudta ezt és sokszor használta azt a kifejezést, amit Ferenc József a szerencsétlen königgrázi csata után használt először Majna-Frankfurt város küldöttségével szemben és amelyet szűkebb környezete haláláig sokszor hallott tőle: «az én szerencsétlen kezem». Leach kapitány nem volt hazardőr, egész életében mindig óvatos ember és körültekintő, óvatos tengerész volt és kockázatos nagy utakra el sem indult. De a végzet ezzel nem törődött: «Ha a londoni Hyde-park taván csónakozott volna egy dajkával és egy kisgyerekekkel, forgószél kerekedett volna, a dajka és a gyermek elsüllyedt volna és csak ő maga maradt volna életben», írta háialakor egy manchesteri újság. És ő tudta ezt. Hogy lehet tovább élni, ha az ember ilyen borzalmas dolgot tud magáról? Leach kapitány, aki fiatalkorában jövedvű és életerős ember volt, utolsó éveiben magánosan és megtörtén lézengett. Azok a félnék tekintetek tették magánossá, amiket az emberek vetettek rá, az ő néma szemrehányásaik törték meg. Miért nem menekült egy magános polinéziai szigetre? Azért, mert akit a sors úgy megjegyzett, mint ezt a hajóskapitányt, az tudja, hogy nem szabad megmozdulnia, ha azt akarja, hogy balsorsa egy kis pihenőt adjon neki. Guernsey szigetéen maradt tehát, egyszerűen azért, mert ott érte az utolsó katasztrófa. Guernseyn maradt, mert boldogtalanságában szinte már hallotta ropogni a komp deszkáit, mely átívelhetné Angliába. N. L. Johnson kapitány is Seattle kikötőjében maradt, ebben a gyönyörű kikötőben, amely valamikor világkikötő lesz és ahol mindenki ismeri. N. L. Johnson kapitány úgyszólván egy hosszújarát Leach kapitány és sorsa a Leach kapitány sorsa, világméretekben. Ha a vitorlások korából ittmaradt fehérszakállú öreg kapitányok valamelyik csendes-óceáni kikötő kocsmájában összedugják a fejüket, hogy egy pohár grog mellett csodálatos menekülésekről és borzalmas szerencsétlenségekről beszélgessenek, csakhamar Johnson kapitány neve is felvetődik. Es ha a fiatalok odaülnek hozzájuk, ők is mesélhetnek, mert az utolsó Johnson-történetek napjainkban játszódnak. Mint Leach kapitány, Johnson is bajt hozott minden hajóra, amelynek fedélzetére lépett és mint Leach kapitány, ő is mindig ép bőrrel menekült. A különbség közte és Leach közt annyi, hogy a Johnson hajói mindig csak akkor süllyedtek el, amikor ő már más hajót vett át, szóval nem az ő jelenléte okozta a bajt, csak láthatatlan nyoma. Ötven évig járta Johnson az óceánt, ötven évig járt nyomában halál és pusztulás. Tizenegy hajó, amelynek ő volt a parancsnoka, elpusztult a legelső alkalommal, amikor más kapitány parancsnoksága alatt szállt a tengerre. Es tizenkét hajó, vagy talán több is, bajba került, ha nem is a legelső alkalommal, de mégis nem sokkal azután, hogy N. L. Johnson parancsnoki hidjáról lelépett. Tizennégy éves korában szökött meg Johnson az apai háztól és egy öreg hajón vállalt szolgálatot, amely a

Michigan-tavon járt. Aztán gondolt egy merészet és elvándorolt Északnyugatra, a nagyreményű Seattlebe, vett egy kis hajót és Washington állam partja mellett hajózott. Amikor ezt a hajót, a kis «Lone Star»-t eladta, az új tulajdonos aszklzába ment fel vele; a «Lone Star»-ról azóta senki sem hallott. Johnson akkor az «Idler» nevű vitorlást vette meg, maga is felvitorlázott Alaszkába és sok viszontagság után vissza is hozta a hajót Seattlebe. Azután tizenöt évig járt Johnson a McDougal-Southwichtársaság hajóival. Először a «Stella Earland» volt a hajója, amelynek olyan vesztett híre volt, hogy már hat kapitány utasította vissza. Johnson a vesztett hírű «Stellával» nyolcszor járta meg az utat Alaszkába mindig baj nélkül. Ekkor eladták a «Stellát» Anthonyynak, a Leland-Stanford egyetem tanárának, aki tudományos expedícióra ment vele az Indiai Óceánra. A «Stella» a mexikói part mentén a Credas-szigetek között elsüllyedt és az expedíció egynehány tagja életét veszítette. Most Johnson egymásután a «Lincoln», «Loyal», «Moonlight», «Nellie G. Thurston», «General L. Siglin», «L. N. Morel», «General McPherson» és «Ruby Cousins» nevű hajókat vette át. Amikor a «Loyal» parancsnoki hidjára lépett, elsüllyedt a «Lincoln» és később ugyanilyen kísérteties sorsra jutott a «Loyal» és a többi is valamennyi! Amikor az «I. M. Griffith» nevű hajót vette át és csakhamar megvált tőle, úgy látszott, hogy megtört a széria: az a hajó csak két év múlva süllyedt el. De csodálatosképpen éppen az alatt a két év alatt terjedt el Johnson vesztett híre a Csendes-Oceán amerikai partján, úgyhogy nem akadt hajótulajdonos, aki hajót bízott volna rá, sem matróz, aki az ő hajóján szolgálatot vállalt volna. Senki sem vonta kétségbe hozzáértését és derékségét. Még csak azt sem lehetett mondani, hogy balszerencse járt vele, hiszen ő csak hozta a balszerencsét. A hajótörés bacilluszgázdája volt, abban az értelemben, ahogy tifusz-bacillusgázdák élnek közöttünk — a gyáli-úti közegészségügyi intézet nagy térképet rajzoltatott, Magyarország tifusz-bacillusgázdáiról, — akik néha egész falvakat megfertőznek, de maguk egészségesek maradnak. 1914-ben Johnson tengerifüvet segített behordani, amit elégettek és a muniógyártásnál használtak fel. Ezúttal nem történt szerencsétlenség, vagy talán ami történt, elvegyült azzal a nagy szerencsétlenséggel, amit háborúnak hívnak. Így aztán újra rábízta egy hajót, a «Bahada» nevűt. A «Bahada» elsüllyedt ugyan a San Pedro előtti sekély vízben, de megmentették. Ez volt az első hajószerecsétienség, amit Johnson maga személyesen is megélt. Mihelyt elhagyta a hajót, a «Bahada» mindenestül elsüllyedt a Buckleberry-szigetek között. Johnson akkor már a japán kormány szolgálatában vezetett egy hajót. Mikor a japán matrózok az újságban a «Bahada» elsüllyedéséről olvastak, rögtön fellázadtak Johnson ellen. Azt mondják, hogy az ő kapitányuk «jinx». «Jinx» a «mascotte» ellentéte, ellen-üdvöske, bajhozó. Most az öregúr egy kotrógépvállalatot vezet Seattleben; munkásai remegnek. Egyébiránt meg kell vallani, hogy két hajó, amelynek valamikor parancsnoka volt, még mindig járja a tengereket. Ha ezek a hajók megjelennek a san-diegoi kikötőben, a matrózok fejüket csóválják és keresztet vetnek. Attól félnék, hogy az öreg Johnson egy napon meghal és ráhagyja balszerencséjét arra a két, most még el nem süllyedt hajóra.

Magyaros
mintájú
tálcakendő

Magyaros
vitrintőcséskék

Fiatal anyák iskolája

Tavaszi kosztümök és
kisleány-ruhácskák

Azzal minden szülő tisztában van, hogy a gyermekeket a legnagyobb gond-
dal és éberséggel kell védeni a megfázás ellen, mert a megfázásból néha
végzetes következményekkel járó betegségek származhatnak.

Arra azonban kevesen gondolnak, hogy a nyári forróságtól is óvniuk kell
kicsinyeinket. A forróság épp úgy ártalmára van a gyermekeknek, mint
a hideg.

Hogy a gyermekhalandóság néha sokkal nagyobb — különösen a kisdedek
között — nyáron, mint télen, mutatja, hogy a legtöbb szülő egyáltalán nincs
tudatában annak, hogy a túlnagy meleg is veszélyezteti a kisgyermek
egészségét, sőt nem ritkán életét is.

Különösen az emésztőszervek megbetegedése gyakori. Éppen ezért hosszú
ideig mindenki azt hitte, hogy a gyermekek között nyáron fellépő gyomor-
és bélhurcolás, meg hasmenésnek kizárólagos oka a gyermekek eledelének,
tehát elsősorban a tejnek a nagy melegben könnyen bekövetkező bomlása
és erjedése.

Ma már tudjuk, hogy ez minden bizonyítással nagyon gyakori oka a csecsemők
megbetegedésének, azonban nem kizárólagos oka, mert a tapasztalat azt
mutatja, hogy a kisgyermek is minden káros következmény nélkül ehetik
meg az aludttejet, másrészt pedig, hogy olyan gyermekek is megbetegsznek,
akiknek táplálékára igen nagy gondot fordítanak, vagy akik az anyatejen
kívül egyéb táplálékot még egyáltalán nem kapnak.

Mindezekből joggal következtethetünk arra, hogy a nagy forróságban nem-
csak a gyermekek étele van a hőség által veszélyeztetve, hanem maguk az
emésztőszervek is.

Ezért gondunk legyen arra, hogy ne csak a gyermekek eledelét és italát,
hanem magukat a gyermekeket is óvjuk a hőségtől.

Barátkozzunk meg azzal a gondolattal, hogy a gyermekekre mindig vigyáz-
nunk kell. Télen és hidegebb időben a megfázástól, nyáron vagy melegebb
időben pedig a forróságtól kell őket óvni.

Ezért válasszuk ki számukra a leghűvösebb és leghűvösebb szobát. Ne
tartsuk oly helyiségben a gyermeket, amelyben főznek, mosnak, vagy
vasálnak.

A leghelyesebb a szabadban, valamely árnyas helyen tartani őket alkonyatig.
Amíg ébren vannak, csak segítenek magukon a folytonos mozgás, rugda-
lózás, vagy ide-oda mászkálás által a kis emberek, de alvás közben szörnyen
kell gyenge szervezetüknek szenvedni a hőségtől, ha túlmeleg helyen
alattuk el őket, vagy ha nagyon vastag ruhákkal takartuk be őket.

A legnagyobb örökség, amit szülő a gyermekére hagyhat: az egészséges
szervezet.

A földműves, ha gabonát vet, a jó gazdasszony, ha palántát ültet: a leg-
egészségesebb magot, legszebb növényzsalát válogatja ki, mert jól tudja,
hogy ép mának lehet csak egészséges, gazdag termése. S ez így van az
emberi életben is. A gyermek testi, szellemi és lelki minéműsége, mintegy
fundamentumra, a szülőkre van építve, akiknek egészséges, vagy beteges
szervezetét, friss, mozgékony, vagy terhelt szellemi és lelki életét örökségül
kapják. Egy ilyen beteg fundamentumon épült családi élet a késő utódokon
is érezteti káros hatását, mert kiindulópontjává válhat egy egész nemzedék
elcsenevezésének, kipusztulásának.

De nézzük csak meg: mi is az, ami a szülőkön keresztül különösen veszé-
lyezteti a család sokra hivatott várományosait?

Egésztelen életmód, mely gyengíti a szervezetet; a legyengült szervezet
pedig igen fogékony mindenféle megbetegedéssel szemben. Mértéktelen
szeszivás, túlerőltetett testi és szellemi munka, éjjelezés úgy hat az emberi
szervezetre, mint a növényzetre a gaz, szárazság: elszívja az éltetőerőt
s csenevészé teszi a termést.

Mértéktelen szülői szeszélvezés sok utód idegbetegségének lappangó és
kítőző elmebajának, hülyeségének lesz kiindulópontjává. Tüdőbajos szülők
gyermekai, ha nem is öröklik születésüknél fogva e gyászos kórt, sokszor
gyengébbek, kisebb ellenállóképességűek, s beteg szülők közt élve, állan-
dóan ki vannak téve a tüdőbajos fertőzésnek. Éppen ezért tanulja meg
minden ember, hogy a tüdőbaj nem öröklik a gyermekek, de elkapják,
ha a tüdőbajos ember nem ügyel arra, hogy betegségét ne adja tovább.

Más betegségeket is felsorolhatnánk, de ennyi is elég a szülői egészség
s a rendes életmód fontosságának megértéséhez.

Boldog az a család, mely egészséges fundamentumon épül fel és szármal-
mas az, melynek korhadat a törzse.

HUMOR

A mama megáll a kis Pistike ágya előtt és így szól:
— Már kilenc óra elmúlt és te még mindig az ágyban heversz? Kelj fel rögtön és szégyeld magad!
— Anyukám, — mondja Pistike — engedd meg, hogy itt az ágyban szégyeljem magam.

★

A dúsgazdag emberhez beállt a házasságközvetítő és egy fiatalembert hoz magával, aki sánta. A dúsgazdag ember felháborodik:

— Mit hoz maga nekem ide egy sántát? Az én lányom szép, fiatal, gazdag, igazán nem kell, hogy sántához menjen.

— Nézze kérem — szólta a házasságközvetítő — tegyük fel, hogy nem sánta és elveszi az ön leányát. Egy félóra múlva leesik a villamosról és megsántul. Menynyi baj van akkor vele és mennyi kiadás. Nem jobb, ha mindjárt egy kész sántát kap?

★

— Drágám, mit vegyek neked karácsonyra?

— Mit akarsz tőlem? Hal van még karácsony?

— Angyalom, amíg mi ketten ebben a kérdésben meg tudunk egyezni, pont karácsony lesz.

★

Andris gazda a falu kocsmájában iddögöl. Éjfél felé nekikészülődik, odamegy az italmérőhöz és megkérdi:

— Mit fizetek?

— Négy pengő huszat — feleli a kocsmáros habozás nélkül.

— Nem úgy van a', csak három hatvanat.

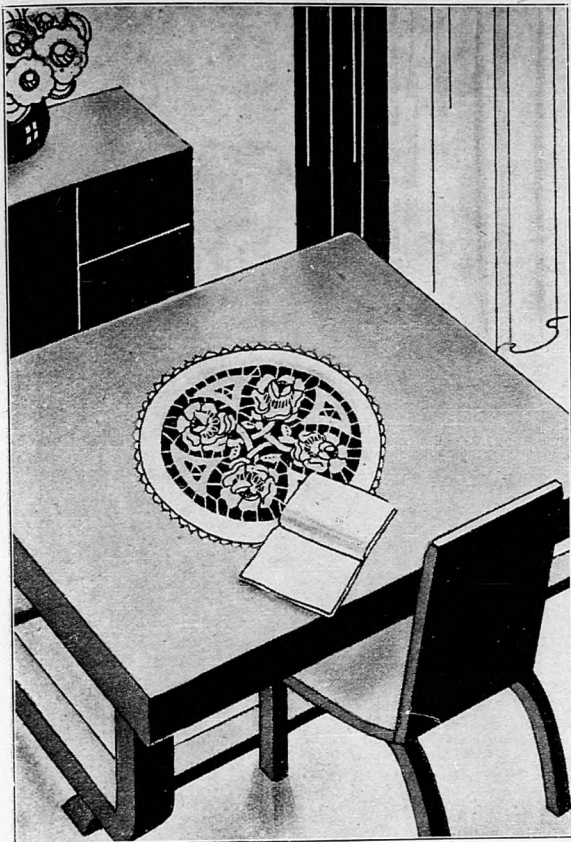
— Na hallja — húzza fel vállait a kocsmáros — ha tudja, mit kérdezi...?

★

Az apa így szól az ifjúemberhez, aki a lánya kezét kéri:

— Uram, az ön kérelmét nagy tisztelettel veszem, de tudatnom kell önnel, hogy én minden vagyonomat elvesztettem.

— Oh, szegény ember — szólott erre az ifjú —, akkor nincs szívem, hogy még a lányától is megfosszam.

Riseliő asztalközép

Hallotta már, nagyságos asszonyom,

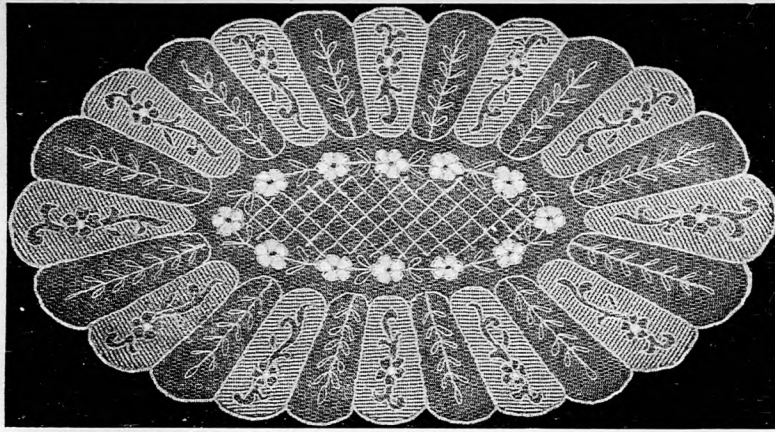
mi történt az amerikai Baltimoreban? Egy nagyon tekintélyes vegyész, aki tudós hírében állt, kísérleti célokra használta fel a tulajdon feleségét. Ez a háborzongató eset foglalkoztatja most az egész északamerikai közvéleményt. A fiatal vegyész különféle mérgek hatását akarja kipróbálni az emberi szervezeten és a kísérlet legkényelmesebb módjának azt vélte, ha a feleségét használja fel, akinek sejtelve sem volt róla, mitől van olyan rosszul minden ebéd után. A vegyész ugyanis az ételibe tette azokat a mérgeanyagokat, amelyeknek a hatásáról tudományosan akart meggyőződni. A szerencsétlen teremtés iszonyú görcsöket kapott és a férj ilyenkor maga adta be neki az ellenmérget, amelytől meggyógyult. Ez többször megismétlődött és az asszonyka még mindig nem fogott gyanút. Mégis rájött a dologra, de — kerülő úton. Féltekennyedni kezdett ugyanis az urára és egyszer, távollétében felnyitotta az íróasztal fiókját. Szerelmes levelek után kutatót. Ilyeneket nem talált ugyan, de annál rémesebb felfedezést tett. Pontos följegyzéseket talált ugyanis a neki beadott különféle mérgek okozta tünetekről és az

ellenmérgek beadása után tapasztalt eredményről. Habozás nélkül megindította a válópert a lelketlen tudós ellen, aki különben Molton névre hallgat. A bíróság kimondotta a válást, mert a férj még azt sem tagadta, hogy direkt tudományos kísérletezés céljából nősült meg. Molton ugyanis hasztalan próbálta ki állatokon a saját maga által kutyvasztott mérgek hatását, az állati organizmus másképpen reagál a mérgekre, mint az emberi. Arról nem szól a híradás, vajjon Moltont büntetőbírótság elé állították-e, bár szerény véleményem szerint, a legkevesebb, amit megérdemel, az lenne, hogy most őrajta kísérletezzenek a saját mérgeivel.

★

... Hát azt hallotta-e, nagyságos asszony, hogyan járt egy párizsi bankár a fiatal feleségével? Ez a gazdag és előkelő úr nagyon meg volt elégedve a titkárnőjével, aki minden személyi dolgát pontosan és kifogástalanul intézte éveken keresztül. Mikor élettársat keresett magának, megakadt a szeme a titkárnőn, aki nemcsak okos és pedáns, hanem igen csinos leány is volt. A friss bankárné első dolga az volt, hogy szakácsnőn és szobalányon

kívül komornát és inast fogadott, sőt társalkodónót is vett maga mellé, nem is szólva a hatodik személyről, aki házvezetőni rangot kapott a bankárnék házában. A bankár természetesen új titkárnőt alkalmazott, aki ugyancsak példás rendben tartotta az üzleti vonatkozású személyi ügyeket. Ezzel szemben a bankár háztartási dolgai az ebek harmincadjára kerültek. A bankárné, aki ideális titkárnő volt, teljességgel felületes, sőt tékozló háziasszony lett. Egy nap azután, mikor a bankár a háztartási költségeinek horribilis növekedését már a Wertheimkasszáján kezdte érezni, megbízta az új titkárnőt, hogy nézzen utána a felesége dolgainak. Ekkor kiderült, hogy a házvezetőnő a szakácsnővel, az inas a szobalánnyal összejátszva, kétszer, sőt háromszor is kifizetette a bankárnéval a háztartás körében felmerült számlákat. Az eset úgy került nyilvánosságra, hogy a bankár család miatt följelentette az alkalmazottjait és most van min rágódni a franciáknak, akik azt a kérdést vetették föl: vajjon a modern gazdasági élet, amely a nőket kereskedelmi téren is kiváló munkaerővé edzette, nem árt-e a nőkben rejlő háziasszonyi erényeknek?

Díszes tüllterítő

Álomfonalak

*Az élet álomorsója pereg,
fogynak a szálak, mindig kevesebb
marad és megfakulnak a színek
a Sors ujjai alatt. A szívek*

*mégis csillogó vágyakat lopnak
a sziürke fonalak közé, hátha
a Sors nem venné észre s belöle
csodás, boldog valóságát szöne.*

Bálint Erzsébet

Hát Ön mit cselekedett volna?

A Fülöp-szigetek egyikét megrohmozta a tenger áradata. Kis házikójában lepte meg az egyik bennszülöttet, aki az áradat elől felmenekült egy fára, anyjával, feleségével és három gyermekével együtt. De ott is utólérték a hullámok, amelyek anynyira kimosták a gyökereket, hogy az egész fa az óceánba sodródott. A bennszülött jól tudott úszni és megkísérelhetett volna a menekülést. (Hogy hová menekülhetett volna, arról nem szól a sanfranciscoi híradás, amely nemrég közölte ezt az esetet.) Sőt, ha nagyon megerőlteti magát, családjának még egy tagját is biztonságba juttathatta volna. De melyiket? A feleségét? Az anyját? Egyik gyermekét? És melyiket? Feleségét mentette meg. Helyesen cselekedett? Erről a kérdésről hevesen vitatkoztak egy nagyobb társaságban...

A férfi helyesen döntött, — állapították meg egyesek. Mert édesanyja már elég sokat élt, hiszen életének nagyobb része már a háta mögött volt. Ha gyermekei közül választott volna ki egyet, ez a döntés feltétlenül az igazságtalanság érzését változtatta volna ki az apa lelkében, amitől soha nem szabadult volna meg. Életlani szempontból vizsgálva a dolgot: csak így szerzezhette meg annak lehetőségét, hogy a pusztulásnak átengedett emberleleteket pótolja, ha feleségét menti meg, akivel még új életet kezdhet.

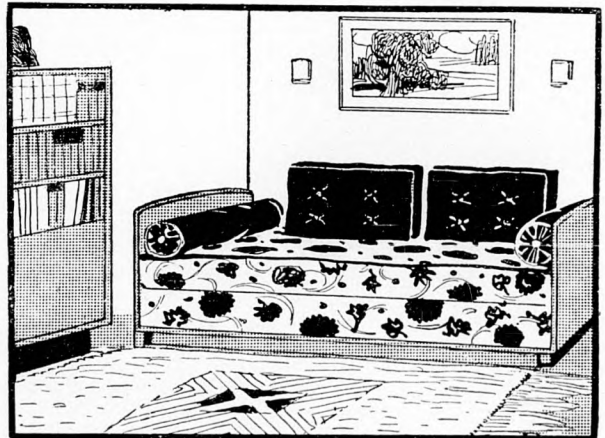
Csakhogyan az életlani szempont egyedül nem lehet döntő efféle nagyjelentőségű kérdésben. Velünk született, vagy belénk nevelődött, de mindenesetre ösztönös érzés, hogy részvétünkkel elsősorban a gyermekeket öleljük körül. A felnőttek — érzésünk szerint — már kezdenek megbékélni a kikerülhetetlen halál gondolatával, ezzel a tragikus élménnyel szemben már belenyugvást, sőt bátorságot éreznek. A gyámoltalan gyermek azonban minden könyörületünkre méltó az elemi erővel való harcában. A gyermek életével együtt pedig megmenekült volna mindaz a lehetőség, amit később ő alkotott és teremtetett volna az emberiség számára, mint különleges értéket. És máskülönben is a gyermek szolgált rá a legjobban, hogy a megmenekülés jutalmában részesüljön, hiszen — nagy általánosságban — még alig cselekedett rosszat, még kevés embert bántott meg. Ráadásul, minden valószínűség szerint, a legfiatalabb gyermek megmentésével a legnagyobb quantumú élet szabadult volna meg az elsüllyedés sírjából.

De most felmerült egy másik érzésmotívum: az életmentés kötelességében nincs-e döntő szerepe a hálának? És nem az édesanya-e az, aki jogosan tarthat számat a legnagyobb háládatosságra? És vajjon az anya szerepét nem vette-e még nagyobb és erősebb mértékben át a feleség, aki még több melegséggel ajándékozta meg, mint egykor az édesanya, még jobban hozzásegíti az élete kiépítéséhez — hát akkor nem a feleséget kell elsősorban megmentenie?

Az élet előtt álló, a segítségre legnagyobb mértékben rászoruló lény maradjon életben? A legszebb, vagy a legfiatalabb, vagy a legöregebb? Vagy az, akit mi szeretünk a legjobban? Vagy a legártatlanabb? Vagy a legvidámabb, hogy a többiek elvesztése miatt érzett szomorúságunkat elűzze?...

Természetes, hogy a társaság, amely felvetette ezt a súlyos problémát, kibővítette és variálta az alaptételt. Ha őt közül csak kettőt lehet megmenteni, ki legyen ez a kettő? Mi történnék akkor, ha a feleség helyett a nővér, vagy fivér élete forog veszélyben? Ha az édesanya helyett a nővér, vagy jóbarát? A kérdések mögött azonban, mint a Fülöp-szigeti bennszülött esetében, könyörtelenül kiderül, hogy még a legnemesebbre törő ember sem mentesül a másokkal szemben elkövetett bűn terhe alól. A döntés, amely annak a szerencsétlen bennszülöttnek szakadt a nyakába, kétségbeejtően tragikus. Bárkit mentett meg, a többiekkel szemben bűnt követett el. Megmentette a feleségét, de bűnös volt a halálba taszított édesanyjával szemben és gyermekeivel szemben, akik benne az apjukat szerelték. Árulást követett el a szerencsétlenekkel szemben. De ezerszeres bűn terhelte, ha másként határoz. Megcsalta volna feleségét: szerelmét és boldogságát, gyermekei édesanyját. Nem a jó és rossz között választhatott, hanem csak tragikus döntés várt rá, hogy *egyetlen* jó tettel *többszörös* bűnt kissé kiegyenlítsen. Olyan felelősség ez, amelyből a legjobb akarattal sem szabadulhatott. Mert minden emberi elhatározás: másokkal szemben káros következményeket von maga után. Ha őt emberélet közül legalább egyet meg tudunk menteni, adjunk hátát, hogy legalább ennyi sikerül, bárki is az illető. A jóakarát és a tiszta szeretet mindig a relative leghelyesebb döntést fogja sugalmazni. Ha pedig embertársaink utólag szemrehányással illetnek, kérdezzük meg tőlük:

— Hát ön mit cselekedett volna?
Nyugodtat lehetünk, hogy határozott és tiszta választ nem fogunk hallani.

J.14.044

J.14.045

J.14.046

J. 14.044. Elegáns kosztüm, pettyes gyapjú anyagból. A kabát az új szabás szerint egysoros, hátul övvel. Anyagszükséglet 3 m, 1.30 cm széles anyagból.

J. 14.045. Kostüm mintás szövésű kék gyapjúszövetből. Divatós, elegáns forma, a kabát egy gombbal záródik. Anyagszükséglet 2.75 m, 130 cm széles anyagból.

J. 14.046. Egyszínű és kockás anyagból készült kosztüm. Az egyszínű kabáton felső zseb van, melyet a sállal azonos színű zsebkendő díszít. Anyagszükséglet: 1.70 m egyszínű, 85 cm kockás, 140 cm széles anyagból.

J. 14.047. Fiatalos blúz csíkos selyemből. A csíkozás különféle feldolgozása érdekesen díszíti a blúzt. Anyagszükséglet 1.85 m, 95 cm széles anyagból.

J. 14.048. Délutáni blúz sárga selyemből. A szabót hímzés és a szélén keskeny csipke díszíti. Anyagszükséglet 2.40 m, 90 cm széles anyagból.

J. 14.049. Tarka pettyes selyemből készült blúz, amely elől egy sor gombbal záródik. Félhosszú, vállban széles ujjakkal. Anyagszükséglet 1.75 m, 90 cm széles anyagból.

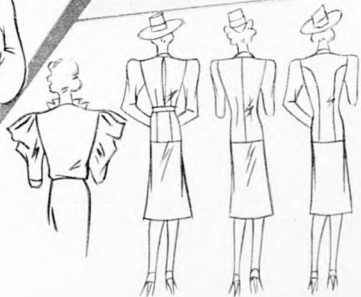
J.14.047

J.14.048

J.14.049

J.14.050

J.14.051

J.14.052

J.14.053

J.14.054

J. 14.050. Délutáni ruha zöld selyemből. A felső részt és az ujjakat hűzött részek díszítik. Az alj elöl rakott. Anyagszükséglet 2,85 m, 90 cm széles anyagból.

J. 14.051. Délutáni ruha, a felsőrészen és az ujjakon tüllmotív díszítések. A felsőrész a háton gombokkal záródik. A ruha anyaga mattselyem. Anyagszükséglet 3,70 m selyem, 90 cm széles anyagból, 40 cm túll, 100 cm széles anyagból.

J. 14.052. Elegáns selyemkreppruha, melyet fehér mattselyemből készült gallér és kézelők díszítenek. A felsőrész fehér gombokkal záródik. Berakott szoknya. Anyagszükséglet: 4,70 m kék, 60 cm fehér, 90 cm széles anyagból.

J. 14.053. Szürke selyemkreppből készült délutáni ruha. A felsőrésze boleroszerűen van kidolgozva, melyet keskeny szegélyezések díszítenek. Anyagszükséglet 4 m, 90 cm széles anyagból.

J. 14.054. Mattselyemből készült délutáni ruha. Ebből az anyagból készül a zöldszínű betét és a keskeny nyakszegély. Anyagszükséglet 4,30 m, 90 cm széles anyagból.

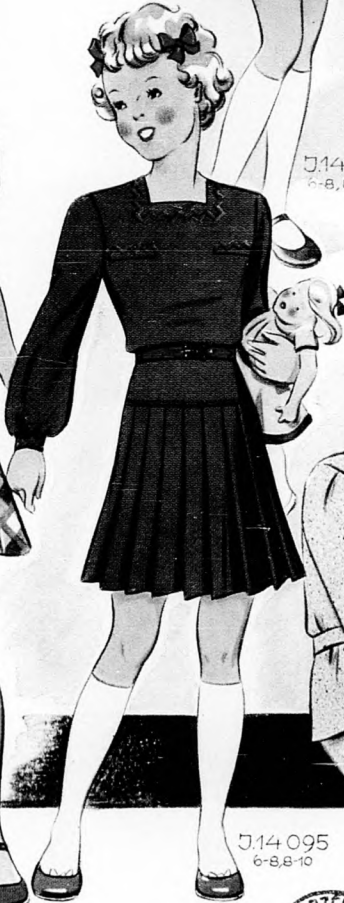
J.14.093
6-8,8-10 ★

J.14.091
6-8,8-10

J.14.092 ★
6-8,8-10

J.14.094
8-10,10-12

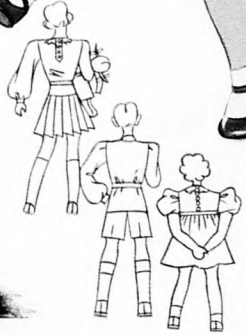
J.14.095
6-8,8-10

J.14.096
2-4,4-6

J.14.097
1-2,2-4

J.14.091. Barna, diagonál, mintás szövetruha 6—10-éves lányok részére. Piros düfintből készül a gallér, kézvelők és az öv. Anyagszükséglet 1.35 m, 1.20 m széles anyagból.

J.14.092/3. Kék és kék-piros kockás anyagból összeállított ruha 6—10-éves lányok részére. Anyagszükséglet a ruhához 1.20 m egyszínű, 1.30 m széles anyagból, 50 cm kockás, 95 cm széles anyagból, a kabáthoz

1.25 m egyszínű, 130 cm széles anyagból. J.14.094. Ünnepi ruha nagy kockás taftból 10—12-éves lányok részére. Puffos ujjak és csipkegallér díszítik a ruhát. Anyagszükséglet 2.35 m, 90 cm széles anyagból. J.14.095. Kék gyapjuszövetből készült ruha. A felsőrészt piros himzés díszíti. Az alj berakott. Piros bőröv. Anyagszükséglet 1.55 m, 130 cm széles anyagból.

J.14.096. Ruha 4—6-éves fiúk részére. Fehér pikégallér és fehér gombok díszítik a ruhát. Anyagszükséglet 1.35 m, 130 cm széles anyagból.

J.14.097. Kék taftból készült ruhácska 2—4-éves gyerekek részére. Fehér csipkegallér és piros bársonyöv díszítik a ruhát. Anyagszükséglet 1.40 m, 90 cm széles anyagból.

J. 14.098. Gyapjuanyagból készült kabátka egysoros gombolással. Oldalt két kis zseb. Anyagszükséglet 1.20 m, 130 cm széles anyagból.

J. 14.099. Si- és sportblúz piros-fehér petytyes flanelből. Rátűzött zseb és kezélfő. Anyagszüks. 1.85 m, 80 cm széles anyagból.

J. 14.100. Elegáns delutání blúz, sárga túll és csipkeszövet összedolgozásából. A felső részét húzott minta díszíti. Anyagszükség-

let 2.20 m túll, 100 cm széles anyagból, 60 cm csipkeszövet, 90 cm széles anyagból. J. 14.101. Rózsaszín csipkeblúz, melyet bedolgozott taftesíkok díszítenek. Elöl díszgombbal záródik, ugyanílyen az öv gombdíszítése is. Anyagszükséglet 1.75 m csipkeszövet, 60 cm taft, 90 cm széles anyagból. J. 14.102. Finom vászonból készült ruha-
betét, melyet madeirahímzés díszít. Anyagszükséglet 50 cm, 80 cm széles anyagból.

J. 14.103. Batisztgallér, piros fonálból készült hímzésdíszítéssel.

J. 14.104. Batisztblúz tarka színezésű keresztöltéses mintával díszítve. A gallér és a háromnegyedes ujjak húzottak. Anyagszükséglet 2.50 m, 80 cm széles anyagból. J. 14.105. Fiatalos blúz tarka hímzéssel. Anyaga fehér selyem és a hátrészen egy gombbal záródik. Anyagszükséglet 1.85 m, 95 cm széles anyagból.

HÓRY LÁSZLÓ LEVELE

Nem lesz talán érdektelen beszámolni néhány mondatban az angol királyi pár amerikai utazásának néhány érdekes előkészületeiről. A királyi pár a Repulse angol csatahajón teszi meg az utat. A cirkálóba beépítik a «Victoria and Albert» yacht pazar királyi berendezését. A hajót Sir Dudley North ellen-tengernagy vezeti, aki a királyi yachtok kinevezett parancsnoka. Hibatalánál fogva ő jelölés «a királyi tengeri biztonságáért.» Két négyhüvelykes ágyút leszereltek, hogy helyet csináljanak a királyi napozónak. 25 tonna poggyászt visz magával a királyi család. Még egy szép zongorának is lesz helye a cirkálón. Viszont a hajó tisztikara közös hálófülkékben fog pihenni, mert kabinjaikat a kísérlet foglalja el.

Két „illavai-rab“ jelentkezett a minap a második jogi alapvizsgára. Névszerint Götz József és Prém József, a felkelő gárda két bátor tagja vágott neki ezúttal a nehéz jogi csatáért. Talán mondanunk sem kell, hogy mindketten sebesülés nélkül hagyták el ezt a csatateret is. Sikerral levizsgáztak.

Szép megbecsülés ért egy volt magyar katonatisztet. Péter György volt főhadnagy Buenos-Ayresben volt tanulmányúton, ahol több alkalommal nagy sikerrel mutatta be a svédrendszertű gimnasztikát. Az Uruguayi Országos Testnevelési Tanács meghívta tanárnak egyik katonai főiskolára, ahol a magyar katonatiszt el is foglalta a sporttanári állást.

Újpest határában a többször megismételt falkavadászatok gyenge eredménnyel jártak. Kiderült, hogy gyenge a terep és rettenetes vadhiány van.

Március 15-én fényes ünnepségek lesznek Rozsnyón. Akkor állítják fel újra a Kossuth-szobrot, amelyet húsz esztendőn keresztül a városháza pincéjében rejtgettek elősora. Díszes felavatási szertartás keretében állítják vissza a Kossuth-szobrot régi talapzatára.

Még a kispolgári asszonyok is bátran példát vehetnek az angol királynétől a háziasszonyi erények gyakorlásából. Londonból kaptuk a hírt, hogy a királyné Balmoréból, ahol jelenleg a királyi család tartózkodik, két napra a Buckingham-palotába ment, hogy az ott folyó nagytakarítást jó háziasszonyhoz illően személyesen ellenőrizze.

Nem mindennapi karriereknek örömmel szentelünk néhány sort mindenkor. Mihálik Gusztáv, mint a Fővárosi Nyomda betűszedő inasa kezdte pályafutását, most pedig közgazdasági doktori címet szerzett. Bandís lenne a megfeszített, farszot testi munka és a szellemi erőfeszítés között párhuzamot vonni. Ehelyett csak azt említjük meg, hogy a betűszedőből lett doktor értekezése, amelyet a „nemzeti könyvtárművelés“-ről írt, őszinte feltűnést és sikert keltett.

Báró Urbán Gáspár országgyűlési képviselő, a művészetek lelkes támogatója nagyobb kultuszművészeti segélyt biztosított az anyagi nehézségekkel küzdő, világhírű szolnoki festőművésztelnek. Így tavasszal az összes műtermeket és lakásokat renoválhatják, sőt gondolhatnak egy nagy, kiállítási célra alkalmas műterem építésére.

Kafka Péter műszaki főtanácsos, aki betonba, virágba és fénybe költötte a margitszigeti szabadszínpadot. Newyorkba utazott az amerikai építéset tanulmányozására. Ugyan milyen

modern épületkötemények készülnek majd Budapesten a közmunkatanács kiváló tervezőművészeinek tanulmányútja nyomán?

Kedves új szórakozása van néhány hét óta a Főméltóságú Kormányzó Úr családjának. Házimoztí rendeztek be a Várban, ahol gyakran összejönnek a kormányzói család tagjai és legszorosabb barátai, hogy egy-egy új filmben gyönyörködjenek. Mesélik, hogy a Hőféhérkének különösen nagy sikere volt a kormányzóságon. A Főméltóságú Asszony engedélyével a belső szemeletet is megtekintheti a bájos meseképet.

Northamptonban, Armistice Day estélyén, a Jack Forst parádés felvonuláson nagy sikere volt 40 amerikai magyar kislány csoportjának. Ők nyerték a II. díjat a felvonuláson. Ebből hatan, magyaros ruhában, az amerikai lobogót vitték, utánuk a magyar tábiát tartották magasra, majd a magyar lobogóvivők festői együttese következett, végül a csoportot egy teherautón magyar asszonyok szüreti élőképe zárta be, amelyet szünni nem akaró taps köszöntött.

Dr. Mertens Alfréd, a csehországi Egyesült Magyar Párt elnöke néhány napot Budapesten töltött. A Csehországban maradt 200.000 magyar vezetőegységére sok érdekes részletet beszélt el testvéreink helyzetéről az új állam keretein belül.

A napokban készült el a világ legképrázatosabb magánpalotája, amelyet James Cromwell-né építtetett Honoluluban. A palota tulajdonosnőjének 150 millió dollár vagyona van, napi jövedelme eléri a 8000 dollárt. Tehát van miről építkezni. Két esztendeig épült Cromwellék „kis családi háza“, mint ahogy ők nevezik. Hatalmas területen épült a nyaraló és van benne római császárpilla, görög templom, francia kastély, spanyol lovagvár-részlet. Szóval az egész együtt egy hamisítatlan hollywoodi zagynaság.

Az uszoda mélyére lift ereszkedik le, az uszoda falai jáspissal kirakott fehérmárványból készültek, a kertben több orchidea van, mint a Rivierán, a bokrok közt perza, hindu szobrok szerénykednek, a belső drapériák kínai selyemből készültek és a szőnyegek nagyrésze vagonterő francia selyemszőnyeg. Szóval van ebben a csodapalotában minden, csak egy kis izlés hiányzik. De hát, Istenem! Nem mi lakunk benne...

Amikor I. Ferenc József látogatást tett Bábólnán, Kozma Ferenc miniszteri tanácsos, lótenyésztésügyi vezető felhívta az uralkodó figyelmét egy csillogó szemű arab juicskára, aki úgy került Bábólnára, hogy amikor egy magyar lovászárló bizottság menekét hozott Arabiából, Magyarországra szökött egy lóval. Ezt a gyönyörű állatot egy arab orvosolt vette a magyar bizottság. A megszökött gyerek pedig az orvos fia volt.

Az uralkodónak megtetszett az értelmes gyerek, Bécsbe vitette és az uralkodó család költségén kitanáltatta. Fadallal El Hadad Mihály arab lovásztűből később méneskari ezredes, majd tábornok lett. Valószínűleg összenőtt Magyarországgal. Itt tartózkodásának egyik jubileumán ünnepélyes keretek közt ezüst itató vedret nyújtottak át Fadallalnak annál a kútnál, ahol lovát először itatta meg. Lova Ó-Baján, a híres bábólnai lötemetőben nyugszik, márvány sírköve alatt.

Mind ezt csak azért mondtuk el, mert úgy értesültünk, hogy egy angol-amerikai filmtársaság filmet készít a kalandos életű arab lovászgyerekről és gyönyörű telivérjeiről. E sorok írójában pedig a hír hallatára feltámadt egy sereg gyerekek emléke, amely Bábólnához, a legszebb magyar ménnek hazájához fűzi.

NÁSZUTASOK

Amikor két fiatal huszonnégy órája házasság...

— Marianne!
— Ralph, én úgy örülök ennek az utazásnak!
— Ketten... egyedül!... Végre... egyedül!...
— Csókolj meg szívem!
És megcsókolták egymást. Csókolódtak a pályaudvar bejáratánál, két nagy új kufferet között... csókolódtak az újságosbódé előtt, kétszázféle újság között... csókolódtak a Perronajtó előtt, amikor arra vártak, hogy kijussanak... és csókolódtak a Perronon, amikor a vonat: az ő vonatuk begördült.

— Ó, csak kapnánk egy egész fülkét!
— Majd gondoskodom róla, Marianne.
— Gondolod, hogy sikerül?
— Sikerülnie kell!

De nem látszott kivihetőnek. A vonat, ami begördült, tűzszűfolt volt. Marianne és Ralph kétségbeesetten rohantak fülkéről fülkére. De még csak egy kis sarkot sem bírtak találni, ahol fiatal boldogságuk megbújhatott volna. A vonatot minden ablakából visszataszító tekintetek meredtek feléjük.

— Ralph, én olyan boldogtalan vagyok!

— Miért?
— Első utazásunkon nem leszünk egyedül!

— De egyedül leszünk, Marianne!

— Hogyan akarod...
Ralph már oda se hallgatott. Ralph az utolsó vagonhoz szaladt, feltárta annak ajtaját és lármás, „szakszerű“ hangon kiáltotta:

— Mindenki szálljon ki! Mindenki szálljon ki! Ezt a vagonát lekapcsoljuk! Tessék, kérem, az előtte lévő kocsiába felszállni! Tessék, kérem, ott elől felszállni!

Az utasok morogva keltek fel helyeikről, összeszedték csomagjaikat, szitkozódva a karjukra vették kabátjukat, feltették kalapjukat és morogva elhagyták a fülkékét, hogy az előttük

lévő vagonokban új helyet keressenek.

— Gyere, Marianne!

Ralph már újra mellette volt és a kuffereket fogta.

— Találtál?

— Igen Marianne! Egész vagonot, amiben teljesen egyedül leszünk.

— Holnap reggel már Velencében vagyunk! — ujjongott a fiatal asszonyka.

— Igen, Velencében...

Milyen boldogok voltak Marianne és Ralph, a huszonnégyórás házassok! Egész egyedül! Senki nem zavarta őket boldogságukban. A függönyöket összehúzták, hogy ne legyenek kitéve kíváncsi tekinteteknek. És csókolódtak és csókolódtak. Elmult egy óra... elmult két óra, hogy egyedül vannak... de ők nem tudtak erről. A hetedik mennyországban elfelejti az ember az idő és az óra múlását. De aztán így szólt a férj:

— Egyébként... mégis különös... Marianne...

— Mi, szívecském?

— Hogy mennyi ideig áll ez a vonat... Marianne kissé félrehúzta a függönnyt.

— Még mindig az állomás! — mondta ijedten.

— De hát mi történt?

— Már a lámpákat is eloltották...

Ralph kiszaladt a vagonból és egyenesen egy vasúti alkalmazott karjai közé ugrott.

— Mi történt?!

A vasutas ezt felelte:

— Ellenőr úr, teljesítettem a parancsot!

— Miféle parancsot?

— Az ellenőr úr parancsát!

— Az én parancsomat?

— Igenis. Azt tetszett mondani, hogy ez a vagon itt marad. Hát én lekapcsoltam. Helyesen cselekedtem?...
Hogy Ralph mit válaszolt erre, azt nem írjuk ide...

J. H. R.

NŐI KLUBOK

ANGLIÁBAN

Köztudomású, hogy Anglia régidőktől fogva a „klubok házája“. Az angol férfi a „saját“ klubjában találja meg második otthonát. A legényember a család „pótszerét“, a házasságot pedig a feltétlenül szükséges pihenőt és felüdülést.

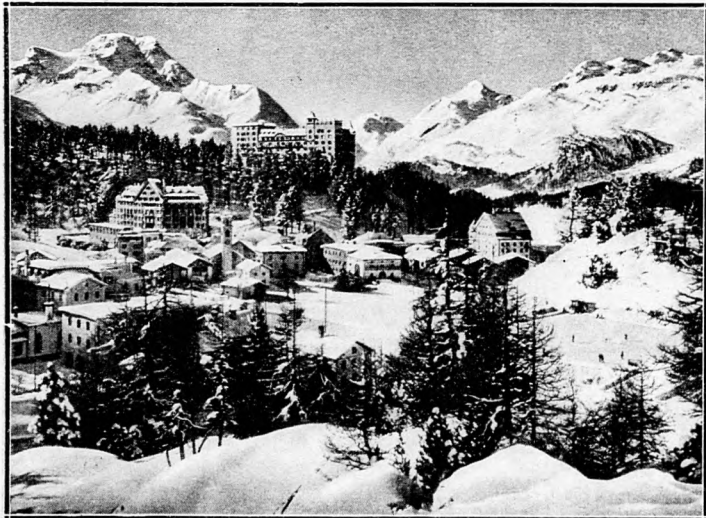
Nemrég, persze, még csak a férfiakra vonatkozott ez. Az angol klub kizárólag a férfiak számára való intézmény volt, olyannyira, hogy bizonyos esetekben a férfiak „menedéknének“ számított. Közismert az a klubportásról szóló történet, amely szerint egy női hang telefon-kérdésére, vajjon a férje ott tartózkodik-e, a portás ezt a választ adta:

— Végtelenül sajnálom, de nálunk csak urak tartózkodnak. Nem pedig nőknek a férjei...

Az új idők viharos széljárása azonban ezeket a szent és sérthetetlen előjogokat is elsöpörte. Szó sincs róla, ma is szép számban vannak Londonban olyan klubok, amelyek kizárólag férfiak rendelkezésére állanak. De nagyon sok klubvezetőség már elhatározta, hogy nőket is felvesz a tagjai sorába, amivel aztán az egész angol társasági élet szinte forradalmi módon átalakította.

Másrészt pedig a dolgozó, vagy legalább is aktív angol nők külön klubokat alapítottak — sajátmaguknak. A mai fiatal angol asszony — akár férjzett, akár pedig valami foglalkozást űz — a legtöbb esetben nagyon szerény és korlátozott életkörülmények között van, ami sem azt nem engedi meg, hogy nagyobb és csillogóbb társaséletet élhessen, sem pedig azt, hogy megfelelően sportoljon. Mindezekre kitűnő és megfelelő intézmény a klubja. Ugyanezt keresi és találja meg a serdülő leányok édesanyja a klubban, gyermekei számára. Az olyan asszony pedig, aki valamelyik messzi külvárosban lakik, de a város szívében sokszor van dolga: kényelmes otthont talál a klubjában.

Az első londoni férfiklub, amely ajtót nyitott meghatározott számú női tag felvételére és egyidejűleg a tagok gyermekeit rendszeres üszöleckében is részesíti, a „Bath Club“ volt, egy rendkívül exkluzív társaskör, amely tagjainak összlétszámát 400-ban korlátozta és évek óta kizárólag „jelölt“eket vett föl, akik úgy szerepeltek, mint a klub fiatal tagjai, úgynevezett „junior“-ok. A klub női részének patrónája maga a királynő és mind a két királykisasszony a klubban tanult meg úszni.

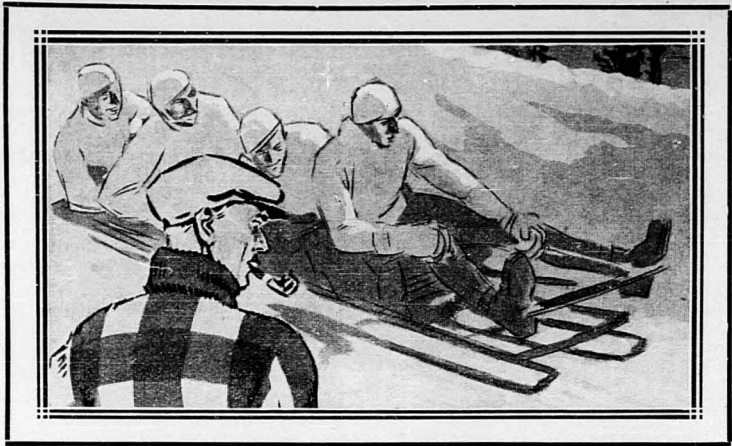

St.-Moritz látképe

De vannak más, a közönséges halandók által könnyebben elérhető klubok is, amelyek kényelmes társalgókkal, hálószobákkal és mindenféle jól felszerelt sporthelyiséggel rendelkeznek. Az utóbbi években nagyon divatba jött a „Lansdowne Club”, ez a vegyes társaskör, amelynek 1300 férfi és 1700 női tagja van. A klub épületében pompás fedett-uszoda, hatalmas tornacsarnok van és egy vívóterem, állandó vívómesterekkel. De még a túlzóan konzervatív „Ladies Carlton” is behódolt az új idők szellemének és megnagyobbította helyiségeit. Egyébként arról is híres, hogy élénk részt vesz az angol politikai életben.

A sport iránt érdeklődő, fiatalabb nők részére szolgál az „Automobil & Sport Club”, amelynek tagdíja, a viszonyokhoz képest meglehetősen alacsony. Van aztán két olyan népszerű női klub: a „Lyceum” és a „Forum”, amelynek tagjai főként a tudományos és művészi pályákon tevékenykedő nők. A „Lyceum” például híres arról is, hogy szívesen látja vendégül mindkét nem szellemi kiválóságait és hogy messziágazó nemzetközi kapcsolatokkal rendelkezik. Két klub bizonyos meghatározott nőket részesít előnyben és pedig a „Ladies Army and Navy”, a hadsereg és tengerészet tagjainak feleségeit, a „Women’s University Club” pedig az egyetemi tanárok és alkalmazottak hitveseit és családtagjait. Az amerikai nők külön klubot alapítottak sajátmaguk számára „American Women’s Club” néven, amely titokban és csöndben rendkívül kiterjedt jótékonyági tevékenységet is folytat.

Ettől a néhány kiemelt példától eltekintve, még megszámlálhatatlan női klub van mindenféle állás, mindenféle ízlés és mindenféle pénztárca számára. A klubtagság a modern angol nő életében ma már épp olyan fontos szerepet tölt be, mint valamikor az angol férfiak életében.

A „rehabilitált” becsületszó

Az utóbbi években az a „köztudat” alakult ki, hogy becsületszó... igen, az is van... de tulajdonképpen csak arra való, hogy az ember becsületszavát „adja”, de aztán ez azonfelül semmire sem kötelez. Olyan, mint a találkozás alkalmával való „hogyan van?” kérdés, amire feleletet nem is várunk, sőt egyenesen sértésnek vesszük, ha valaki mégis őszintén válaszol erre a kérdésre. Ne méltóztassanak tagadónak rázni a fejüket, ha őszintén szemébe nézünk a valóságnak, be kell vallanunk, hogy ez — fájdalom — így van. A becsületszóra az emberek nagy többsége állandóan hivatkozik, de lelkiismeretlenségében úgy érzi, hogy ez a hivatkozás semmire sem kötelezi. Hiába, a fogalmakat a tényekkel kell összeegyeztetni, ha belső, valódi értékükről meg akarunk győződni. Egy amerikai férj, aki egyébként és foglalkozása szerint pedagógus, elhatározta, hogy így cselekszik és bizván az emberek becsületességében, visszaadja régi becsületét a — becsületszónak, másként: rehabilitálja. Kísérletezésének első helyéül egy Alabama-állambeli — fegyházat választott.

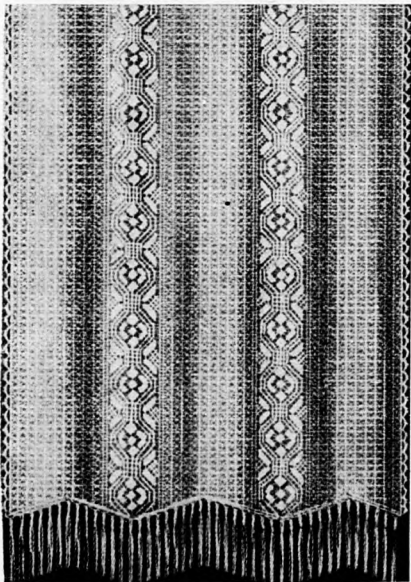
Nagyon érdekes volt ez a kísérletezés. Amikor közel volt már valami nagy ünnep, Mr. Hamp Drappers szabadságot eszközölt ki feketé nyája számára. Egész egyszerűen hazamehetne, elhagyhatják az acélházat, amelynek vil-mossággal telített vaskapuja felnyílik és a fegyenceknek visszaadja szabadságát. Természetesen: „becsületszóra”, hogy vissza fognak jönni: — Adja becsületszavát, hogy pontosan visszajön!

És a rablógylkos, akihez ezeket a szavakat intézte, ez egyszer kivételesen nem a fejére ütött ellenfelének, hanem — a kezébe csapott. Szóval: megígérte, hogy így fog cselekedni. A többi „sötét gentleman” hasonlóképpen. Az amerikai újságok beszámolóí szerint, nagyon szépen és önrizetesen viselkedtek. Mr. Drappers a legjobb tapasztalatokat szerezte. Ha valamelyikük véletlenül az utolsó pillanatban akadályozva volt, hogy a megígért időpontban pontosan visszatérjen: telefonált. Sőt még az autóbusz legkisebb késését is azonnal telefonon jelentették. Egyetlen félóra késedelem árán sem akarták azt a látszatot kelteni, mintha nem tartanák be a kézfogással megerősített becsületszavukat. Az egyik hírhezt pénzszekrény-nyitó betörő arról küldött jelentést, hogy vakbélgyulladás miatt hirtelen megoperálása vált szükségessé és ezért nem tud idejére megjönni. Az igazgatóság azt hitte, hogy ez már aztán szemenszedett hazugság — és kiderült, hogy teljesen igaz.

Szóval: ez a kísérletezés, a fegyencekkel, teljes eredményt hozott. Azazhogy: 520 szabadságotl fegyenc közül csak 7 nem tért vissza. Igen: heten nem tartották be a becsületszavukat. Amiből viszont az is kiderült, hogy nem minden csirkefogó — becsületes ember. A kísérletezés azonban mégis meglepő eredménnyel járt.

— Meg szeretném kísérlelni, — írta beszámolójában Mr. Drappers, — hogy az úgynevezett tisztességes emberek között százalékosan vajjon több ember adódik-e, akinek a becsületszavára valóban számítani is lehet...

Természetesen: Mr. Drappers ezt a kissé súlyos kijelentését csak — Alabama polgáira érte...

Gittertüll-függöny

Csillagászat és irodalomtörténet

Az irodalomtörténet és az asztrológia — legalább is az általános felfogás szerint — két olyan tudományos terület, amelyek egymással érintkező közös pontja nincsen. Feltétlenül egészen speciális eset-ről lehet csak szó, amikor ez a két tudomány, szinte egymásba karolva, egy közös feladatot szerencsésen megoldott. Ilyen eset a „Troilus és Cressida” című regény megszületése, amelyet Geoffrey Chaucer angol költő írt, aki 1340 és 1400 között élt.

Az irodalomtörténezszeknek sikerült a költő valamennyi alkotását chronológikus sorrendbe sorozni, a „Troilus és Cressida” című regény kivételével, amelynek megszületését sűrű homály takarta. Az a tény vitán felül állt ugyan, hogy 1387 előtt íródott, mert Chaucer egy későbbi írásában, amely ebben az évben jelent meg, már utal és hivatkozik erre az alkotására. És mégis sikerült egy ötletes irodalomtörténezsnek — egy exakt csillagász társaságában — pontosan megállapítania a „Troilus és Cressida” születésének időpontját. A regényben ugyanis rendkívül fontos szerepet játszik egy villámcsapás, amennyiben a hősnőt nagyjelentőségű és meglepő elhatározásra kényszeríti. Ez a villámcsapás — úgy erejében, mint hatásában — olyan jelentékeny mértékben ki van hangsúlyozva, hogy Chaucer ennek okát is közelebbről megmagyarázta. És pedig azt mondja, hogy ez a dolog és ez az állapot azért jöhetett létre, mert „a nővé hold éppen a rák-csillagzat csillagképében, valamint a Jupiter- és Saturnus-bolygóktól egyforma távolságban állott.”

Szóval egy rendkívüli villámcsapásról van szó, amely a csillagok rendkívüli konstelációjával függött össze. Ez az erősen kihangsúlyozott indokolás, amelyre a regény szerzője nyilvánvalóan nagy súlyt helyezett, arra ösztökölte Root professzort, az északamerikai Princeton város egyetemének tudós irodalomtörténezsét, hogy érintkezze lépjen ugyanannak a főiskolának Russel nevű csillagászával és megkérdezze tőle, hogy egy ilyen konsteláció nem jelent-e csillagászati rendkívüliséget.

És az történt, ami a legtöbb bűnügyi regényben, hogy egy látszólag jelentéktelen dolog döntő fontosságot nyert. Russel a birtokában lévő csillagászati tábellak alapján bebizonyította, hogy a csillagoknak ilyen szokatlan konstelációja utoljára az 1385. évben fordult elő és pedig pontosan annak az évnek május 13-án. Tehát körülbelül hatszáz esztendője nem is fordult elő hasonló asztrolómiai rendellenesség.

Ebből a csillagászati tényből levont egyszerű következtetést szerint tehát nyilvánvaló, hogy Chaucer a „Troilus és Cressida” című regényét feltétlenül 1385 május 13-ika után írta, de 1387 előtt be kellett fejeznie, mert ebben az évben megjelent másik művében már hivatkozik erre az alkotására.

Így dolgozik teljes csöndben, de kitartó szorgalommal és lázas fantáziával, a tudományos kutatás, hogy fellebbentse a fátylat a sokszor talán jelentéktelennek látszó tényezőkről. És így fogott kezét egymással az irodalomtörténet és asztrológia, pedig az általános felfogás szerint, ennek a két tudománynak nem igen lehet egymással érintkező közös pontja.

DALOLNAK A KALÁSZOK

REGÉNY * IDEGENBŐL ÁTDOLGOZTA: ERDŐDY ELEK

8.

Kató öltözőtükre előtt állott és figyelmesen nézte képmását a tükör lapján. Istenem, mennyire más volt a külseje, amikor Gaston Marchand megcsókolta őt. Akkor még szinte gyermekleány volt. Azóta megnyúlt az alakja. Haját koszorúba fonja, az arca soványabb, a szeme pedig komolyabb csillogású.

Senki sem tudott arról és azóta sem tudta meg senki, hogy Gaston megcsókolta őt. Szíve legmélyére zárta a búcsúzás napjának édes és fájdalmas titkát. Éles kritikával figyelte önmagát a tükör lapján, nagyon csinos akart lenni — de a szíve tompán, fájdalmasan vert... Gaston meghalt, éppen most értesült erről és ő mégis ünneplőbe öltözik? Legszebb, új ruháját vette föl és csinosítja magát, de hát miért?... Jaj, csak a könnyek ki ne szökjenek a szeméből és el ne árulják, hogy milyen vihar dúl szívében!...

Dacosan fölszegezt szép fejét és elhagyta szobáját.

A férfiakat meghitt beszélgetésben találta, mint akik már jól összebarátkoztak. Apja hangos jókedvvel fogadta:

— Kislányom, gondoltad volna, hogy ilyen csoda történik?... Mert én még most sem bírom elhinni.

— Most legalább Évi megkapja a fülbevalóját — tette hozzá Gábor. — Annak a gyűrűnek a párját, amit az eljegyzés előtt adtam neki.

— Tőlem pedig megkapja a gyöngysort, amit akkor szerettem volna adni neki — mondta Toroczky Dénes. — Egyébként Évinek most se áruljatok el semmit. A kínos úgy meglepetésszerűen elintéződött, hát őrizzük meg tovább is a titkot. Anyira fog örülni az új ékszernek, hogy eszébe sem jut kíváncsiskodni.

Az öreg úr kérésére aztán Pierre de Montfleury elmesélte mindazt, amit tudott Gaston Marchand életéről... Hogy nagyon előkelő család gyermeke volt, de egész örökségét könnyelműen elpocsékolta és amikor már semmije sem maradt, szerencselovag lett belőle és hamis játékkal szerezte meg azt a pénzt, ami léha életéhez kellett. Mindezt be is vallotta neki. Mexikóban aztán rámosolygott a szerencse és hűszezer pezőt nyert a sorsjátékon.

Montleury most kisebb szünetet tartott. Gábor cigarettával kínálta meg. Mielőtt azonban rágyújtott volna, kérdőn nézett a kastély kisasszonyára. Kató mosolyogva adott engedélyt:

— Ó, én megszoktam a cigarettafüstöt!

Pierre rágyújtott. Kató arra gondolt: milyen csodálatos, ugyanazzal a hanyag eleganciával tartja a cigarettát... ugyanúgy viszi szájához és ugyanazzal a gögből és álmodozásból kevert mosollyal fújja a füstöt, mint Gaston...

Pierre néhány pillanatig nézte cigarettája füstjét és csak azután folytatta:

— Azt már mondtam, hogy Gaston Marchand nagy összeget nyert a sorsjátékon. Ez a pénz szerencsét hozott neki. Többféle spekulációba bocsátkozott és tulajdonosa lett egy magánnyomozó-irodának, ahol aktív tevékenységet is fejtett ki. Rövid időn belül jómódra tett szert és már éppen arra gondolt, hogy üzlettársának unokahúgát feleségül veszi, amikor az a szerencsétlenség történt...

Kató lázas szomjúsággal itta a férfi szavait és nézte ajkát, amint fölüenes göggel formálja és ejti ki egy tragikus emberélet mondatait. Pierre nem láthatta ezt, de mintha mégis megérezte volna a lány szemének perzselő tűzét, tovább akart beszélni, amikor Gábor közbeszólt:

— Hallom, hogy jön a feleségem. Ő csak annyit tud Marchandról, hogy édesapám ismerőse és kastélyunk vendége volt. Személyesen nem ismerte. Az ő jelenlétében tehát ne folytassuk ezt a kényes témát...

Nyílt az ajtó.

János Éva, mint Toroczky Gáborné, kissé teltebb és gömbölyűbb formájú lett, a szája körül pedig az a puha, áldott mosoly játszott, ami a boldog anyákat jellemzi. Fönn, a gyermekszobában, ott játszadozott a háromszendős trónörökös, kétéves nővérkéjével.

Toroczky Dénes mutatta be a vendéget:

— Montleury úrnak Pesten volt dolga s elhozta hozzánk a mi jó öreg Georges Dordogneunk üdvözlétét.

Éva asszony kezét nyújtott:

— Dordogne bácsi már többször meghívott a birtokára, St.-Etiennebe. Talán egyszer el is megyünk. Képelem, milyen szép a Rhone vidéke.

Pierre igenlően bólintott:

— Csodálatosan szép, nagyságos asszonyom... Hosszú éveket töltöttem egy másik világrészben, de hazakergetti a honvágy. Ma már meg se tudom érteni,

Dán Testvérek IV, Váci-utca 6 (s a r o k) **bundák**

hogyan voltam képes arra, hogy elhagyjam hazámat. A Rhone vidéke a legszebb panoráma. Az egyik partján búzaföldek, virágoskertek, apró falucsukák, a másik oldalon hatalmas hegyek, átítatva a történelem romantikájával és kicsipkézve évszázados várkastélyokkal...

Aztán mosolygó büszkeséggel tette hozzá:

— A Montfleury-kastély is nagyon régi. 1595-ben épült, renaissance-stílusban. A birtok, persze, későbbi szerzemény.

Az öreg Toroczky őszinte lelkesedéssel mondta:

— Ha egyszer meglátogatjuk Dordogne-ékat, feltétlenül átugrunk Montfleury-be is.

Az inas jelentette, hogy az uraságok szíveskedjenek asztalhoz fáradni. Kellemes beszélgetés közben fogyasztották el az ebédet. Éva asszony aztán bocsánatot kért, hogy fel kell mennie a kicsinyeihez.

Kató nagyon szenvedett egész idő alatt, amit azonban nem volt szabad elárulnia. Azt akarta volna tudni, arról akart hallani: hogyan és miért halt meg Gaston?

Átmentek Toroczky Dénes dolgozószobájába. Montfleury magas alakja bele-süppedt egy kényelmes bőrfotelbe. Tekintete ráesett a régi könyvszekrényre és hirtelen így szólt:

— És most, mielőtt el kell búcsúznom ettől a kastélytól, el fogom mesélni önöknek a Marchand-regény utolsó fejezetét.

Kató ijedten vizsgálta önmagát, miért hatottak reá olyan nyomasztólag ezek a szavak: „mielőtt el kell búcsúznom ettől a kastélytól”?... Mit törődik ő ezzel az idegen férfivel, amikor lázas képelete a — másikkal foglalkozik, akivel egyre megdöbbentőbb a hasonlatosság... Igen, ez az élő férfi, aki most beszél hozzájuk, kétségbeesetten hasonlít egy — halotthoz, akiről beszél!...

Zavarában kinézett az ablakon és a hatalmas hársfa friss lombjait simogatta tekintetével. Pierre de Montfleury pedig beszélni kezdett:

— Gaston Marchand, ez a különös férfiú, aki egész életét a saját akarata szerint élte, ehhez illően fejezte is be életét, mert a saját akaratóból halt meg!

Észrevette, hogy Kató megborozong, ezért szelidebb hangon és egyszerűbb szavakkal folytatta:

— Az emberek ma már szívesebben használják az „öngyilkosság” szó helyett az „önkéntes halál” kifejezést. Én is helyesebbnek tartom az utóbbit, mert kevésbé borzalmas és tökéletesebben fedi a fogalmat. Ilyen „önkéntes halál”-ról szól a történetem... Amint mondtam, Mexikóban ismerkedtem meg Marchand-nal. Ő akkor egy magánnyomozó-iroda társtulajdonosa volt. Valami keveset beszélt magyarul is, de kiejtésén csak kacagni lehetett. Én, egyéb nyelvek mellett, az önkéntes szép nyelvet is megtanultam. Hát megkért arra, hogy segítsék tökéletesíteni magyar nyelvtudását. Rendesen az ő lakásán beszélgetünk és nyelvtanulás közben mesélte el nekem kalandos élete történetét. Megvallotta, hogy nagyon bízik bennem és ezt később be is igazolta. Nem akarta magán viselni a közönséges tolvaj bélyegét, hát megkért, ha Magyarországra vinne utam, hozzam el ide az ellopott eszközöket. Olyan őszinte kérés csengett a hangjában, hogy nem utasíthattam vissza. Éjszaka ugyan kitaláltam valami elfogadható kifogást, de reggel kopogtak az ajtómon. Egy szolga lépett be, aki egy csomagot és egy levelet hozott. A csomagban az ékszerek voltak, a levélben pedig búcsúsorok és a kérés megismétlése. A levél rövid volt és így hangzott: „Undorodom magamtól és az életemtől. Gaston Marchand tehát még ma meg fog halni. Mikor a levelet olvassa, már nem vagyok az élők sorában. A kalandor szótlánul eltűnik a becsületes emberek társadalmából. Órizzze meg titkomat, de az Óceán tulsó partján, a mátravári kastély lakóinak mondjon el mindent az életemről”.

Montfleury idegesen játszott a pecsétgyűrűjével.

— Két napra rá egy folyó partján megtalálták Marchand kabátját, amelynek zsebében voltak a papírjai. A hatóságok ugyan azt hitték, hogy tévútra akarja vezetni őket, mert kiderült, hogy Marchand már régebben behajtotta minden kinnlevőségét és felmondotta bankbetéjtét. Én akkor a nemrég vásárolt „haciendá”-mon tartózkodtam. Ott olvastam hetek múlva, hogy megtalálták Marchand holstétjét is, amit felismerhetlenségig szétrombolt a folyó zavaros vize és vastag iszapréteg borított be. Üzlettársa, John White, mégis agnoszkálta a hullát és — — —

Mélyen sóhajtott:

— De minek beszéljek tovább erről?... A tragédia lesújtott. Képzélek el azt a furcsa érzést, hogy valakit jól ismertünk és — — —

Újra félbehagyta a megkezdett mondatot, azután száraz hangon folytatta:

— Évekig éltem kint, a „haciendá”-mon, de aztán eladtam, mert kínzó honvágyam támadt. A múlt nyarán már Montfleuryben gazdálkodtam. Éreztem, hogy mielőbb teljesítenem kell a reám bízott feladatot. Szolgáltam azonban mentességemül, hogy oly soká voltam távol hazámtól és nem bírtam magam rászánni egy nagyobb utazásra. De a halott utolsó kérése nem hagyott nyugodni. Posta útján nem intézhettem el, amit magamra vállaltam. Az pedig becstelenség lett volna, ha nem teljesítem...
Toroczky Dénesre nézett:

— Mindent elmondtam Gaston Marchand életéről és haláláról. Kötelességemet teljesítettem. Ezek után tehát ajánlhatom magamat!

Az öreg úr őszintén sajnálkozva mondta:

kézfinomító a kezét három nap alatt bársonysimává és hófehérré teszi. Egy üveg ára: P 1.40

KERPEL PATIKA

Budapest, V. ker., Szent István-körút 28

Ember,

ismerd meg saját magadat!

Méltóztatnak tudni, hogy azokat az embereket, akik — saját állításuk szerint — embertársaik jellemét meghatározni képesek: emberismerőknek nevezzük. Természetes, hogy nagyon sokféle és rendkívül változatos a módszer, amivel a jellem megismeréséhez sikerül eljutniok.

Sokan, például, mások jellemét a — cipőjük sarka alapján akarják megállapítani. Különösen az anyósok szoktak így cselekedni, főleg jóvendőbeli vejükkel kapcsolatban. Amikor leányuk már mindent rendben talált, akkor szoktak előállani a figyelmeztető tanáccsal:

— Gyermekem, vigyázz! Ha ez az ember annyag volna is, nézd meg, milyen ferde a cipője sarka! A ferde cipősarok pedig rendetlen és megbízhatatlan embert jelent!

Van aztán egy másik módszer, amelynek segítségével hasonló biztonsággal állapítható meg valakinek a jellege és pedig: hogyan köti meg a nyakkendőjét? Kis, szoros kötés: „állhatatlan, ingadozó jellem.” Nagy és tág kötés: „tapasztalt, nyitátszívú és teljesen kiegyensúlyozott ember.”

A jellemkutatásnak, az előbbiekhöz hasonlóan döntő jelentőségű eszköze: az ülső vizsgálat. „Hogyan ülsz és megmondom, milyen ember vagy?” — állítják ezek a lélekbuvárok. Ezzel kapcsolatban hadd mondok el egy érdekes történetet. Egy dűsgazdag gyároshoz látogatába jött az unokaöccse. A látogatás alkalmából a gyáros felszólította, hogy üljön le. Amikor aztán a fiatal ember helyet foglalt, a gyáros elővette pénz-

tárcáját és vendége nagy meglepetésére, ezt kérdezte:

— Mennyi kell?

— De, drága jó nagybácsim, honnan tetszett kitalálni, hogy...

— Édes öcsém, — felelte nevetve a gyáros, — ha valaki ilyen gyámoltalanul ül le, mint te és a teste felsőrészt így előrehajítja, mint te, pillanatil sem lehet kétséges, hogy az illető pénzt akar kérni!...

Aztán itt van a „meglepetés és megijesztés módszere”, amelyet sok elismert lélekűbár is alkalmasnak tart, hogy valakinek a jellemét meghatározza. Ez a módszer a következők elven alapszik:

— „Meglepődésében minden ember olyannak mutatkozik, amilyen valóban.”

Erre a teoriára esküvő lélekűbár professzor egyszerűen megtámadja „áldozatát” az utcán, vagy bárhol, ahol találkozik vele. De rögtön utána bocsánatot is kér tőle és elárulja, hogy a megijesztés után használt kifejezésekből és viselkedésből akarja a karaktert megállapítani. Otthon már egész vastag regisztere van, amiben összeállította a különböző kifejezéseket és reakciókat, amik mellé be van vezetve a megfelelő, „csalhatatlan” jellemkép. Pontosan és előre tudja, hogy az illetőtől például ezt a választ fogja hallani: „Pofonvágom!” A lélekűbár ilyenkor mosolygva meghajlik és így szól:

— Hálásan köszönöm, kedves uram. Ezzel a mondatával pontosan beigazolta az én elméletem helyességét...

Egyszer azonban nagyon megjárta ez a lélekűbár-professzor, amennyiben kivételesen és véletlenül — őt magát ijesztették meg. Magából kikelve kiabálni kezdett:

— Szemtelenség, tudja?! Tessék vigyázni, akkor nem kell bocsánatot kérnie!

De, lelkiismeretes lélekűbárhoz illően, rögtön utána is nézett hatalmas regiszterében, ahol pontosan megtalálta ezt a választ és mellé a megjegyzést:

— „Üresfejű, kicsinyes ember, aki csak a mások hibáit veszi észre.”

A nagy lélekűbár bánatosan ült székében és így sóhajtott:

— Ember, ismerd meg sajátmagadat!...

— Kár ezért a szerencsétlen emberért! Én szimpatikusnak találtam... Ön pedig, Montfleury úr, ezért a nemes és baráti gesztusáért fogadja őszinte köszönetünket.

— Ha megengedi, Montfleury úr, — szól Gábor, — elkísérem önt az állomásra.

— De én is csatlakozom, — tette hozzá az öreg úr.

— Nagyon kedves önöktől, — mosolygott a látogató, — nagyon megtisztelnek ezzel.

Apa és fia bocsánatot kértek, hogy az elutazás előkészítése miatt, kis időre távoznak. Montfleury és Kató egyedül maradt. A férfi arca megkínzott volt, csak nagy, szomorú szemei csillogtak fátyolosan, amikor így szólt:

— Marchand abban az utolsó levélben arról is írt, hogy kérjek öntől bocsánatot.

Kató ajka remegett:

— Olyan régen halott... És én azt hittem, hogy talán, egyszer mégis találkozunk...

A férfi komoly hangon kérdezte:

— Georges Dordogne említette, hogy ön menyasszony. Igaz?

Kató furcsán nevetett és fakó volt a hangja:

— Szeretem a vőlegényemet... nagyon szeretem... de, Istenem, milyen más volt az, amit Marchand iránt éreztem! Milyen hirtelen lángolt föl, diadalmasan és mindent elsöprő erővel a szívemben!

Lehajította fejét, mert könnyes lett a szeme. A férfi megint a pecsétgyűrűjével játszott:

— Ő is nagyon szerelmes volt. És talán a szégyen és soha nem teljesülhető vágyódás miatt végzett magával.

Kató a szemét törülte és fájdalmasan mosolygott:

— A halott könnyet érdemel. Még akkor is, ha méltatlan volt erre életében.

— Igaz, — felelte a férfi. — De az őszinte részvét könnyeit néha az élő is megérdemli...

— Hogy érti ezt, Montfleury úr? — nézett a szemébe a leány.

A férfi furcsán legyintett a kezével:

— Ne gondolja, hogy mélyebb értelem rejlik a szavaim mögött. De az én véleményem szerint, néha az élő is érdemel könnyeket, még ha méltatlan is reá... Talán ostoba s érzélgő frázis, amit mondtam, de bocsássa meg, hogy kikíváncszolt belőlem. Bocsássa meg és felejtse el.

Kató felállt:

— Mennyire hasonlít ön Gaston Marchandhoz...

— Lehet — mosolygott a férfi. — De Marchand kisebb volt nálam és világosabb színű volt a bőre és — — —

— A hasonlóság a testtartásban, a hanghordozásban és a gesztusokban van, — vágott a szavába Kató.

A férfi még feltűnőbb mosolygott:

— Bennem is van kalandor természet. És könnyen lehet, hogy a Mindenható egyforma anyagból teremtett kettőnket!

Toroczky Dénes lépett be:

— Indulhatunk!

Pierre de Montfleury felállt, meghajolt Kató felé és tisztelettel kezét csókolt. Gábor is bejött:

— Feleségem üdvözlét küldi és bocsánatot kér, hogy nem jöhet le elbúcsúzni. De a kislánykám kissé nyugtalanul nyúlkodik.

Kató tágranyílt, merev tekintettel nézte a tulajdon kezét: mintha valami csillogna rajta... valami, ami nagyon hasonlít könnyecsepphez... vagy talán tényleg egy könnyecsepp?...

Pierre de Montfleury még egyszer meghajolt, aztán a három férfi elhagyta a szobát.

Kató még mindig a saját kezét nézte.

Hirtelen kirohant a folyosóra és valósággal feltépte az egyik ablakot, ahonnan az udvarra lehetett látni.

Az autó éppen indult. Gábor ült a kormánykerék mellett.

Kató nem tudta, hogy mi történik vele. Belső parancsra, aminek nem volt képes ellenállani, hirtelen a magasba lendítette karját és fájdalmas hangon kiáltotta:

— Gaston!...

Édesapja az autóból látta ezt a mozdulatot, a hangot és a nevet azonban a motor zúgása miatt nem értette. Búcsúintetésnek gondolta és mosolygva ő is visszaintett.

De a mellette ülő férfi barna arca is az ablak felé fordult... egy fekete, szomorú szempár találkozott Kató könnyes tekintetével... Pierre de Montfleury is búcsúzott tőle...

Aztán az autó elegáns kanyarodással elhagyta az udvart.

— Gaston! — kiáltotta még egyszer Kató. De szavát nem hallotta senki.

Lohr Mária (Kronfus) **Vegytisztító-kelmefestő**

Gyár és központ: Budapest, VIII. ker., Baross-utca 85. szám

Beszaladt a szobájába és az egyik székbe zuhant. Az arca falfehér volt és mintha pillanatok alatt éveket öregedett volna. Ajkai reszkettek és félhangosan mormolta maga elé:

— Örült vagyok... örült vagyok... hiszen Gaston meghalt!...

Toroczkay Dénes a hintaszékben ült, ebédutáni szivarját élvezte és gondolataival foglalkozott. Élete delelőjét már túlhaladta és ha teljesen erősnek, egészségesnek érzi is magát, élete íve már lefelé hajlik. Eddigi sorsával meg lehet elégedve. Nem érte súlyos csapás, nagy szerencsétlenség, gyermekei egészségesek és gond nélkül élhetnek. Mit kívánhat még? Gábor boldog férj és apa. A szöke, kékszemű Éva édes teremtés, isteni férjét és imádjaa gyermekeit, Katónak valósággal testvére, hozzá meg olyan, mintha tulajdon leánya volna. Kató pedig, aki mindig a kedvence volt, egy derék férfi boldog menyasszonya és rövidesen egy nagy uradalom úrnője lesz. Amikor aztán Kató férjhez megy, átadja a mátravári birtokot Gábornak. Nem fogja tovább törni magát, dolgozzanak a fiatalok! Legjobb, ha erről rögtön beszél is Gáborral. Csöngetett és a fiát kérte. Gábor azonnal megjelent és apa és fiú együtt beszélgettek, szivározza és a szép jövő képeit színezgetve.

Gábor tiltakozni próbált:

— Édesapám, te még nagyon erőteljes és munkabíró vagy ahhoz, hogy félreállj. Egyelőre maradjon minden úgy, ahogy van.

Az öreg úr mosolygott:

— Nem, édes fiam! Már előre örülök annak a napnak, amikor nyugalomba vonulhatok. Talán még egyszer körülnézek a nagyvilágban. Aztán meg fogom látogatni Katóék is, a saját otthonukban. A jövődöbelije nagyon rendes és jóra való ember.

Az újjain számlálta az időt:

— Még tizenhat hét van Kató lakodalmáig. Nem is olyan sok... Nehezemre esik ugyan, hogy elengedjem itthonról ezt a drága gyermeket, de mit csináljak, ha a jó Isten a lányok számára a férjhezmenést rendelte. Kató nagyon boldog lesz. Pompásan illenek egymáshoz. És különben is már huszonegy éves, itt az ideje, hogy férjhez menjen.

Kopogtak az ajtón, Kató lépett be.

— Eppen végszóra jössz, — mosolygott az öreg úr. — A jövőről beszélgetünk. Arról, hogy mi történjék, ha férjhez mégy.

Kató nem felelt semmit. Apjára nézett, aztán bátyjára, végre nagyon lassan, mintha minden szó kínos gyötrelmet okozna, így szólt:

— Végtelenül sajnálom, drága jó édesapám, ha szép terveiteket meg kell semmisítenem, de én nem leszek Fraknóy gróf felesége. Nem lehetek! Napok óta meg akartam már mondani, de egyre halogattam, mert önmagamot, a lelkemet és szívemet vizsgáltam. De most már látom és tudom, hogy ennek az önkínzásnak semmi értelme.

Toroczkay Dénes úgy nézett a lányára, mintha valami idegen, érthetetlen nyelven szólna hozzá. Gábor azonban felugrott és a húga elé pattant:

— Ugy-e, csak tréfálsz?!... Ki akarod próbálni, hogy elhisszük-e neked? Vedd tudomásul, hogy az első pillanatban már szinte hajlandó voltam el is hinni! Nevetni akar, de sápadt arca elárulta nagy felindulását.

— Kató, valld be rögtön, hogy hazugság volt, amit az előbb mondtál! Hazugság és bolondság! Mert ha komolyan mondtad — — —

A lány tágra nyitotta szemeit és csengő határozottsággal felelte:

— Halálosan komoly volt, amit mondtam!

Gábor megfogta húga mindkét vállát és megrázta:

— Beteg vagy! Örült vagy! Kató, az Isten szerelmére! — — —

— Halálosan komoly, amit mondtam! Ez az én legszentebb elhatározásom!

— Mert valami ostoba regényt olvastál, ami megérlelte benned ezt az elhatározást, szégyent akarsz hozni egész családunkra?! — kiáltott rá Gábor.

Kató nem szokta meg ezt a hangot bátyja részéről. Még tágabbra meresztette szemét és az ő hangja is indulatosan csengett:

— Azt hiszed, hogy ez a beismerés és vallomás gyönyörűség nekem? Ha tudnád, hány álmatlan éjszakán töprengtem, amíg megérlelődött bennem az elhatározás, hogy beszéljek. Ha tudnád, akkor részvétet éreznél irántam!

Toroczkay Dénes csak most fogta fel Kató szavainak valódi jelentését. Az első ijedelem megtévesztette.

— Gábor, ne feledd el, hogy Kató mégis a testvéred, — szólt a fiára.

Gábor elvette kezét húga vállairól, és ablakhoz ment és idegesen dobolt az üvegen.

— Katókám, gyere hozzám, — mondta az apa. — Gyere szépen ide és önts ki szívedet. Miért változtattad meg korábbi döntésedet?

A lány egy székbe rogyott:

— Édesapám, az Égre kérlek, hidd el, nagyon nehéz ezt szavakba önteni, Olyan szavakba, hogy meg is értsétek.

— Ostobaság! — szólalt meg újra Gábor. — Mondom, hogy valami számár regény csavarta el a fejét. Azt képzeld, hogy a gróf hajlandó ezt egyszerűen tudomásul venni?! És mi, akik a szomszédjai vagyunk, mivel indokoljuk meg neki?!

— Nem tehetem tönkre sem az ő, sem a magam életét, a szomszédtság miatt!

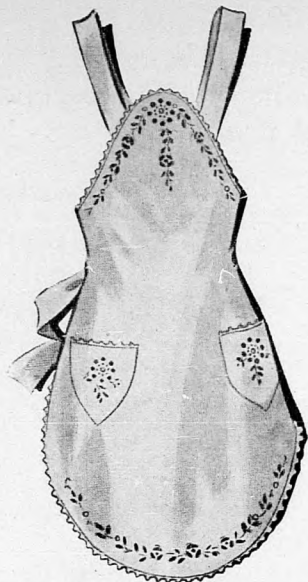
— mondta határozott és kemény hangon Kató.

A lárváikkal ragasztó hangyák, a kövel felfegyverezett tintahal

Ha egyszerű fogalmazással azt mondjuk, hogy az állatok is használnak eszközöket, akkor kissé meglepően hangzik ez a mondat, pedig valójában mégis úgy van, hogy az alacsonyabb fokon álló állatok is használnak bizonyos eszközöket, nem tudatosan ugyan, hanem ösztönből. Az állatoknak ilyen ösztönös eszköz-használatát figyelték meg természettudósok például a hangyáknál, amelyek a fészüket levelekből építik meg. Hosszú ideig nem is sejtették a természetudósok, hogy ezek a kis állatok hogyan ragasztják össze a leveleket, amikor a ragasztáshoz felhasználandó anyaghoz nem jutnak. Végül azonban, hosszas megfigyelés után rájöttek, hogy a hangyák erre a célra a lárvák felső állkapocsmirigyének váladékát használják fel. Hogy a ragasztás műveletét véghez tudják vinni, a lárvák fejét előbb az egyik, majd a másik levélhez nyomkodják oda. Eközben a lárvák felső állkapocsának a mirigyei olyan váladékot bocsátanak ki, amely ragasztásra alkalmas és gyorsan száradva, összetartja a leveleket. A hangyáknak ezt a ragasztó műveletét eddig ötfajta hangyánál állapították meg, amiből arra következtettek, hogy valamennyi többi hangyafajta ugyanilyen módon építi meg a fészket. A lárvákat tehát a hangyák szerszámainak tekinthetjük. A hangyák fészekragasztása kétségtelenül tisztára ösztönös cselekedet, amint-hogy a hangyák igazi ösztönlények.

A szerszámhasználatnak egy másik érdekes esetét a darazsaknál figyelték meg, még pedig annál a darazsfajnál, amely árkokban él. Ezek a darazsak a végtagjaikkal lyukat fúrnak a földre, ahová aztán elraktározzák a zsákmányukat, például a hernyókat és a zsákmányukra nehezékek ráteszik egy tojásukat. A lyukat az-

után homokkal és földdel betakarják. Egy természettudós, Peckham, egy ilyen darázsánál megfigyelte, hogy kis követ cipelt elő és ezzel zárta le annak a lyuknak a nyílását, amelybe a szákmányát elrejtette. Hasonló esetet más természettudósok is észleltek. Az a kis kődarabka, amellyel az árokból élő darázs elleplezte az elásott élelmittartaleket, szintén joggal mondható a darázs szerszámjának. Az alacsonyabb fokon álló állatok ösztönös cselekedeteinek és segítőeszköz-használatának nagyon érdekes esetéről számol be egy angol természettudós: Power, aki elmondja, hogy látott egy tintahalat, amely a szákmányát követ felfegyverkezve várta. Egy akváriumban zajlott le az eset, ahol a tintahal egy kagylóra lesett. Ezzel az állatvilág kinyitni készült két héját, akkor a tintahal a két kagylóhéj közé dugta a követ és így megakadályozta, hogy ebbe a természetes védőpajzsba újból elzárkózhassék a kagyló. Ezzel az ösztönös ravaszsággal azután elérte azt, hogy a kagylóból belakmározhatott. Természetesen éppen úgy, mint a darásznak Peckham tudós által megfigyelt esete, úgy ez a tintahal-eset is csak egy különleges érdekes példája annak, hogy az állatvilág mily ösztönökkel tud magán segíteni, amikor az élete fenntartásáért harcol. Élettanilag érdekesek azok az esetek is, amelyeket az idomítás produkál. Például türellemmel ösztönállatokat is rá lehet szoktatni bizonyos eszközök és szerszámok használatára, de ezek az esetek, természetesen nem olyan jellemzőek biológiailag, mint amikor a nagy természetben az ösztönélet szavára cselekszik valamelyik állat.

A majmok, főként az emberszabású majmok, igen sok érdekes esetét szolgáltatják annak, hogy milyen ösztönrel tudnak a maguk számára eszközöket teremteni abból a célból, hogy az életüket megszerezzék. Megfigyelték például, hogy egy csimpánz ládát vitt egy fa alá, amelynek a gyümölcsét meg akarta dézsmálni. A majmok különben, ha jóságba kerültek, nagy utánczó hajlandóságuk révén az embernek sok olyan cselekedét tesik el, amelyeket azután maguk számára hasznosítanak. (V. T.)

Szeme édesapja szemét kereste:

— Fraknyót rögtön megszerettem, amikor megismerkedtünk. Most is szeretem. De szerelmes nem vagyok belé!

Szemei nagyon fénylettek és az arca kipirult:

— A szerelem, az egészen más valami. És ő, szegény, kénytelen lett volna részemről, valami barátságféle szeretettel beérni. Ezt a veszélyt csak most ismertem föl. Talán kissé későn. De jobb későn, mint akkor, ha már nem lehet változtatni... Egyébként abban is kételkedem, hogy a gróf annyira szeret és boldogtalanná tenné visszautasításom. Persze, Gáborhoz hasonlóan ő is arról fog beszélni, hogy milyen szegény. Ingerült is lesz, hogy mit fognak a szomszédok mondani. A valódi szenvedély lángolását azonban nem ismeri!

Kis gúnyos mosoly rajzolódott a szája szélére:

— Mindenesetre remélem és hiszem, hogy érzéseimnek megváltozása nem fog nagyobb izgalmat kelteni benne, mintha valamelyik mezőgazdasági produktumát, valamelyik kiállításra nem jutalmoznák meg az első díjjal.

Toroczky Dénes arra gondolt, hogy ebben igaz is lehet a leányának.

— Sok fájdalmas órát szenvedtem át, — beszélt tovább Kató, — amíg közölni mertem veletek elhatározásomat. Megindokolni most se tudom, csak megisméltelni: ráeszméltem, hogy nem szeretem annyira a vőlegényemet, mint az kívánatos és szükséges volna, mindkettőnk boldogsága érdekében.

— A gróf az én barátom, — heveskedett Gábor, — és nem tűröm, hogy közönséges játékszernek tekintsd!

— Én pedig a húgod vagyok, — mondta szomorúan Kató, — akiről nem szabad feltételezned, hogy az embereket közönséges játékszernek tekintem.

Toroczky Dénes felállt a hintaszékből, idegesen járkált a szobában, aztán Katóhoz lépett, a fiát pedig félretolta:

— A dolog rendkívül kellemetlen, annál inkább, mert semmiféle elfogadható indokolással nem tudom megmagyarázni. Érzésekről beszélsz, de hiszem, hogy nem vagy olyan, mint a legtöbb nő, aki bűvészműtatványokat végez érzéseivel. El akarom hinni, hogy a te érzéseid mögött súlyos tények és komoly okok vannak!

Gábor gúnyosan felkacagott:

— Persze, valaki más jobban tetszik neki? Csak tudnám, hogy ki az illető? Az utóbbi időben egyetlen új arc se bukkant fel társaságunkban!

Kató ajkai reszkettek:

— Ne is keresgélj a mi társaságunkban, mert senkit nem találnál!

Toroczky Dénes összeráncolta a homlokát:

— Csak tudnám, hogy mit csináljak? Teljesen tanácstalan vagyok. Mielőtt bejöttél volna, Kató, Gáborral éppen a jövőről beszélgettünk. A te esküvőd után át akarom adni neki az egész birtokot. Utazgatni szerettem volna... mint nyugdíjas magánzó. Néhány hetet itt tölteni... néhány hetet pedig nálatok... veled és az uraddal... és most vége minden szépen kigondolt tervemnek!

— Miért, édesapám? — csillant fel Kató szeme és a hangja is megélnéült. — Ellenkezőleg! Szép terveid pompásan beleillenek a megváltozott helyzetbe!

— Gúnyolódol? — kérdezte az apa.

— Sokkal komolyabb a helyzet, semhogy gúnyolódni mernék, — felelte Kató. — De, ha utazgatni akarsz, miért ne mehetnék veled én is, édesapám? Olyan keveset láttam eddig a szép nagyvilágból. Az Adrián és a Semmeringen kívül sehoh se jártam.

Toroczky Dénes komoly, megértő pillantást váltott a fiával. Igen, a Katóval együtt való utazgatás, talán a legjobb kivezető út ebből a kínos és kellemetlen szituációból. Amikor pedig hazaérkeznek, akkor már senki nem fog beszélni Toroczky Kató eljegyzéséről és az eljegyzés váratlan felbontásáról. (Folyt. köv.)

A TÁRSASÁGBÓL

Kedves hölgyeim,

hadd meséljem el ezt a kis történetet, amelynek szem- és fültanuja voltam egy esős délután és amelynek teljes joggal adhatnám ezt a címet: «A férfi figyelmesség igazi arculata.» Természetes, hogy már most jóelőre bocsánatot kérek azoktól a férjektől, akikre ez a történet nem vonatkozik, szóval akik nem ilyen természetűek.

Az utcán mentem, esett az eső és előttem egy idősebb házaspár ment. Hogy valóban «házaspár» és hogy «idősebb», azt nem a viselkedésükből, hanem szavaiukból sikerült megállapítanom. Első pillantásra szerelmes párnak is nézhettem volna őket, mert a férfi szokatlan buzgalommal és figyelmességgel tartotta a kinyitott esernyőt párja fölé. Úgy látszik, nem csupán nekem, hanem magának az asszonynak is feltűnt ez, mert kedvesen megjegyezte:

— Olyan udvarias vagy és olyan lovasias viselkedésű, mint amilyen véleghánykoromban voltál! Úgy látom, hogy még figyelmesebben tartod fölém az esernyőt, mint ezelőtt.

— Így is van, — hangzott a férj meglepő válasza. — Hiszen a ruháidat most már nekem kell fizetnie!

A Kormányzó Úr

Őfőméltósága Rampel Béla nyug. m. kir. ezredesnek, a lembergi m. kir. tb. konzulátus helyettes vezetőjének, a lembergi egyetem magyar lektorának a Magyar Érdemrend középkeresztjét adományozta. — Márkus Jenő tatár- városi ref. lelkeszt a debreceni egyetem a hittudományok doktorává avatták. — A Nemzeti Casino 1939. évi közgyűlését január 29-én tartotta meg. Február 5-én lesz a híres Széchenyi- ebéd, amelynek ünnepi szónoka Szüllő Géza titkos tanácsos, felsőházi tag. — Budapest Székesfőváros Képtára és Történeti Múzeuma az elmúlt két év új személyeiből kiállított rendezett a Nemzeti Szalonban. A bőséges anyagból most csak a történeti részt mutatták be, amely művészi érték és világhírű alkotások szempontjából a legnagyobb elismerést érdemelte ki. — A társadalmi és közéleti kitünőségei teljes számban jelentek meg Pignatelli hercegnek, báró Kemény Boldizsár és felesége, gróf Zichy Rafaelné, Kövesdy Elemérné, báró Bornemisza Lipóiné és Konkoly-Thege Kálmánék estélyein, vacsoráin és tea- ján.

Hímen-hírek

Czippauer János bpesti építész-mérnök és bylanfeldi Troján Marika leányát, Verát eljegyezte dr. Radetzky Zoltán, Radetzky Dezsőné székesfehérvári kedves előfizetőnk fia. — Harsányi Imre máv-főntéző és neje leányát, Gabriellát kedves előfizetőnk eljegyezte dr. Gallovich Ervin m. kir. főorvos Várpalotán. — Gellért Lajka kedves előfizetőnk eljegyezte Gaál Andor. — Özv. Fülöp Józsefné Endrődy Franciska és Somodi Rezső rk. el. isk. igazgató-tanító, járási tűzrendészeti felügyelő, örök hűséget esküdött Szolonban. — Winkler Lajos váci evangélikus segédlelkész eljegyezte Kiss Ilonkát Balatonfüredről. — Kotvinszky Károly békéscsabai ev. segédlelkész eljegyezte Laurovics Zsu-

zánna okl. tanítónőt Pítvarosról. — Alsócsernátoni Csiky János gyárigazgató és neje Obermann Lydia meghitt családi körben most ünnepelték házasságuk huszonöt éves évfordulóját. — A jegyes- és házaspároknak, valamint az ezüstlakodalmas házaspárnak szívbillő szerencsekívánatainkat küldjük.

Angyalok érkezése.

Visolih János építész-mérnök és neje Krakóczy Margit, bpesti kedves előfizetőnk örömmel jelentik, hogy házasságukat az Ég kislívával áldotta meg, aki a szent keresztységben a János Miklós neveket kapta. — Szolcsányi Artur és neje Farkas Ilonka, bpesti kedves előfizetőnk, boldogan jelentik, hogy kislívuk született, aki a szent keresztységben a László Imre neveket kapta. Kereszt- szülők: dr. Benke Imre ügyvéd és neje szül. Kokovay Erzsébet. — Az újszülöttekre és kedves szüleikre az Ég áldását kérjük.

Apai magyarázat.

— Papa, — kérdi Pistike, — miért van tulajdonképpen az, hogy akár festményen, akár szoborban a győzelmet majd mindig női alakban ábrázolják?

A papa kis ideig gondolkodik, aztán rezignáltan válaszol:

— Most még nem tudom neked megmagyarázni. De ha majd egyszer meg- nősülsz, te is meg fogod érteni.

Bálok, estélyek

A Magyar-Lengyel-bál, az idei bálí évad egyik legszínesebb és legmozgalmasabb estélye, január 28-án zajlott le a Vigadó termeiben. A bálí éjszaka külön érdekessége volt, hogy a magyar társadalmi élet kitünőségének hölgytagjai legnagyobb részét magyaros estélyi ruhában jelentek meg. — Kitűnően sikerült a Budai Evangélikus Teák második teadélutánja, a Bellevue-szálló termeiben. — Nagy siker jegyében és előkelő közönség részvételével zajlott le a hagyományos MOVE-bál, amelyet Görgey József nyitott meg keresetlen szavakkal. — Változatlan lelkesedéssel folynak a február 1-én rendezendő Széchenyi-bál előkészületei. Széchenyi Gábor gróf bálelnök, Falussy Gyula és Halasy István ügyvezető-elnökök tevékenykednek a siker érdekében. — A Ciszterci Diákszövetség teája február 4-én lesz a Hungária-szálló összes termeiben. — Az Americana Transsylvania korporációja hagyományos erdélyi katolikus táncestélyt február 8-án rendez a Pátria-klub összes termeiben. — A Vasutas-bál, Kunder Antal iparügyi miniszter fővédnöksége alatt, február 11-én lesz a pesti Vigadó helyiségeiben. — A Balatonboglári Társaság farsangi estje február 6-án lesz a Britannia-szálló sárga szalonjában. — Az Atléta-bált február 11-én tartják meg a margitszigeti klubházban. — Az Országos Kaszinó táncestélye február 18-án lesz, sajtó palotájában. Nem tagok is részt vehetnek meghívó alapján, amelyet valamely tag ajánlatára ad ki a kaszinó gazdája.

Az orvos és a beteg.

András gazda, aki erősen alkoholista, súlyos betegen fekszik. Elhívják hozzát az orvost, aki alaposan megvizsgálja, aztán így szól:

— András gazda, nagyon komolyan figyelmeztetem, hogy most már hagyja abba a borivást. Mert meghal tőle! András gazda ránéz az orvosra és ezt feleli:

— Doktor úr, inkább tüle haliak meg, mint érte...

Jelentem még,

hogy a Pataki Diákok Orsz. Szövetségének Budapesti Egyesülete két volt pataki diák, Rácz Lajos volt kúriai tanácselnök és dr. Rácz Lajos volt sárospataki ref. teológiai tanár emlékeztető műsoros estélyt rendezett. Az emlékbeszédet dr. Finkey Ferenc koronauyész mondotta. — Dr. Dobai János tanár, a pozsonyi «Új Auróra» volt szerkesztője, a Népművelési Bizottság rendezésében magasművészi előadást tartott «Pozsony és a Felvidék irodalmi élete» cím alatt. — A párizsi Etnográfiai Múzeumban magyar estét rendeztek, amelyet dr. Csikay Pál, a párizsi magyar idegenforgalmi iroda igazgatójának beszéde vezetett be. Bemutatóra került a Magyar Filmiroda «Magyar falu» című kultúrfilmje. A kitűnően sikerült magyar esten gróf Khuen-Hédervary Sándor meghatalmazott miniszter is megjelent. — A Magyar Nippon Társaság az Uránia-színház félelemeti helyiségében mutatta be azokat az értékes japán emléktárgyakat, amelyeket dr. Mezey István, a társaság alapítója, hozott magával egyeztetendő japáni utazásából.

IN MEMORIAM

Az őszinte részvét hangján jelentjük, hogy

**özv. Hányi Győzőné,
szül. Koszlok Etelka**

rimaszombati kir. ügyész özvegye, hirtelen elhunyt Budapesten.

Novák Ferenc

ny. igazgató-tanító, Keszthelyen, visszaadta nemes lelkét Teremtőjének.

Hajdu Lajosné

szül. kis- és nagyselmeci és rudolfalvi Tholt Emilia, 76 éves korában, Budapesten elhalálozott.

Írja: Köpeczi-Boócz Lajos

Hófehérke és a hét törpe

Különvelemény

Hetedik hete jársszék a Radius filmszínházban Walth Disney zseniális rajz-filmjét, egészen kivételes siker mellett. Ez a csodálatos alkotás még valószínűleg hettekig fog szerepelni a filmszínház műsorán. Fel nőttek, gyermekek hosszú sorban zárandokolnak a filmhez és kipi-rult, boldog, meglegedett arccal jönnek ki a moziból előadás után. A világ nagy metropolisai után Budapesten is döntő sikert aratott ez a kedves, művészi film. Ha ennek a sikernek a titkát kutatjuk, rájövünk, hogy mennyire megoszlók a vélemények. Egyik kritikus abban látja a siker titkát, hogy úgy technikaig, mint művésziileg tökéletes az, amit Disney alkotott. A másik viszont azt vitatja, hogy a rajz technikai tökéletességén túl, a kísérő zene csodálatos hangulata az, amely elragadja a közönséget. Vannak, akik a film rajzoló művészeinek tudják be a sikert és vannak, akik a színek csodálatos tobzódásában keresik a siker okát. Véleményem szerint minden hozzászólónak igaz van, de mindenki megfellebbezett egyről... arról, hogy a színházba, vagy moziba beülő közönség is tulajdonképpen nem más, mint gyermek. Játsszani akar! Játsszani babákkal, játék-házakkal, játék-erdőkkel és játék-üldözésekkel, amelyeket akkor hagy abba a játékos gyerek, amikor már maga is kezd megijedni tőle, vagy amikor már ráunt. A színházak és mozik közönségében, amint a függöny felmegy, és megkezdődik az előadás, önkéntelenül újra éled ez az atavisztikus nosztalgia a gondolatlan gyermek-kor jótékai iránt. A mozira ez hatványozottan áll, mert a lesötétített nézőtérien megszűnik minden gátlás, minden nagyképszerűség és a néző szegyenkezés nélkül válhatik újra azzá, ami tulajdonképpen egy pillanatra sem szűnt meg lenni — gyermeké. Disney a mozi jótékony sötétségében ismét kezébe adja a gyermekszoba rég elfelejtett babáit, játékszerait és a napi robotba belefásult felnőtt, önfeléd-tel kezd újra játszani figuráival és könnyező szívvel „kérődzik” vissza a rég elfelejtett mesét, amelyet valamikor talán édesanyja, dadája, vagy nevelő-nője mesélt Hófehérkéről és a hét törpéről. En ebben vélem látni ennek a felnőttön nagy közönség-sikernek a titkát. Megvallom, hogy magam bizonyos ellenérzéssel ültem be a moziba, nem tudtam elképzelni, hogy szürkülő hajjal úgy fog rám hatni ez a film, mint gyermekkoromban. Félttem, hogy ismét egy illúzióval leszek szegényebb. Sok-sok minden után, Hófehérkét és a hét törpét is örökre elvesztém. Ki fog derülni, ami annyi sok gyermekkori emlékeimről kiderült, hogy megfakult, megkopott a színük, elveszítették izületüket. Amikor a moziból kijöttem, megdöbbenéssel vegegyanuvál állapítottam meg, hogy tökéletes élvezetben volt részem. És ez az a pont, hölgyeim és uraim, ahol mai

szkepticizmusom miatt gondolkodóba kellett esnem. Két pregnáns élményem van gyermek-koromból és az idők múlásával mind a kettő fájdalmas csalódást hozott részemre. Az egyik a következő: ...egészen apró gyermek-koromban Kézdivásárhelyt látogattam, ahol akkoriban édesapám volt a városi rendőrfőkapitány. Gyermekkori emlékeimben úgy élt Kézdivásárhely főtere — ahol laktunk —, mint egy óriási, szinte beláthatatlan nagy tér, majdnem akkora, mint az, amely a római Szent Péter-székesegyház előtt terül el. Szönyörű márték, óriási házak és egy hatalmas, rettenetes magasságú református templom. Kézdivásárhelyről egészen fiatal gyermekkoromban kerültem el, és csak 1929-ben — 30 év múlva —, láttam viszont. Mikor a főtéren megállt az autó és én kiszálltam belőle, a hatalmas térség helyett egy piszkos kis város nyomorúságos terecskéjén találtam magamat. Alacsony házak, egy rendkívül kicsi református templom körül. Rettenetesen üdött a családás. Úgy éreztem magam, mint aki elvesztett valamit. Valami hatalmasat, valami nagyméretűt, valami fenségeseget. Tárnyilagosan meg kellett állapítanom, hogy bizony össze-tett harminc év alatt Kézdivásárhely főtere... talán mosásban volt. A másik emlékem a krumplikocorral függ össze. Gyermekkorom kedvenc csemegéje volt. Valami szóval kifejezhetetlen és meghatározhatatlan ízét éreztem, amelyet sohase tudtam elfelejteni. Gyermekkorom minden eldugott pénzét ennek a szenvedélyemnek áldoztam. Azután felnőttem, megemberesedtem, már nem kellett a krumplikocor. Jött a háború, a forradalmak... akkoriban nem is volt krumplikocor. Végre a forradalmakat követő konszolidációs időkben ismét megjelent a cukrosütlek kirakótá-ban. Díszesebben és ragyogóbban, mint valaha. Vajpuhaságban és több színben pompáztott. Első dolgom volt, hogy vettem belőle vagy tíz dekát. Szájamban éreztem annak a régi krumplikocornak csodálatos aromáját és amikor öreg fejjel beleharaptam ebbe az újba, bambán kellett ráeszmélnem, hogy egészen más ízű, mint amilyen valaha a régi volt. Hiszen azóta már tudom, nem a krumplikocor íze változott meg, hanem én, de a krumplikocornak azt a régi, romantikus ízét elveszítettem örökre. Keserű mosollyal írtam ezt is a veszteség-számlára. Ezért ültem be bizonyos ellenérzéssel a Hófehérke előadására a moziba és hogy ezután mégis teljes meglepődétséggel hagytam el a mozi néző-terét... ezért jelentek be ellenvéleményt. Valami baj kell, hogy legyen azzal a Hófehérkével és hét törpével, amelyet Walth Disney táltal élénk. Ha a krumplikocor elvesztett íze és a kézdívásárhelyi főtér családása után nem csalódtam a Hófehérkében, ennek az az oka, hogy gyermekkoromnak ez a meseje Disney feldolgozásában velem együtt nőtt fel és örögedett meg. Walth Disney csak tettette a gyerekességet,

mért ez a film a gyermekdedség látszata mellett agyafurton és raffináltan megkonstruált produkció, illuzióktól mentes filmszakemberek és közönség számára. A krumplikocor elvesztett ízet talán a zenei alafestés raffinált koktéllje pótolja és ezért nem veszi észre az ember a csalást. Minden elismerésem Walth Disney úré, de ne haragudjék, ha nem tudtam elhallgatni ezt a gyűnőmat.

Bizonyára érdeki, hogy ..

A VIGSZÍNHÁZBAN *Hunyadi* Sándor új darabja, a „*Havasi napsütés*” feltétlenül sikert aratott. *Hunyadi* Sándornak ez a darabja, legsikerültebb eddigi írásműve volt. A „*Feketeszárú cseresznye*” drámai akcióiban talán gazdagabb, mint ez, de mélységben, emberi mondanivalóiban és főleg drámai szerkezetben a „*Havasi napsütés*” feltétlenül jobb és kiegyensúlyozottabb. *Hunyadi* Sándor úgy látszik most ért el ahhoz a lehigadáshoz, amely a verbéli drámaíróit legfőképpen jellemzi. Érdekes mondanivalóit egyszerűen és zökkenésmételesen tálalja, formaérzék pedig a kivételes színdarabírók nagyságát sejteti. A Vigszínház előadása a békebeli „*vigszínházi*” nivón áll. Külön öröm és élvezet a mai időkben ilyen tökéletesen elkészített, megfésült, jól elválasztott és lekefált produkciót látni. Igazságtalanság volna egyes szereplőket kiemelni az együttesből, mert mindenki a legfőbbkétesebbet produkálja, ami csak tőle telik. *Makay Margit*, *Tolnay Klári*, *Muráti Lili*, *Ladomérszky Margit*, *Sitkey Irén*, *Ajtay Andor*, *Vértes Lajos* és *Kömüves Sándor* méltók a Vigszínház tradícióhoz.

...PÁGER ANTALLAL kedves dolog történni egyik filmfelvétele alkalmával. A Keleti-pályaudvar érkezési oldalán fotográfáltak egy filmet, amelyben *Páger Antal* nek meg kell érkeznie és be kell szállnia egy kis taxiba. Pogyászat a Keleti-pályaudvar egyik tényleges hordárja segítette fel a taxira. Ez a hordár arról nevezetes, hogy valahányszor filmfelvétel van a Keleti-pályaudvaron, az állomásfőnökség mindig ezt a hordárt bocsátja a filmek rendelkezésére. Ugyászolva minden filmszínész jól ismeri már... szinte „*profi*”-nak számít. Felvétel előtt *Páger* is, mint régi ismerőst üdvözölte és boldog volt, hogy újra együtt „*játszik*” a népszerű színesszel. A felvevőgépet beállították, kétszer-háromszor elpróbálták a jelenetet, azután felhangzott a rendező szava: „*Vigyázz! Felvétel!*” Mindenki a helyén állt már, ebben a feszült pillanathban egyszer csak odaszól a hordár *Páger*nek:

— *Művész úr, beszélni is szabad? Csak egy-két szót, hogy a családóm örüljön, ha majd megnézi a filmet.*

— *Hogyan szabadna!* — mondta *Páger*, — beszéljen csak nyugodtan.

A rendező megadta a jelt, a gép forogni kezd, *Páger* szerepe szerint a taxihoz megy, kinyitja az ajtaját, ekkor ért oda a hordár. *Páger* két kofferjával a kezében és a legkedélyesebb nyugalommal mondja a következő rögtönzött szöveget:

— *Hogy van, Páger úr, hozta Isten!...* Persze el kellett dohni az egész felvételt.

HÁZTARTÁS

Rovatvezető: ifj. székasi Sacelláry Györgyné

Kedves olvasóim!

Nagy örömmel és még több szeretettel vállaltam a megbízást, hogy én vezessem a konyha-rovatot. Ebből az alkalomból programbeszédet illenék tartani, de jól tudom, hogy az én kedves olvasóim nem szavakra, szép ígéretekre, hanem okos és praktikus tanácsokra kíváncsiak, ezért úgyszólván sürgőnytilusban tartom meg székfoglalómat — a konyhában.

Jövendő munkásságomnak három főirányvonala lesz. Az első, hogy jó és izletes receptek közlése mellett praktikus tanácsokkal szolgáljak a háztartás minden kérdésében. A második, hogy hasznos útbaigazításokat adjak kezdő háziasszonyoknak. A harmadik pedig az, hogy a mai, megváltozott idők mellett, amikor a kenyérkereset sok nőt von el a háztartástól, fokozott gondot fordítsak a dolgozó nők konyhájára.

E három programpont mellett mindenkor ki fog terjedni gondoskodásom az egyéni problémákra is. Minden hozzám intézett kérdésre készséggel válaszolok, de ugyanakkor szívesen fogadom a tapasztalt háziasszonyok tanácsait, receptjeiket kipróbálom és ha csakugyan jók, ajánlani fogom másoknak is.

Remélem, hogy ilyenformán barátságot

fogok kötni olvasóimmal és bár a rovat, mint olvastam, speciálisan nőknek szól, hiszem, hogy a várható jó eredmények a Magyar Nők Lapja férfiolvasói elismerését is meghozza munkámnak.

Nos, hogy ezt a problémát a lehetőség szerint megkönnyítsük, ülünk össze mi asszonyok és együttes erővel szerkesztjük ezt a rovatot.

Ifj. székasi Sacelláry Györgyné

A szépen terített asztal

Itt a házibálók és nagy vacsorák ideje, ezért alkalomszerűnek tartom, hogy egyet-mást elmondjak a terítésről. Angliában terjedt el a terítetlen asztal divatja. Fényezett asztalon csipke vagy nemez alátétre helyezik a tányérokat és a puszta asztalra a poharakat és evőeszközöket. Valami újat, szokatlant akartak divatba hozni, ami nem volt sem szép, sem praktikus. Nem is vált be, sem divat, sem szokás nem lett, csak próbálkozás maradt. Épp ezért a régi szokás szentesítette jó ízű szőlőbelem, mikor örömmel állapítom meg, hogy a közfelfogás is és a divat is a legszebbnek a régi, hófehér lendámaszt asztalnémet tartja, szép simára vasalva, kézimunkával (futó vagy milió) díszítve. Nem túlnagy, de nem túlkicsiny

asztalkendő egészíti ki, amelyet nem szabad fényesre és keményre vasalni, nehogy térdünkön folyton csuszáljon. Az asztalkendőből ne formáljunk püspöksüveget, legyezőt stb., ez divatját múlta és nem is volt gazdaságos idegen kezektől összefogdosott és nyomkodott kendőt az ajakhoz emelni. Egyszerűen, egyszer összehajtvá, balkéz ügyébe tesszük és legfeljebb a kegyeret, menükártyát vagy névjegyet helyezzük rá. Tányérból egy laposat és rajta, ha levest adunk, a csésze alját. Az evőeszközökre ugyanez áll. A maximum egy pár nagy és egy pár halevőeszköz s ha levest adunk, leveseskanál, a terítékből jobbra-balra elhelyezve, s előtte keresztben egy pár kis evőeszköz és 1—2 kis kanál. Pohárból annyit rakjunk fel, ahányfajta italt adunk. Nem kell a poharakat az italk felszolgálásának sorrendjében felrakni, inkább magasságuk szerint orronasíp módjára, tekintettel a jobboldalról történő betöltésre.

A terítékek ne legyenek túlközel egymáshoz, de túlmesse sem. Annyi hely legyen közöttük, hogy mindenki kényelmesen ülhessen és a felszolgáló a tállal elférjen két személy között, anélkül, hogy a nem kínáltat zavarná vagy fedetlen karjához érjen. Túláságos távolság viszont a kedélyesség rovására megy, tehát a legkisebb távolság 65 cm, a legnagyobb pedig 90

Takarékos háziasszony gázzal főz! süt! fűt! hűt!

Ha tüzhelyén kívül vízmelegítésre, fűtésre, vagy hűtésre is gázt használ — szobánként havi 20 m³-en felül — a «TAKARÉKGÁZ» 40%-kal olcsóbb: m³-ként csak 12 fillér. Az itt következő néhány szám biztosan meggyőzi Önt is arról, hogy a háztartás olcsó tüzelőanyaga a GAZ.

20

filléres gázzal:

Egy négytagú család főzési költsége naponta kb 20 fillér

Egy liter víz felforralása 1.2

Egy órai vasalás 4—5

12

filléres takarékgázzal:

A gázhűtőszekrény 24 órai üzemköltsége a külső hőmérséklettelől függően 8—12

Egy fürdő készítése (100—150 liter fürdővíz) 12—18

Egy mosdáshoz szükséges melegvíz (10—15 liter) 1.2—1.8

Félórai fürdőszoba-fűtés 6—8

Használjon takarékgázt!

Felvilágosítás és tanácsadás a Gázművek Városi Irodáiban: VII., Rákóczi-út 18. — I., Alagút-utca 3. Főzöbmutató előadások a gáz takarékos használatáról minden kedden és pénteken délután 5 órakor a Gázművek VI., Vilmos császár-út 3. sz. I. emeleti bemutató terméiben.

ÉTREND

1939 február hó 1-től február hó 10-ig

SZERDA	
1	EBÉD: Daraleves, hirtelensült pirított hagymával, törtburgonya, uborka, vagy savanyú paprika, burgonyamélti, párolt szilva. VACSORA: gomba tojással, almapüré.
R. k. Ignác p. vt. Prot. Ignác	
CSÜTÖRTÖK	
2	EBÉD: zöldségleges, sertéska-ránlva, hagymás burgonyasaláta, sárgaborsópüré, gesztenyefortra. VACSORA: kocsosnya formában, savanyúság, vagy tartár-mártás, gyümölcs.
R. k. Gyertyasz. Prot. Karolin	
PÉNTEK	
3	EBÉD: tejjefeles bableves, apróhát sütte (keszeg, kírász), törtburgonya, diós- vagy mákosmélit. VACSORA: kalarábé spargamódon, vagy tea, tojás, sajt, vaj, aszaltszilva.
R. k. Balázs p. Prot. Balázs	
SZOMBAT	
4	EBÉD: savanyú tojásleves, borjúszület, paradicsomos káposztával, gríz-salátával. VACSORA: keménytojás, tea, vaj, birs-sajt.
R. k. Korz. And. Prot. Ráhel	
VASÁRNAP	
5	EBÉD: pulykaaprólék-leves, pulykapacsénye, sültburgonya, befőtt, rizs tejszínhabbal. VACSORA: hideg sonka, délről hidegűs, uborka, fészta, gyümölcs.
R. k. A Hetv. v. Prot. A Ágota	
HÉTFŐ	
6	EBÉD: zöldségleges, székelygyűs, vánkossücske. VACSORA: rakottburgonya, vagy paprikásburgonya kolbászkarikákkal, alma, körte.
R. k. Dor. sz. vt. Prot. Dorottya	
KEDD	
7	EBÉD: rántottleves, savanyú-tüdő, szalonnás zsemlyegombóc, barackízes habfeljút. VACSORA: yese-velővel, sósburgonya, párolt alma.
R. k. Rom. ap. Prot. Tódor	
SZERDA	
8	EBÉD: katarábéleves, egybe-sült kőményes sertéscomb, kelkáposztafőzelék, fűrészgombóc. VACSORA: rántott borjúláb, burgonyapüré, madártej.
R. k. M. Sz. Ján. Prot. Aranka	
CSÜTÖRTÖK	
9	EBÉD: húsleves zsemlyegombóccal, főtt marhahús, paradicsommártás, fűrtött burgonya, császármarozsa. VACSORA: paprikásburgonya, virsli, vegyes sajt.
R. k. Alex. Cirill Prot. Abigail	
PÉNTEK	
10	EBÉD: paradicsomleves, tejfeles ráceponty, almáspité. VACSORA: rántott sajtízlet, alma, dió.
R. k. Skolasztika Prot. Elvira	

cm lehet. A terítésnél helyezünk súlyt az egyöntetűségére. Csak akkor szép az asztal, ha egyforma mintájú az abrosz az asztalkendővel, egy készletből való az ezüstnemű, egyfajta a porcellán és egyazon típusú a többifajta pohár.

A jól és szépen terített asztal elengedhetetlen kelléke az élő virágdísz. Virág nélkül ne terítsünk asztalt! De ne használjunk erősillatú virágot, se könnyen hervadót. Ne legyen a virágdísz oly magaságban, hogy a szembenülők ne láthassák

egymást. Nagyon szép asztaldísz a gyümölcs is, amelyet garmadába rakva, hatáson és színesen lehet a középben elhelyezni. Ezek volnának általánosságban a terítésre vonatkozó szabályok, amelyek keretén belül tág tere nyílik az egyéni ízlésnek és ügyességnek.

Receptek

Barna leves. A levesesfazékba darabokra vágott füstöltzalonnát teszünk, föléje egy darabka disznómáját, vagy marhamáját, azután csontokat és legfelül zöldseget, néhány szem fekete borsot. A fazekat nem fedjük le és addig hagyjuk lassan főni, míg a szalonna sötétbarnára sül. Nagyon kell vigyázni, hogy oda ne égjen. Ha már jól felöntjük vízzel, megsózzuk és két óra hosszágú főzzük lassú forrással. Átszűrve borsótésztaival tálaljuk.

Bab leves malackörömmel. Fél kg fehér babot zöldséges vízben megfőzzük. Mikor a bab már félig megpuhult, beletesszünk tetszés szerint fél kg malackörmöt, vagy füstölt oldalast és addig főzzük, míg teljesen megpuhul. Paprikás rántást készítenk kevés reszelt vöröshagymával és izlés szerinti sűrűségűre berántjuk vele a babot. Tálalás előtt negyedórával egy deci tejföllel ízesítjük, kevés ecetet is tehetünk bele. Csupitkét is főzhetünk bele.

A GLOBUS MACARONI

MINDEN JOBB FÜSZER ÉS CSEMEGE ÜZLETBEN KAPHATÓ. 10 DKG ¼ KG. ¼ KG. STB. CSOMAGOKBAN

Tüdőgombócos savanyúleves. 25 dkg disznótüdőt megfőzzük sós vízben, megdaráljuk, 5 dkg füstölt zalonnát apróra vágva, megpirítunk és kevés sóval, borssal, a tüdővel összekeverjük. Két tojást és annyi lisztet keverünk hozzá, hogy gombócokat formálhassunk belőle. Barna rántottlevest készítenk, melybe belecsavarjuk egy citrom levét és belefőzzük a gombócokat. Tálaláskor forrón ráöntjük vajjal, vagy tejföllel elkevert tojásra.

Hamis húsleves. 40 dkg ritkaesontot veszünk. Föltesszük főni sóvízben és ha a csontlé felforr, megfűszerezük és zöldseget adunk bele, úgy mint a rendes húslevesbe szoktuk. Egy nagy tisztított sárgarépat, kevés zsirban megpirítunk és föleresztjük a zöldséges csontlével. Lassan forraljuk és leszűrjük. Tetszés szerinti mértéket vagy galuskát főzünk bele.

Paprikás lében készülő rizses húsombóc. Fél vizespohár rizst kevés zsirban és vízben félig puhára párolunk. Két fej vöröshag-

mát, két evőkanál zsirban rózsaszínűre pirítunk, megszórujuk édes, nemes, piros paprikával és kevés vízzel feleresztyük. Fél kg sertéshúst (vagy aki akarja, borjúhússal is keverheti) megdarálunk, összekeverjük a már előre félig párolt rizzsel és mint a rendes töltött-káposztához készülő töltelékhez szoktuk, hagymával, tojással és fűszerrel elkészítjük. Az így összegyűrt darált húsból tetszés szerinti nagyságú gombócokat formálunk, belerakjuk egymasmellé az előre elkészített paprikás-lébe és lefedve, lassan, időnként kevés víz hozzáadásával, puhára főzzük. Ha van eltelt lecsónk, akkor abból egy evőkanállal teszünk bele, mert az nagyon jó ízt ad neki. A leve ne legyen sem túlzíves, sem túlzíros, hanem olyan, mint a jó borjúpörkölté. Tarhonyával vagy burgonyával tálaljuk.

Töltött-kifli előétel. Tíz darab rövid kifli-héjat leresztyük, a két végét levágjuk, főzőkanál nyelével a belsejét kitoljuk és a következő krémmel töltjük meg: 20 dkg apróra vágott borjúhúst 10 dkg gombával puhára párolunk petrezselymes zsiron vagy vajon. Ha a gombás hús, 10 dkg főtt magyar sonkával együtt kétszer átdaráljuk. A kiflikből kivaját részt kevés tejjel beáztatjuk és a darált húshoz adjuk. Egy tojással az egészét összekeverjük és megtöltjük a kifliket a húskeverékkel. A megtöltött kifliket tálra rakjuk és kevés tejjel megöntözzük, egyideig állni hagyjuk. Ha már egy kicsit átázta a kiflik, lisztbe, tojásba, szitált morzsába forgatjuk és forró zsirban kirántjuk. Gombamártással tálaljuk.

Gombamártás. Nyolc nagy gombát megtisztítunk és apróra felvágjuk, 6 dkg zsirban a tisztított, reszelt hagymát rózsaszínűre pároljuk. Egy késhegynyi piros paprikát, apróra vágott petrezselymzöldjét adunk bele és beletesszük a gombát. Ha a gomba már túl át párolódott, kevés vízzel feleresztyük, 2 deci jó tejfelben 2 kis kanál lisztet elhabarunk és a gombára öntve, jól elkeverve, felforraljuk. Tetszés szerinti hús mellé adjuk fel.

Kolozsvári töltött felsált. Fél kg felsált négy szeletbe vágunk s azt, amilyen vékonyan csak lehet, kiverjük. Ekkor vesszünk 4 szelet sertéscombót, 4 szelet ugyanolyan nagyságú borjúszületet s ezeket is kiverve, egyenként besózzuk és kissé meg is borsozzuk. Azután a szeleteket tojásfehérjével bekenjük s olyképpen rakjuk össze, hogy a kivert felsálszeletre a sertéshúst, erre a borjúhúst tesszük, azután felsodorjuk, fehér pamuttal átkötjük, hogy a tekeres formáját megtartsa. Egy tiszta lábosba 3 evőkanál zsirt olvasztunk s ha a zsír forró, belehelyezük a húst és minden oldalán szép sárgára sütjük és kevés víz hozzáadásával puhára pároljuk. Ha a hús már jó puha és szép sárgára sült, kivesszük a léből és lefejtjük a pamutot róla. A húst szép szeletekre vágjuk, tálra rakjuk, a levébe 4 evőkanál tejfölt keverünk, felforraljuk és ráöntjük a tálon lévő húsrá. Csótészta, vagy rizst adunk hozzá.

Erdélyi palacsintás csirke. Jó tejjefes, paprikás csirkét készítenk, azután palacsintát készítenk s minden darab csirkét szépen belegöngyölve egy tálba tesszük, ismét tejfelt öntünk rá s a sütőben kevés ideig átmelegítjük. Abban a tálban adjuk asztalra, amiben készítettük. Ezt nem lehet adagolni, mert az attól függ, hogy ki mennyi csirkéből készíti.

Beretvás pasztilla fejfájás ellen

Gyermekek

önként kéri a hashajtót, ha egyszer Darmolt kaptak. A Darmol ize kitünő és fájdalom nélkül hat. Ezért szereti a gyermek.

DARMOL

Halkrokett. Tetszésszerinti, főtt, kiszállított hal húsát megdaráljuk, hozzákeverünk apróra vágott pereszelyemzöldjét, a halmennyiséghez mérten tojást, kevés vajat, reszelt citromhéjat. A halkeverékből kis kolbászokat formálunk, lisztben, tojásban, szitált zsemlyemorzsában megforgatjuk és forró vajban kisütjük.

Sonkás tojás sajttal. Vajjal kikenünk egy tűzálló tálat, szitált zsemlyemorzsát szórunk bele és egymásmellé tojásokat ütünk bele, személyenként kettőt számítva. A tojásokat megsózzuk és tojásoként egy mogyorónagyságú vajat teszünk rájuk. Ráöntünk soronként 1 kanál tejfölt, apróra vágott sonkát és reszelt sajtot teszünk rá és zsemlyemorzsával hintjük meg. Sütőben sütjük, de nem hagyjuk a tojásokat nagyon megkeményedni.

Gombával töltött palacsinta. Megtisztított, apróra vágott gombát bő, hagymás zsírban párolunk. Ha a gomba puha, pirospaprikát szórunk rá, jól elkeverjük és levesszük a tűzről. Sós palacsintákat készítenek, egyenként megtöltjük a paprikás gombával, de vigyázzunk, hogy ne kerüljön sok paprikalé a palacsintába, inkább csak gomba. A palacsintákat egyenként összesodorjuk és tűzálló tábla rakjuk. A lábosban lévő paprikaléshez tejfölt adunk, jól összekeverjük és rátöltjük a palacsintákra. Félórára a sütőbe tesszük, forrón tálaljuk.

Könnyű halragú. Egy halat sósvízben megfőzünk, kis tűzálló tábla tesszük, 3 evőkanál tejszínt öntünk rá, sózzuk, 1 kanálka olvasztott vajjal leöntjük, reszelt sajttal meghintjük és 20 percig sütjük. Sós vízben főtt burgonyát adunk mellé.

Tormamártás narancsal ízesítve. A megreszelt tormát húslevessel leforrázzuk, 1 narancs levét belecavarjuk, apróra vágott narancshéjat, 1 narancsgerezd húsát belevágvá, jól elkeverjük, sóval ízesítjük. Tetszés szerint főtt vagy sült húshoz külön tálaljuk.

T é s z t á k

Tejszínes farsangi fánk. Fél kg lisztet lábosban a tűzhely szélére teszünk, hogy az ott lassan jól átmelegedjék. Két dkg élesztőt, 10 kocka cukorral tejszínben áztatva kelesztünk. Három deci tejszínt ugyancsak melegen tartunk. Abban az edényben, amiben a fánkot akarjuk elkeverni, a melegített lisztből 1—2 jó marékkanal beletesszünk. Ehhez hozzáteszünk hat egész tojást, kevés sót és a megkelesztett élesztőt. A többi melegített lisztet lassan úgy adjuk hozzá a tejszínnel együtt, hogy nagyon lágy galuskatésztát kapjunk. Fakanál segítségével mindig felénk verve, jól kidolgozzuk és két óra hosszat meleg helyen tartjuk. Ha kellően megkelt, lisztezett deszkára borítjuk és nem sodorjuk, csak kezünkkel alányúlva húzzuk, mint a rétest, hüvelykujjnyi vastagságra. Nem túlnagy fánkokat szaggatunk belőle. A lisztes deszkán a kiszaggatott fánkokat egy óráig pihentetjük, azután bő forró zsírba úgy rakjuk bele a fánkokat, hogy a lisztes felük kerüljön felülre és ezt az oldalukat fedő alatt sütjük. Ne sok fánkot rakjunk egyszerre a lábosba. Ha mind a két oldaluk

szép pirosra sült, szitára szedjük és vaníliás porcukorral meghintve, jó forrón tálaljuk. Ha valaki egyszer megpróbálja ezt a készítési módot, soha többé nem készíti másképpen.

Gesztenyefelújít. Hat tojás sárgáját 3 evőkanál porcukorral jól habosra keverünk. Hozzáadunk 20 dkg főtt és szitán áttört gesztenyét és nagyon simára kikeverjük. Öt tojás kemény habját és egy száraz kifli szitált morzsáját adjuk hozzá. Kikent, csukható formában egy óráig gőzöljük. Cukros tejszínhabot adunk mellé.

Mogyorószelet. Hat tojás fehérje kemény habját 10 dkg cukorral, 14 dkg pirított, darált mogyoróval hosszúkkas formában megsütjük, de nem szabad kiszáradni. Ha megsült, a következő krémmel töltjük: 12 dkg kikevert vajat, 15 dkg cukorral, 3 tábla reszelt csokoládéval jól kikeverünk és megtöltjük a tésztát vele és végül bevonjuk az egészet. Pirított mogyoróval beszózzuk az egész tésztát.

Narancspuncs. Fél kiló cukrot 1 liter vízzel megfőzünk, azután 1 üveg fehér bort, 1 kis üveg rumot, háromnegyed liter forró teát adunk hozzá és 3 nagy narancs levét és egy narancs méltétre vágott héját. Jól felforraltjuk és forrón tálaljuk.

Dobreceni turos pogácsa. 50 dkg lisztet, 50 dkg szitán áttört tehéntúrót, egy egész tojást annyi tejfőllel összegyúrunk, hogy pogácsakeményű tésztát kapjunk. Kissé megsózzuk és szaggatóval kiszaggatjuk. Tetejét tojás sárgájával kenjük meg és meleg sütőben szép pirosra sütjük.

Pirított sajtos kenyérszelet. Vékony kenyérszeleteket vágunk és azután pogácsaszaggatóval egyforma kerek alakokra kivágjuk, vékonyan megkenjük, paprikás vajjal, majd juhtúróval, apró vékony sajtszeleteket teszünk rá és vajazott sütőplébre rakjuk. Reszelt paprikás sajttal

„Törley“ pezsgőből készülő narancs-bowlé. Négy drb nagy narancsot vékonyan felszeletelünk, ¼ kg cukorral megszózzuk, 3 deci különböző likőrt öntünk rá, 1 deci jó rumot, 1 narancs kicsavart levét, 2 pohár szódavizet, ½ liter fehérbort jól elkeverünk és jég közé állítva, 3 óráig állni hagyjuk. Tálalás előtt egy üveg „TÖRLEY RESERVET“ öntünk rá és poharakba szűrve adjuk fel.

meghintjük és forró sütőben világos pirosra sütjük.

Bosnyák-torta. Tíz tojás habja, bele 25 dkg cukor, 25 dkg darált dió, 15 dkg déli-gyümölcs, apróra vágva és rumba áztatva (füge, mazsola, cukrozott dinnye vagy dió, narancs héja), 5 tábla darabokra tört csokoládé és kevés vaníliával ízesítjük. Vajjal lisztel kikent formába tesszük, lassú tűznél sütjük.

Csokoládé szalámi. Veszünk 13 dkg csokoládéport, összekeverjük 13 dkg porcukorral és 13 dkg aprórvágott tisztított mandulával. Az egészet egy mély tálcakában összegyúrjuk 1 egész tojással. Az egész gyúrható anyagot szalámiformára alakítjuk és kristálycukorban meghempergetjük. Gyermekek kedvence és nagyon sokáig eláll.

Dióskiflieskék tojás nélkül. 28 dkg vajat 14 dkg törött cukorral és 14 dkg őrölt dióval elkeverünk és 35 dkg lisztet gyúrunk hozzá. Jól kidolgozzuk, kiflialakokat formálunk belőle és lassú tűznél sütjük. Még melegen megforgatjuk vaníliás cukorban.

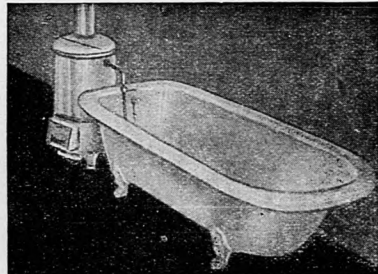
Gyümölcsrizs. 20 dkg finom rizst 1 liter tejben, egy jó evőkanál cukorral és ke-

Az otthon melegségét

a fázasztó napi munka után a

lampart

önfűtő fűrdőgarnitúrával és a LAMPART «CELUS» folyton-
éző szobakályhával teremtik meg.

A fűrdőhöz nem kell vízvezeték.

Könnyen kezelhető, ízléses, a lakásnak is díszes.
KEDVEZŐ FIZETÉSI FELTÉTELEK
KÉRJEN PROSPEKTUST!

Kivágandó!

T.
LAMPART GYÁRTMÁNYOK ELADÁSA KFT.
Budapest, VII,
Erzsébet-körút 19.

Kérek díjtalan prospektust a LAMPART önűtő garnitúráról és a LAMPART CELUS szobakályháról.

Név _____
Cím _____

(M. N. L.)

A lakásfűtésnél nagy tüzelő-
anyag-megtakarítás.

Bársonysima kezei lesznek, ha „ALBA” képszázt használ. Kaptható: PORTÓRÓ DROGÉRIA I, Krisztina-tér 7 és 1, Krisztina-krt 10

vés vaníliaval nagyon puhára főzünk és egészen kihűtjük. Fel liter tejszínből kemény habot verünk és kevés vanília-s cukorral összekeverjük. A már jól kihűtött rizst tetszés szerinti befőttel, vagy apróra vágott déligyümölcsrel összekeverjük és üvegtátra vagy poharakba elosztjuk. A tálon lévő rizst bevonjuk tejszínhabbal és gyümölcsdarabokkal díszítjük. A poharakban elosztott rizsre is habot teszünk és gyümölcsdarabokkal díszítjük.

Tanácsot kérnek

Felvidéki úrlány — társaság hiányában — kérdi, melyik úriasszony vállalná gardirozását és társasága való bevezetését. Leveleket „Megháláljalá” jeligére a kiadóba kér.

Kedves asszonytársnőim közül ki levelezne velem? Nagyon szeretnék olyan partnert találni, aki a Felvidék valamelyik városában, Kassán vagy Ungváron lakik. Azt hiszem érdekes leveleket váltanának egymással. Főképpen a pedagógia, etnográfia, földrajz körébe vágó témák érdekelnek. Minden levélre válaszolok! Címem: Tanárnő, Hódmezővásárhely, Zrinyi-u. 39.

Kinek volna kedve németül levelezni egy tizenkilenc éves, falun élő, vigkedélyű úrileánnyal? Ugyanis iskolám elvégzése után falura mentünk lakni és itt nincs alkalom a német nyelvet gyakorolni. Remélem, hogy ezúton igaz barátokra találok. Kedves leveleiket örömmel várom. Címem: Varga Szabina, Ásványráló (Győr-m.)

Kedves olvasótársnőim, nagyfokú gyomoridegességben és álmatlanságban szenvedek, mely abban nyilvánul, hogyha izgalom ér, akkor a gyomrom összehúzódik, semmiféle táplálékot nem fogad be s barmint eszem, azt rögtön kihányom, sőt az ételszag is hányingert idéz elő. Mit tegyek? Nagyon hálás volnék, ha valaki, aki hasonló betegségben szenvedett és meggyógyult, közölné velem orvosa címét. Leveleket „Segítség” jeligére kiadóba kérek.

Kedves 17–18 éves felvidéki olvasótársnőim közül ki levelezne egy alföldi kisleánnyal. Boldog volnék, ha ezúton találnék egy kedves felvidéki barátot. Kedves leveleiket „Hóvirág” jeligére kiadóba kérem.

Kedves olvasótársnőim közül ki ismerne olyan leányos családot, vagy gyermektelen házaspárt, akik elvinnék, illetve meghívnák Pestkörnyékre lakó 20 éves, szimpatikus, jól nevelt kisleányomat háziumlásra, vagy más kisebb szórakozásra. Cserébe a nyáron szívesen látنام az illetőt gyönyörű, hegyen fekvő villámba. Szíves válaszukat „Úri szórakozás” jeligére kérem.

ÜZENETEK

M. Béláné, p. ú. tanácsos nejje. A lélek szárnyas madárkája határtalan örömet hozott nekünk, feltámadult lelkek üjjongó üzenetét. Kitársult előttük szívünk ablakát, hogy berepülhessenek és itt pihenjék ki sok-sok év szenvedését. Símogató szeretettel dédelgetjük, hogy felviduljon és rég elhalt dalok keljenek szárnyra néma ajakán. Új reménységgel

vessük acélvéőnkkel a magyar jövő nagy sziklatömbjét, hogy a boldogság és öröm szobrát faragjuk ki belőle. Kétmillió magyar kéz kínálja erejét és mi hiszünk, hogy a mi közös munkánk valósága Istennek tetsző nagy alkotás lesz. A mi erők és reménységünk most olvad igazán össze a lelkesedés lángoló tüzeiben és olyan hatalmas értéket jelent, amely ebben az önmagával harcoló modern világban mégis előkészíti számunkra a megálmodott jövőt. Testvéri köszönettel Szerk.

Huszonhároméves leány. A gyermeki szív vágya, hogy oda tapadjon ahhoz a szívhez, akinek egy darabját hordja magában: isteni rendelés és olyan leküzdhetetlen erő, amely figyelmetel jogaire. Istenlőt kapoti jogunk, hogy szülő a gyermekhez és gyermek a szülőhöz tartozik az Ő örök törvénye értelmében. Ez a törvény szigorú parancs, nem térhet ki előle Őn sem és ne is akarjon kitérni, mert nem hagyja nyugton a vágy, hogy soha nem látott édesapját megkeresse. Ezért remeg a lelke, ha arra gondol, hogy nincs már messzi az idő, amikor fején érezheti annak a kéznek a simogatását, amely az élet kegyetlen harcában teljes erejével megvédelmezheti. El kell felejtse, hogy mint pici gyermek és mint felnőtt leány édesapjától elhagyottan, idegen kezekbe fogódzkodva tette meg eddig azt az utat, amit Isten jelölt meg a számára. El kell felejtse, hogy mint gyermek nem ismerte az édesapát, aki a térdére ültette volna s akinek megbíálhatta volna a filét és a haját. És el kell felejtse, hogy magától soha nem kísérte haza édesapja az iskolából. Nem ölelhetette át, hogy kikönyörögjön tőle beleegyezést valami kirándulásra, amit a mama szigorú ellenzett. Milyen jóleső érzésben fürödhetett volna meg a lelke, ha az első báljára az édesapa is elkísérte volna. Fájni fog örökké, hogy ezek az emlékek, mint drága gyöngyök, nem ékesítik a multját. Az élet azonban azt parancsolja, hogy ne hátra nézzünk, ne tépdessük fel legfájdalmasabb emlékeinket, hanem győzzük le az elszenvedett bánatok és szomorúságok miatt lázadó belső háborgásainkat. Legyen életünk irányítója a szeretet s a hétköznapiok szürke sorát világítsa be arany fénye. Az édesapja szíve sem maradhat néma jelentkezésére. Szunnyadó erők kavarnak fel benne is és hiszem, hogy mámoros, boldog apai érzéssel öleli karjai közé soha nem ölelt, soha nem simogatott egyetlen gyermekét. Ne féljen, ha egyszer szóhoz juthatott a szív és a szeretet, semmiféle emberi hatalom el nem szakíthatja egymástól a megtalált apát és gyermekét. Bátorság; nem idegenhez, hanem az édesapjához megy s ha ő nem is tud érkezéséről, a találkozásuk a Mindenható rendelése és az Ő parancsa, hogy a gyermek édesapja elé járuljon és ráborulva két kezére, könnyes csókokkal köszöntse. Magához emelő karjában érezni fogja gyermekét védő, erőtlenségében erőt jelentő szeretetét. Teljes hittel, teljes engedménnyel megnyugodhat, mert az ember sorsát Isten intézi. Szeretettel köszönti Szerk.

Magyar a magyarért. A küldött műfajból rengeteg mennyiség áll rendelkezésünkre s emiatt — sajnálatunkra — ezidőszent újabb mennyiséget nem vehetünk át. Szív. üdv. Szerk.

Tizenkilencéves asszony. Ha akár mint néző, akár mint szereplő nézzük az életet, azt találjuk, hogy a világ teremtése olyan hatalmas, emberi elmével fel sem érhető költői alkotás, amelynek minden élő lény

és élettelen köszikla részese, szereplője. Fájdalmas, hogy ebben a monumentális regényben Őnek, az alig 19 éves asszonynak, olyan szomorú szerep jutott. De a költői műveknek az a tulajdonságuk, hogy a benne szereplő művészek is csak akkor ismerik meg a mű tartalmát, ha az egész anyagot átolvassák. Kedves kiesi asszonyka, az Őn életéből egyetlen jelenet pergett le és mi megértjük feldúlt lelkiállapotát. És megértjük, hogy nincs fájdalmasabb család annál, amikor az alig pár hónapos asszonyka férje iratai között megtalálja a házassága pár napja alatt érkezett szerelmeslevelét. Nincs fájdalmasabb, mint elhinni valakiről, aki a szerelem lángoló boldogságával szeretünk, akivel összeforrott az életünk, aki-ben feltétlenül megbíztunk, hogy a legboldogabb hetekben megcsalt, hazudott: hazudott akkor is, amikor azt hittük, hogy minden érzése, minden gondolata egyedül a miénk és felolvad az irántunk való szeretetben. A boldogság oltára leomlott és darabokra tört a szívünket, a szerelmünket. De múltnak a napok, a kábulatból felocsudunk, a szemünk tágranyílvá kutatja a történetek okát, kétésebeesett lelkiünk miértekkel zaklatja az Ég Urát. Sajnos, a valóság nem egy rossz álom, amiből fel lehet ébredni. Hiába dörzsöljük a szemünket, nem tűnik el a káprázat. Szemebe kell nézni az igazságunk. A megtörténtekek nem lehet meg nem történtté változtatni. Azóta hetek múltak el és az édesanya gyógyító szeretetének sikerült Őnt részben megnyugtati. Bölcs, tapasztalatokban gazdag okosság megmentette hitét, megmentette a reménységét. Az édesanya áldott szíve felfogta könnyeit s amikor szívére szorította mérhetetlen bánatolt sújtott gyermekét, nemcsak résztvevője lett a bánatának, hanem az ő szíve is sajgott, vele búslut, érette imádkozott. Neki köszönheti, hogy lelkileg megerősödvé, minden erejét összeszedve talpraállt és bármennyire mélyek is a kapott sebek, lassanlassan bekövetkezett a gyógyulás áldott folyamata. Abból, amit írt, megállapítjuk, hogy a férje is szánalomraméltó állapotban van. A lelkiismeret szigorú bíró, ítélete megtörte és a bűnbánat esdeklésével kéri, hogy „menjen vissza, mert minden jóra fordul”. Nagyságos Asszonyom, az élet színpadán az Őn életének egyik jelenete befejeződött. Új jelenet következik, új fejezete az életének. Lehullott a lepel az asszonyi élet misztériumáról és közelebb hozta asszonyi lelkéhez a megértés és megbocsátás új életét, új boldogságot kínáló lehetőségét. Kopogtat szívén a bocsánatot kérő férj és a szeretet azt súgja, azt dobogja a szíve, hogy a szenvedés könnyei lemoshatják lelkéről a mult fájdalmas emlékeit és a boldogság újbul beköltözik elhagyott, árván maradt otthonukba. Az egymástól távol és egymás nélkül leélt napok meggyőzőhették mindkettőjüket, hogy nem élhetnek egymás nélkül. Meggyőzhette, hogy soha többé ne okozzanak egymásnak bánatot s ezt a kérésünket a férjéhez szeretnők intézni, mert legnehezebben azok a sebek gyógyulnak, amelyeket a férj szeretetében csaldótt asszony szíve kap. Még csak annyit, hogy a megbocsátással párosult szeretet a legnagyobb erő a világon s aki szeret, annak szívében megköszorozódik az erő és minden támadást legyőz. Nagyon örültünk levelének és annak az őszinte szeretetnek, amit, mint lapunk igaz barátja, érez irántunk és munkánk iránt. Irjon máskor is, szívesen osztozunk örömeiben és bánatában egyaránt. Szív. üdv. Szerk.

Nincs megoldás. Szegény szenvedő kisleány, melkem mélyéből sajnálom. Szeretném megfogni a kezét, hogy helyrehozzam hatatlan tettét ne követhessen el. Megdöbbenett szomorú levele és szeretnék fájdalmából elvenni, hogy roskadozó lelkét felemelhessem. A benyomásom az, hogy unokahuga a hibás, őt terheli a felelősség a történetekért, mert kacér, flörtölő, könnyelmű és valószínű, hogy ő provokálta ki, hogy a maga völegénye megfélemlített magáról és megcsókolta. Nemcsak dorgálást érdemel, de feltétlenül el kell váltítani körükből. Ez a megfélemlítés több, mint hálatánság, mert maga őt édes testvérként fogadta s a szeretetét mégis ilyen rútul viszonzotta. Szomorú család, de szolgáljon a megfélemlítettek részére mentségül, hogy csak gyarló, esendő emberek. Igen, bocsásson meg, mert hiszem, hogy völegénye megtörtésége igaz bűnbánatból fakad és bármennyire fájdalmas magának ez a család, ne tegye még fájdalmasabbá azzal, hogy szíve ellenére az eljegyzést felbontsa. Megértem, hogy mostani fájdalma tetőfokán ezzel nem számol, de aki olyan nagyon tud szeretni, annak tudni kell megbocsátani is, ha igaz megbánással kéri. Maga a beismerés a megbánás jele, amely bizonyosan abból is ered, hogy Magának fájdalmat okozott. Ha elég erősnek érzi magát ahhoz, hogy pár hétig völegényétől távol legyen: tegye meg, hogy lelke lecsendesüljön és hazatértekor ne emlékezzen és ne emlékeztesse a történetekre. És szállingóznia fognak a boldogság virágszirmjai, amelyeket egyenként is szeretettel kell fogadni, összerakosgatni s ha ápoljuk, gondozzuk, megőrizzük, egy csokorra való is összegyűl, mire a fekete hajszálak közé fehér vegyül.

Őszintén kívánom, hogy szomorúságát mielőbb a régi boldogság váltsa fel.

Üdv. Szerk.

Várni. Köszönjük kedves bizalmát. Szívvel örülnék, ha megnyugtathatók és eloszlathatók kételeyeit. Szomorú tapasztalatban volt része, ami arra tanította, hogy még annak sem szabad vakon hinni, aki több éven keresztül a szerelem édes ígéretével hitegette s a vége mégis az lett, hogy mással ment az oltár elé. Éppen ezért megértjük, hogy ebben a hasonló helyzetben kételkedve és bizalmatlanul hallgatta udvarlóját. A kívülálló tárgyilagosságával szemlélve a dolgokat, az a véleményünk, hogy semmivel sincs több oka arra, hogy bízzék az ígéretében, mint arra, hogy kételkedjék bennük. Egyedül az udvarlójának áll módjában, hogy kétségbevonhatatlanul meggyőzze szándéka komolyságáról. Józán és feltétlenül respektálandó gondolkodásra vall, hogy a saját kárán okulva nem hiszi el vakon, amit új ismerőse mond, hanem azon tűnődik, mit mutathat az érem másik oldala, amelyet nem láthat. Köszönjük, hogy szereti lapunkat és szereti azokat, akik minden írásukba a lelkük egy darabját adják bele. Bár tudnánk segíteni Önnek, legalább annyira, hogy vele érző szeretetünk megnyugtatón. Higye el, in-

kább érezzük testvéreinknek azokat, akik vigasztalásért jönnek hozzánk bánatukkal. A szeretet nem apad el, ha millió meg millió szívvel osztjuk is meg. Mentől több részre osztjuk, annál hatalmasabb méretét ismerjük meg. Szeretnők remélni, hogy az újabb csalódástól való félelme alapelkülűi és nem ismétlődik meg, hogy az éljen vissza szíve vonzalmával, aki ugyanezen érzés ajándékozásával szólaltatta meg a szívét. Hiszünk, hogy minden szenvedés, bánat, keserűség és csalódás csak kerülő út a boldogsághoz. És hiszünk, hogy a Mindenható bűségét a legnagyobb ajándékkal: a boldogsággal jutalmazza meg, mert a jó Isten kegyelemmel gondoskodik az ő gyermekeiről. Mindig szeretettel várjuk lelet.

Szív. üdv. Szerk.

Banktisztviselő. Ne lamentáljon, térjen felette napirendre és folytassa munkáját. Majdnem elkerülhetetlenek az ilyen természetű incidensek. Mindketten idegesek voltak és ebben a beszámíthatatlan állapotokban robbant ki az elkeseredés és vált élesebb hangjuk csendése, mint különben normális körülmény között megengedett volna. Már másokkal is megtörtént, hogy a túlfeszített idegek felmondták az engedelmséget és ha következményeiben nem is éppen káros szócátat inszenáltak, de igen kellemtelen utóhatással vannak a fegyelmzett idegű emberre, ha utólag ráeszmél, hogy túl minden magasabbrendűségen, nem tudott úr lenni és engede, hogy szenvedélyesség fokozódhasson a bontolt idegek uralma. Sajnos, visszaközörsre út nincs és a süstörgősen replikázó szavak által okozott sebek nem egykönnyen gyógyulnak. Az intelligens ember számol az ilyen pillanat beszámíthatatlanságával és annak mértékére szállítja le a sértődést. Ne csinálja Ön sem kázust belőle, annál kevésbé, mert komoly értelemben vett sértés nem forog fenn, s miután önbecsülése csorbát nem szenvedett, minden további nélkül térjen napirendre felette.

Szív. üdv. Szerk.

Komoly leány. A hit az élet koronája s aki boldog akar lenni, annak mindennek előtt rendületlenül kell hinni. Hinni a boldogságban anyyi, mint bizonyosnak lenni benne. Isten rendelése nélkül egyetlen fűszál sem hajlik meg s az Ő rendelése az is, hogy „csodálatos” találkozás megtörténhet. Nem a közös szimpátia, nem az azonos gondolatvilág, nem a szívük együtemű dobogása eredményezte találkozásukat, hanem a Mindenható akarata vezette és vezeti az embereket útját, akiknek az a ponton kell találkozni, amelyet ő még születésük előtt kijelölt. Attól való félelme, hogy elvesztheti, lelki gvöngösesre vall, mert aki fél a harctól, az már el is veszítette a csatát. Ne azon legyen a hangsúly, hogy mit tegyen a „megtartásáért”, hanem azon, hogy a jószág, a lelki nemesség, a szeretet az erőssége s aki ezeket a tulajdonságokat értékelte, az nem tántorodik el eszményképétől. A boldogsáért vívott csatát az is elveszti, aki önmagában kételkedik. Azt írja, hogy szívesen várna rá évekig is. de szíve mégis nyugtalan és bizonytalan szeretne, hogy megnyugodjon. A házasság ténye még nem került szóba, mert a bizonytalan jelen és a még

Földesné «Junó» Kozmetikai Intézete, IV, Károly király-út 24. Tel.: 389-159. Az összes szépséghibák végleges megszüntetése. Végleges szőrtelenítés. Biztos hatású szépítőszerek. Vidékieknek postai szétküldés. Díjtanul tanácsadás levél útján is.

bizonytalanabb jövő feltörhetetlen lakattal zárja le a férfi ajkát és nem engedi, hogy az ígért virágai szép szavak kíséretében ölebe hulljanak. De van-e ékebben szóló ígért annál, amit komoly férfi ajni lelke választottjának, amikor a közeledő váls percben minden alkalommal szeretné meghosszabbítani együtt-létüket. Ezek azok az apró boldogságok, melyeknek összetételéből biztosan épül fel a családi otthon. Mindennapi elválásuk ne fona rá lelkiükre a szomorúság fátyolát. Legyen bátorságuk az egymás iránti szeretet rajongásával remélni, hogy házasságuk olyan boldog lesz, amilyen boldogságra áhítozik a lelkük. Hogy áldott legyen az életük, szükség van egymás szeretetére, megértésére, mert csak úgy tudják elviselni ezt a gondokkal teli életet. Örülnek, ha máskor is írna és még sokszor ajándékozna meg bennünket szeretetével. Ez a mostani levele több, mint a szeretet ajándéka: maga a szavakba formált lélek klasszikus, örök arca, Isten teremtette műremek. Áldott perc, melyben született és ajándékká kristályosodott. Prizmái ragyogásában összekulcsolt kezünk szorítása tükröződik vissza.

Szerk.

Egy szőke kislány. Tavaszban, virágok között járó bakfis-szerelmem. Hiába kutatók nagyító lencsével, nem tudom felfedezni benne a tragikumot és még kevésbé találok problémának. Még szomorúságában is irigylésre méltó gyönyörű epizód és megérdemli, hogy csinos, kaligrafikus betűkkel örökítse meg naplójában. Azt az egy-két könnyet, melyet az elválás miatt ejtett, — ha megérkezik az igazi, — felszárítja a komolyabb, egész életre szóló szerelmem. És nem fog reá gondolni, csak a naplója őrizi meg e tél kedves emlékeként. Sok-sok év bukkik majd le az élet horizontjáról, mikor még egyszer, nagymama korában, kedves szelíd mosollyal mesél e térről unokáinak. Akkor majd újból feltámad emlékében a legelső szerelmes multon át-törő poézise és a fiatal gavallér alakja, mint unokái lovagja megelevenedik. Ne szomorkodjék amiatt, hogy az a szintén gyerek-bonviván csak addig szavalt hőszínelmesként, míg együtt voltak és az elválás megnémította. A mélyebb érzésű, szentimentalizmusra hajló fiatal leányok többé-kevésbé átesnek egy ilyen bárány-hímőrszerű bál szezonszerelmen, amelynek nem szokott utókövetkezménye maradni, ha csak nem a naplójukban. És semmi bánatra ok nincs abban, ha egy csinos kislánynak udvarolgat, teszi a szé-

Herendi, Rosenthal,
ZSOLNAY diszporcellán és KRISTÁLYÜVEG-
KÉSZLETEK nagy választékban és olcsó áron
RUBLETZKY JÁNOSNÁL, II., Szilágyi Dezső-tér 2

pet egy érdekes, szellemes Adoniszka. Gyorsabban repülnek az órák és mintha fényesebben ragyogna a nap is és csodás színt ölt az egész világ. Álmodok, mesét szövegetől varázslat hatalmába kerül. De, sajnos, a lángoláshoz vége, a színek megfakulnak, messzebb kerülünk a naptól is, sugarának aranyozása valahol az űrben megtörik és újból visszazökkenünk a reális életbe, hol mindenkit különféle kötelességek várnak, amelyek elől nem lehet, nem szabad kitérni. Magának, kedves kislány, most az az első kötelessége, hogy folytassa ott megszakított életét, ahol ezelőtt néhány héttel megszakította ez a bájos epizód. Ismétlem, nem szabad, hogy egész életére kiható befolyást tulajdonítson ennek az ismeretségnak. Hiszem, hogy mire e sorok eljutnak magához, már mosolyogni fog a könnyeken, melyek olyan csacsán előtörték és elhomályosították a még mindig fényben úszó napokat. Nem szabad mesterségesen táplálni a bánatot, mert molochá fejlődik és elnyeléssel fejeget. De a maga esetében nem is vezethető ezzel a komor kifejezéssel, mert csak gondolja, hogy bánat az, ami megszorította, holott ha helyesen definiál, megnyugodhatik, mert csak múlt felhők a bánatnak vélt érzései és ha elvonulnak, újból kisüt a nap.

Hogy mielőbb vig legyen, szívből kívánja Szerk.

Gitta asszony. Nem tudom honnan, nem tudom merről és azt sem tudom, ki az, aki a segítségkérés végső S. O. S. jelét papírra vetve sikoltotta felém. Csak azt érzem, hogy zátonyra került lelkének segítségére van szüksége, hogy az élet ígéretében: a boldogságban való hitét megmentsse. Az volna a jó, ha hidat lehetne húzni két szív közé. Evviket a másikkal átkötő aranyhidat, hogy egymáshoz találjanak. De ki merészelne a felépítéséhez hozzákezdni, ha a férfi érzésében nem lehet megbízni? Az ide-oda hajlodozások, az erre-arra való udvarolások, a jegyessége, amit egyetlen intésre felbonzana és a még megbízhatatlanabb kijelentések, példabeszédek, mind amellet szólnak, hogy ezt a hidat nem lehet, nem szabad felépíteni, mert összeomlana és ki tudja, menthet-e még valamit a romok alól. El ettől a gondolatától, mert egyetlen lámpont sincs, amiből le lehetne szűrni a családi boldogsághoz feltétlenül megkívánt harmóniát, békeséget, ami nélküli házasság tartós nem lehet. Hallottam egy-két férjről (nem sokkal többről), akit a felesége megmentett a szeretlen mulatozás, lumpolás, kártyázás szenvedélyétől. De mindezeknél mennyivel veszedelmesebb a férfi érzésbeli fékevesztett szenvedélye. Nem lehet nagyobb szerencsétlenség egy nőre, mint egy ilyen, érzéseiben megbízhatatlan férfit megszeretni, mert mit ér az ezer fogadkozás, ha mind az ezerről bebizonyul, hogy mögötte kijátszotta, félrevezette. És nincs nehezebb,

mint elhitetni egy szerelmes szívvel, hogy akit megszeretett, méltatlan a szeretetére, az nem a legjobb, nem a legkiválóbb és mindezzel a jó tulajdonsággal csak a szerető szív ékesítette fel. Ezért szükséges, hogy az operáló orvos kémleltenséggel kioperálja lelkéből ez érzést, mert a legértékesebb, a boldogságban való hitét dobna áldozatul. Amíg hinni tud, míg vannak színei, hogy az élet szürke hétköznapi alapját a lelkének tetsző képpel feldiszi: addig semmi oka sincs arra, hogy áttiportasson legszentebb érzésén. Zárja le ezt az álmot, mely csak

azért olyan ragyogóan szép, mert jósága, szerete aranypora csillog rajta. Álom volt, remegésekkel, féjélemmel teli álom. Tűz, amit a szíve gyújtott s amit azonnal el kell oltania és szétszórni még az emléket is, hogy vigye a szél, nyoma se maradjon. Kívánom, hogy elég ereje legyen megmentenie a boldogságát.

Sziv. üdv. Szerk.
Pusztán születtem. Ez nem volna baj, ellenben nagyobb baj, hogy a költeményben is a pusztaság monoton egyhangúsága, üressége érzik. Sajnos, nekünk nem felel meg. Sziv. üdv. Szerk.

APROHIRDETESEK

Ezen rovatban közlendő hirdetés azavanként 15 fillér. Vastagabb betűkkel szedett első szó díja 30 fillér. Tíz szóan aluli szöveg hirdetési díja 1 pengő 50 fill. Jelítség hirdetésekre érkező levelek továbbításra hirdetési díjjal egyidejűleg külön 1 pengő utalandó át. Állást kereső hirdetések azavanként 10 fillér. A hirdetés díja előre beküldendő.

Vennék készpénzért zongorát, esetleg pianót. Telefon: 140-206. Fenyőné, Erzsébet-kört 26.

Budapestre érkező úri személyeknek szép, kényelmes lakásban 2 pengőért megszállás. Főjegyzőné, Orczy-út 40. I. 10.

Tipold Péter zongoratermei, keresztény szakvállalat. Rákóczi-út 61. V. A. J. Bösendorfer négyosztályosú. Zongorák, pianók, harmóniumok legolesőbban, előlegnélküli legesekébebb részletfizetésre, készpénzárban, garanciával.

Legmodernebb szabás-, varrástanítás. Mestervizsga. Vidékieknek bentlakás. „Elite”-szalon, Erzsébet-kört 58.

Zongorát vagy pianótól azonnal készpénzfelvételért sürgősen vennék. Telefon: 139-503. Zongorateremt.

Csillárüdüllő egész évben nyitva. Gyönyörű hegyvidék, kényelmes kastélyszobák, zárt folyosók, prima konyha, oleszó panzió. Prospektus. Csillárüdüllő, Mátrászállás.

Budapestre érkezőknek: „Uri otthont” nyújtok. Hajdué, ny. MÁV főútoné neje, Erzsébet-kört 2. III. 19. Emke-báz. Lift. Telefon: 132-900.

Zongorák, pianók előlegnélküli legesekébebb részletre. Tisztviselőkedvezmény. Fenyőné zongoraterme, Erzsébet-kört huszonhat.

Sok pénz fizetek ékszerért, zálogjegyért, fogaranyért, szőgyéért és régiséget. Baross Ékszerház, Baross-utca 83. Telefonáljon 134-770.

Rövid lekte gyakorlózongora kettőszáz, külföldi négyász, valódi Bösendorfer ötszáz pengő. Garantáltak, jó karban. Zongorák, pianók feltűnő olesón, tisztviselőknak előlegnélküli legesekébebb részletre, Rákóczi-út ötven. Zongoraterem, Erzsébet-kört sarok.

Női szabóság plüss, mestervizsga. Kalocsay, Corvin-tér 1. Tanulóhely felvétetik. Telefon.

Olesó és jó bundák, szakszerű alakítások Kóky szűcsmesternél, Vilmos császár-út 10. Telefon: 386-784.

Németül szép-n beszélő, jobb családból való, egészséges lányt keresek. Háztartásban jártas, gyermekszereleket jelentkezzenek. Mindenes főzőnő van. Cim: Tobiás László igazgató neje, Budapest, XIV., Thököl-út 74.

Középkorú, öskeresztény úriasszony, német, francia, angol, zongoratudással vállal titkárnói, társalkodói, anyahelyettesi állást. Házmunkát nem vállal. Ajánlatokat következő címre kérem: Szunterné, Zápolya-u. 36.

Grimm, József-kört 65. Aranyéremmel kitüntetelt zongorakészítő. Zongorák, pianók legolesőbban részletre garanciával.

Önálló szabónő, mint önálló munkaerő szalonba ajánlkozok, esetleg úri házakhoz. Meghívásokot kér Muhoray Mária, XIV., Dorozsmai-út 44.

Legkényes-bb izlést kielégítően készíték angol-francia ruhákat. Fodor, V., Berlini-tér 2.

Huszonhatéves, intelligens leány szivesen vállalná félárva gyermekek nevelését. Elmenne anyahelyettesnek vidékre özvegy földbirtokoshoz, vagy tisztviselőhöz, ahol megfelelően értékelnék azt a jóindulatot, szeretetet, amellyel feladatomat végezném. Leveleket „Kismama” jelígre kiadóba kérek.

Házikasszonyt keresek falura, ki a finomabb főzést is, baromfigondozást, leány segítségével vállalja. Özv. Berzenyiné, földbirtokos, Nikla, Somogy megye.

Idősebb úriasszony séta- és mozipartnert keres feltétlenül úriasszony személyében, kiblen jóléltü testvére találna. Mindenki a saját költségen szorakozik. Kertel bíró hölgyek leveleit „Testvér” jelígre kérem.

Félárva úrileány minden munkában jártas, elmenne úri családhoz vidékre házikasszonynak, esetleg gyermek mellé, hol családtagnak tekintenék. Leveleket „Szorgalmas” jelígre kiadóba kérem.

Nőruhaengedély megszerzéséhez előkészítem. Szabást, varrást iparilag kiképezem. Kerekes Ferencné, Vámbáz-kört 5.

Műstoppolás. Molyrágott, szakadt, kiégett ruháit műbűszövm. Róza, IV., Váci-utca 21., V., Szent István-kört (Lipót-kört) 24. Vidékieket kitanítok.

Kóty Margit. Budapest, IX., Gróf Haller-u. 56., ajtó 115., hához menne fehérmű és felsőruha varrára, napi 3 pengőért. Komoly munkaerő, kiadott munkát is vállal, hívásra jelenkezik.

Saját ruháinak megvarrásával is szeleni, varrni megtanítom rövid idő alatt. Bognárné, IV., Semmelweis-u. 2. I. em. 7.

Cigányosan, kotta nélkül zongorázni leggyorsabban megtanulhat: II., Margit-kört 8. Zongoratanítónőnél.

Zongorahangolás, javítás, harmóniumkészítés, javítás legutányosabban. Szieber, Budapest, II., Török-u. 6.

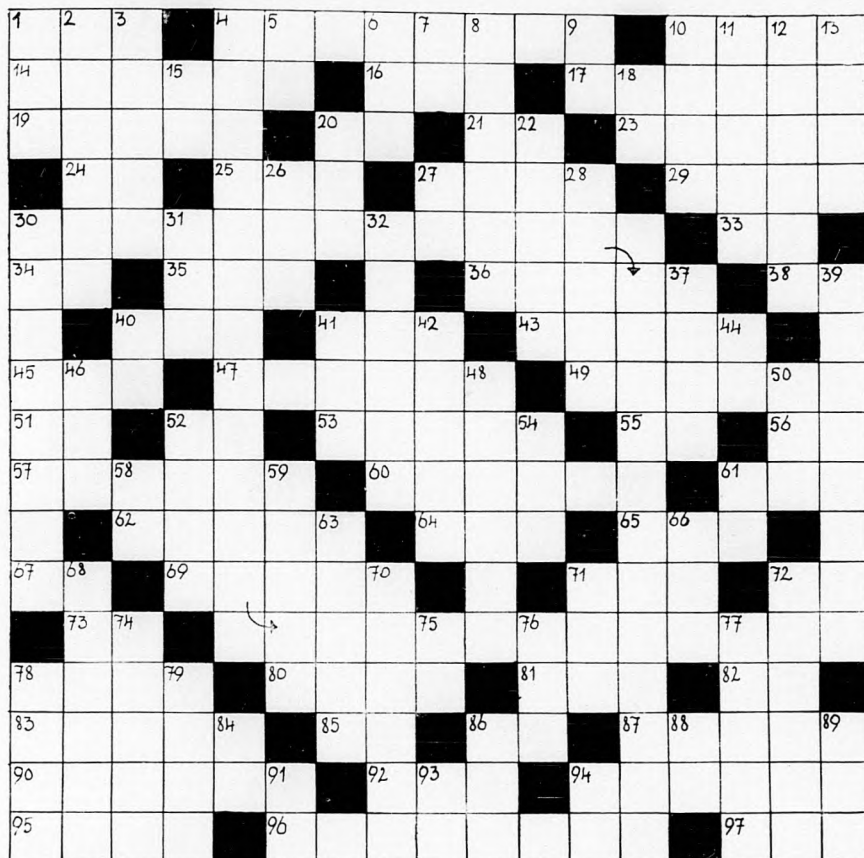
Két pendes, komoly leány vidéki városban, kimondottan úri házál perzsa szőnyegszövéssele március 1-ig szeretne elhelyezkedni, lehetőleg együtt. Leveleket „Szőnyegszövők” jelígre kiadóba kérek.

A Magyar Uriasszonyok Lapja Kézimunkaboltja (VI. Teréz-kört 6 Telefon: 12-13-19)

szivesen várja e lap kedves előfizetőit

Felölös szerkesztő és kiadó: Papp Jenő. Kéziratokat, klijéket, fényképeket nem adunk vissza és nem örzünk meg. A lap cikkeinek és képeinek átvétele és lekölése tilos. A Magyar Nők Lapját nyomta: a Hungária Hirlapnyomda R. T. Budapest, V., Vilmos császár-út 34. szám. 512.39. **Felölös vitéz BÁNO LEHEL.**

KERESZTREJTVEÉNY

VIZSZINTES: 1. Fonetikus betű. 4. Tudományos testület. 10. Csaknem kétszer akkora hosszúságú folyó Kelet-ázsiaiában, mint a Dunánk. 14. Légáramlat. 16. Nőnév. 17. Hógörgeteg. 19. Lottó-kifejezés. 20. Főúri rang rövidítése. 21. Lázár Péter névbetűi. 23. Nem áll meg. 24. Zokog, népiesen. 25. Ut — id. szóval. 27. Halat fognak vele. 29. Ablakot, ajtót takar. 30. Közmondás — a kevésbé ismertek közül. 33. Nőalak a mytológiából. 34. Kötőszó. 35. Idegen segédige. 36. Kirándulás — névelővel. 38. Munkácsy Berta névbetűi. 40. Kellemes innivaló. 41. Maró folyadék. 43. Hevesmegyei község. 45. A «Halotti Beszéd» egyik ismert szava. 47. Nem fiatalít. 49. Buzdít — idegen szóval. 51. Kettős mássalhangzó. 52. Tüzet fog. 53. Fővárosi fürdő. 55. Híres építész névbetűi. 56. Cigány Etel névbetűi. 57. Megpörköl. 60. Ausztriai népviselet. 61. Nagyhatalom rövidítése. 62. Növény. 64. Nincsen haj a fején. 65. Ut — idegen rövidítése. 67. Egyforma betűk. 69. Egyházi viselet. 71. Exkirályné. 72. Azonos betűk. 73. Fonetikus betű. 78. Felvesz. 80. Katonai fegyvernem. 81. Maró folyadék. 82. Német Dániel névbetűi. 83. A búzában lévő anyag, melytől függ a búza minősége. 85. Papírra vet. 86. Névelőnk. 87. Férfinév. 90. Ingerlékeny. 92. Nem egész. 94. Átvezetés — könyvekben. 95. Jóakarát. 96. Gyakori magyar családnév. 97. Vissza: keresk. rövidítés.

FÜGGŐLEGES: 1. A nap egyik szaka. 2. Horvát vármegye. 3. Zrinyi híres vára. 4. Idézet Horatius «Ódá»-ból. 5. Házat építenek belőle. 6. Csapadék. 7. Nagyobb időszak. 8. Igen értékes tápanyag. 9. Capone mester keresztnéve. 10. Középkori nép. 11. Vénusz-szobor jelzője. 12. Nem nevezhető szórakozásnak. 13. Fővárosi komikus. 15. Lázár Nándor névbetűi. 18. Indulatszó. 20. Állati him. 22. La —, délamerikai folyó. 26. Pusztít. 27. Horváth Simon névbetűi. 28. Fővárosunk egyik része. 30. Régi évezredes magyar közigazgatási tisztség. 31. Nem lány. 32. Közlekedési kifejezés. 37. Leveleken olvasható névelővel. 39. Akadályba ütközik. 40. Rag. 41. Jófajta itóka. 42. Jökedvet csinál. 44. Simon Margit névbetűi. 46. Takács igéje. 48. Harci számszám. 50. Iparosember. 52. Díszes. 54. Ez is az. 55. Egyforma betűk. 59. Megszünteti a világhosságot. 61. Bibliai város. 63. Női név (ékezethiba). 66. Szövetség része. 68. Helyhatározó. 70. Embernem — névelővel. 71. Becézett nőnév. 72. Férfinév. 74. A kecske «társalgása». 75. Fonetikus betű. 76. Ugyancsak betű fonetikusán. 77. Filmszínész néve. 78. Zuhan. 79. Szentelen rovar. 84. Rag. 86. Helyhatározó. 88. Mutatószó. 89. A nap egyik része. 91. Egyforma betűk. 93. Létezik. 94. A. Y.

Megfejtés a vízsz. 30. és a függ. 4. sor küldendő be.

MEGFEJTÉSI HATÁRIDŐ: 1939 FEBRUÁR 10

A megfejtés eredményét a március hó 1-i számunkban közöljük.

JUTALOMDÍJAK:

1—5. díj: a Kézimunkabolt (Budapest, VI., Teréz-körút 6.) előnyomatott milió-ajándéka.

6—7. díj: JUNO kozmetikai intézet (Budapest, IV., Károly királyút 24.) arckrém-, púder- és szappan-ajándéka.

8—9. díj: Korányi-gyógyszertár (Budapest, VIII., Népszínház-utca 22.) egy-egy LIII-krém-, szappan- és púder-ajándéka.

10. díj: Cadeau csokoládégyár (Budapest, VI., Izabella-u. 88.) 1/4 kg díszdobozos bonbon-ajándéka.

11—15. díj: egy-egy előfestett gobelinretikül.

16—20. díj: két-két tálcakendő-ajándék.

MAGYAR NŐK LAPJA

Tavaszi kézimunkák
Beszerezhetők a MUL
Kézimunkaboltban
VI., Teréz-körút 6
Telefon: 12-13-19